

UCHWAŁA NR LXXVIII/473/24
RADY MIEJSKIEJ W POLANOWIE
z dnia 29 lutego 2024 r.
w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2027.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463 oraz 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535 oraz 1606) Rada Miejska w Polanowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2027.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do uchwały.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXXII/217/20 Rady Miejskiej w Polanowie z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józef Wilk

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gmina Polanów

POLANÓW 2023

WSTĘP

Szereg gwałtownych zmian, ekonomicznych oraz społeczno-kulturowych jakie dokonały się na przestrzeni wieku XX miały bezpośredni wpływ na niemal każdą sferę życia społecznego, tym samym przyczyniając się do przeobrażenia już istniejących, a także powstania wielu nowych zagrożeń społecznych.

Działania na rzecz bezpieczeństwa są wynikiem owych globalnych zmian oraz podstawą zachowań jednostek i zbiorowości. Postęp techniczny (rozwój nauki i techniki) przyczynił się do zmiany życia i funkcjonowania ludzi, przyniósł społeczeństwu korzyści, lecz także zagrożenia bezpieczeństwa jednostki. W istocie to człowiek zagrażał i nadal zagraża innym. Współczesny świat próbuje przewycięzać różnego rodzaju konflikty, napięcia, wyzwania oraz zagrożenia w życiu państwowym, społecznym i indywidualnym. Daje się zauważyć tendencję do coraz większego zróżnicowania zagrożeń oraz ich zaostrzania się.

Mianem zagrożenia społecznego określa się zjawisko niekorzystne dla społeczności, w której występuje i ocenione przez tą zbiorowość jako niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. Problem społeczny angażuje emocjonalnie i intelektualnie szerszą zbiorowość, wywołuje społeczne przekonanie i gotowość do podejmowania działań mających na celu zwalczanie lub przynajmniej ograniczanie zasięgu i skutków zagrożenia społecznego.

Bezpieczeństwo społeczne to stan wolny nie tylko od ryzyka socjalnego, lecz także od zagrożeń rozwoju psychospołecznego człowieka. Brak tego rodzaju bezpieczeństwa odczuwają zwłaszcza dzieci, młodzież, dorośli i osoby w podeszłym wieku. Bezpieczeństwo społeczne ściśle łączy się z ich codziennym życiem, zarówno prywatnym, jak i zawodowym, bezpośrednim otoczeniem zmagającym się z różnego rodzaju zagrożeniami i patologiami społecznymi.

OPIS I CEL BADANIA

Celem diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych jest zgłębienie skali lokalnych problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych poprzez przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w czwartym kwartale 2023 roku na terenie Gminy Polanów. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Polanów wśród trzech grup.

Dorośli mieszkańcy zostali przebadani z uwzględnieniem obszarów takich jak ubóstwo, bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu oraz nikotyny, zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków, przemoc psychiczna i fizyczna. Badanie dorosłych mieszkańców zrealizowane zostało przy użyciu anonimowej ankiety.

W badaniu uczniów uwzględnione zostały takie obszary, jak spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza, przemoc domowa oraz cyberprzemoc.

Grupą docelową byli uczniowie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowej z terenu Gminy Polanów. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza. Przed realizacją uzyskano zgodę dyrekcji na przeprowadzenie badania.

Badaniem zostali objęci ponadto pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Badanie pracowników zrealizowane zostało przy użyciu anonimowej ankiety rozdawanej i odbieranej przez ankieterów w miejscach pracy.

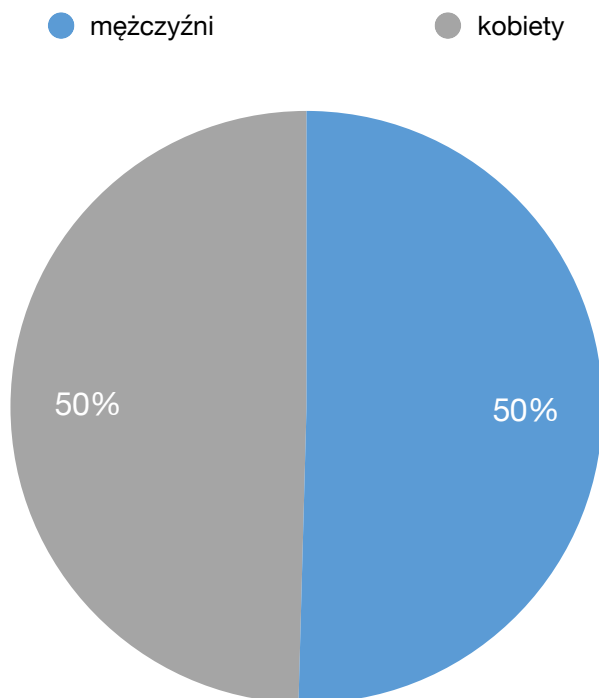
METODOLOGIA

W celu znalezienia odpowiedzi na główne kwestie problemowe przeprowadzone zostały 3 komplementarne badania, zrealizowane wśród trzech grup społecznych: dorosłych mieszkańców gminy, sprzedawców alkoholu oraz uczniów. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień co pozwoliło na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie, a także wnioski przydatne pod kątem działań profilaktycznych. Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową przy użyciu papierowego kwestionariusza. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Przy kilku pytaniach była również możliwość doprecyzowania odpowiedzi w krótkiej wypowiedzi otwartej.

W ramach pytań początkowych została zamieszczona metryczka zawierająca pytania, które odnoszą się do wieku, określenia płci oraz wielkości miejsca zamieszkania osoby wypełniającej ankietę. Jednym z pierwszych etapów badania jest wybór metody doboru próby badawczej. W przypadku badania mieszkańców odbyło się to metodą losową, były to przypadkowo napotkane osoby pełnoletnie oraz odwiedzenie miejsc sprzedaży alkoholu. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, a ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych maksymalnie +/- 1%.

Metryka Gminy Polanów

Gmina Polanów położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim, położona na Wysoczyźnie Polanowskiej i Pojezierzu Bytowskim. Siedzibą gminy jest miasto Polanów. W skład gminy wchodzi 82 miejscowości zlokalizowanych w 28 sołectwach. Liczba mieszkańców wynosi 8 110 osób.

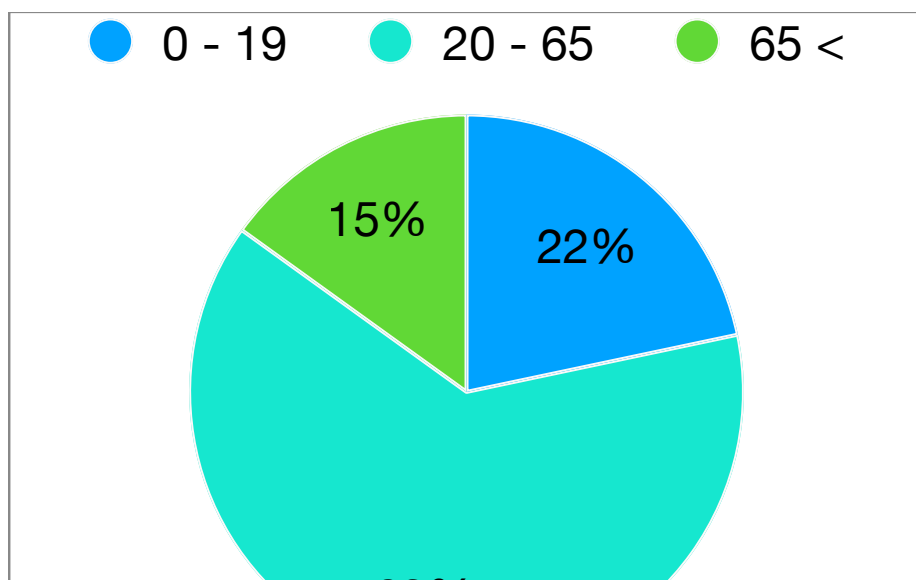

opracowanie: na podstawie danych ze strony bydgoszcz.stat.gov.pl

W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 12,9 %. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Polanów zawarli w 2022 roku 26 małżeństw, co odpowiada 3,2 małżeństwom na 1000 mieszkańców. 30,0 % mieszkańców gminy Polanów jest stanu wolnego, 52,5% żyje w małżeństwie, 7,9 % mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,3 % to wdowy/wdowcy.

Gmina Polanów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -68. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -8,31 na 1000 mieszkańców gminy Polanów. W 2022 roku urodziło się 46 dzieci, w tym 41,3% dziewczynek i 58,7% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 324 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,57 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 34,7% zgonów w gminie Polanów spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 19,9% zgonów w gminie Polanów były nowotwory, a 4,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Polanów przypada 13.93 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa zachodniopomorskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2022 roku zarejestrowano 64 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 102 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Polanów -38. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 24 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -24. 59,8% mieszkańców gminy Polanów jest w wieku produkcyjnym, 18,1% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

opracowanie: na podstawie danych ze strony polskawliczbach.pl

Charakterystyka Zjawiska Przemocy w Gminie Polanów

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, a zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą domową pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc domową. Rodzina winna być opoką, schronieniem, a także wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym, a także z frustracji. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność prze-

kracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym, a także z frustracji, pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiary” i „sprawcy” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc domowa może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Przemoc domowa jest trudnym problemem. Rodziny tudzież osoby, które jej doświadczają często nie chcą mówić o swoim problemie ze względu na strach, poczucie winy, obawę przed osądzeniem, strach przed zmianą czy też osądzeniem ze strony rodziny lub też społeczności lokalnej. Przemocy domowej towarzyszy również wiele stereotypów, które powstrzymują osoby doświadczające przemocy przed udaniem się po pomoc w związku, z czym coraz częściej zjawisko przemocy w rodzinie poruszane jest w różnych kampaniach, akcjach informacyjnych.

Z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie w latach 2021 - 2023 korzystało rodzin:

	2021	2022	2023
Liczba rodzin ogółem objętych pomocą	433	338	306
Rodziny korzystające z pomocy z powodu problemów uzależnieniowych	64	61	60

opracowanie: *własne GOPS*

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Analiza rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Polanowie:

Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Polanów

	2021	2022	2023
	Rodzin / Osób	Rodzin / Osób	Rodzin / Osób
Niepełnosprawność	110	98	130
Bezrobocie	167	150	137
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	2	4
Ubóstwo	253	235	228
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	64	45	24
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	138	128	141
Alkoholizm	62	59	60
Inne	107	78	62

opracowanie: *własne OPS*

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podje-

tych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy osobami upoważnionymi do podejmowania czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” są przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Poniższa tabela i wykres przedstawia procentowy udział poszczególnych przedstawicieli instytucji wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”

Procedura Niebieskiej Karty

	2021	2022	2023
Ogółem Niebieskich Kart	3	5	4
Skierowano z Ośrodka Pomocy Społecznej	0	0	0
Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Placówek Służby Zdrowia	0	0	0
Placówek szkolno-wychowawczych	1	0	3
Sądów i prokuratury	0	0	0
Policja	6	8	7
Inne	0	0	0

opracowanie: *własne OPS*

	2021	2022	2023
Ilość spraw skierowa- na do Sądu	4	5	3
Ilość osób, które trafi- ło do placówek cało- dobowych	4	5	6
Ilość osób, które otrzymało specjali- styczną pomoc (praw- nik, psycholog etc.)	Poradnictwo psycho- logiczne – 2, poradnictwo prawne – 2, poradnictwo socjalne – 9 poradnictwo pedagogiczne - 2, przewodniczący ZI – 8	Poradnictwo psycho- logiczne 6, poradnictwo pedagogiczne – 9, poradnictwo prawne – 5, poradnictwo socjalne 13	Poradnictwo psychologiczne 3, Poradnictwo pedagogiczne – 6 Poradnictwo prawne – 2, Poradnictwo socjalne 7
Ilość osób, które ko- rzystało z fachowej pomocy medycznej	0	1	2

opracowanie: *własne OPS*

Działalność instytucji pomocowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych skierowana jest na udzielanie pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc, zarówno dotyczy to osób doświadczających przemocy, dzieci, świadków oraz osób podejrzewanych o stosowanie przemocy.

Poniższa tabela przedstawia działania jakie są podejmowane w celu udzielenia pomocy.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Polanów

	2021	2022	2023
Ogólne posiedzenia KRPA	12	12	12
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	5	4	17
Przeprowadzone rozmowy	15	14	8
Wpłynęło wniosków o leczenie odwykowe	19	18	14
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	12	13	8
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	9	9	6

opracowanie: *własne OPS*

Liczba inicjatyw podjętych w ramach działalności Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Polanów w ramach troski o dobro mieszkańców Gminy Polanów.

	2021	2022	2023
	Ilość	Ilość	Ilość
Spektakle, warsztaty, prelekcje dla Uczniów	Zajęcia dla dzieci i młodzieży "Czynniki ryzyka i czynniki chroniące"	Zajęcia dla dzieci i młodzieży "Czynniki ryzyka i czynniki chroniące" Prelekcja dla uczniów klas szkoły podstawowej i uczniów klas licealnych "Uzależnienia behawioralne"	Zajęcia dla dzieci i młodzieży "Czynniki ryzyka i czynniki chroniące"
Kolonie i obozy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży	0	0	0

	2021	2022	2023
	Ilość	Ilość	Ilość
Wycieczki z elementami profilaktyki	Wyjazd rodzin członków Klubu Abstynenta na wycieczkę do Doliny Charlotty	Wyjazd rodzin członków Klubu Abstynenta na wycieczkę do Pomeranii	Wyjazd rodzin członków Klubu Abstynenta na wycieczkę do Łeby – Park Di- nozaurów

	2021	2022	2023
	Ilość	Ilość	Ilość
Szkolenie dla członków KRPA	Najnowsze aspekty pracy specjalistów zwalczających uzależnienia i przemoc Szkolenie dot. przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego	Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych. Problem narkomanii w środowisku lokalnym. Przemoc w rodzinie. Cyberzagrożenia we współczesnym świecie – wymiana poglądów i doświadczeń. Cykl spotkań z sędzią Anną Marią Wesołowską dla dzieci z Przedszkola, uczniów szkół podstawowych oraz klas licealnych, pracowników instytucji pracujących w obszarze pomocy dziecku i rodzinie Udział w konferencji on-line “Nie otwieraj drzwi przemocy”	Praktyczne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych kompetentne w przeciwdziałaniu przemocy Rozwiązywanie problemów uzależnień jako zadanie własne gmin i miast – podstawowe szkolenie dla członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych Doświadczenie przemocy jako zdarzenie traumatyczne 1 osoba ukończyła Studium Przemocy w Rodzinie

	2021	2022	2023
	Ilość	Ilość	Ilość
Inne	Prelekcja dla rodziców dzieci przedszkolnych "Pulapka uzależnienia" Edukacja mieszkańców podczas pikniku rodzinnego „Czas dla rodziny”- jako zdrowy model spędzania czasu z rodziną, jako alternatywa przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cykliczne artykuły w prasie dot. uzależnienia, współ-uzależnienia i przemocy Zajęcia w Klubie Abstynenta "Feniks" dot. uzależnień i przemocy w rodzinie Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy Pielgrzymka w intencji trzeźwości narodu 1 osoba ukończyła I stopień terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach Zajęcia nt. zjawiska przemocy dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Krągu	Prelekcja dla rodziców dzieci przedszkolnych "Przemoc w rodzinie: Edukacja mieszkańców podczas pikniku rodzinnego „Czas dla rodziny”- jako zdrowy model spędzania czasu z rodziną, jako alternatywa przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cykliczne artykuły w prasie dot. uzależnienia, współ-uzależnienia i przemocy Zajęcia w Klubie Abstynenta "Feniks" dot. uzależnień i przemocy w rodzinie Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy Pielgrzymka w intencji trzeźwości narodu 1 osoba ukończyła II stopień terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach Zajęcia nt. Radzenia sobie w sytuacjach trudnych dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Krągu	Konferencja "Jak skutecznie przeciwdziałać przemocy wobec dzieci i młodzieży Edukacja mieszkańców podczas pikniku rodzinnego „Czas dla rodziny”- jako zdrowy model spędzania czasu z rodziną, jako alternatywa przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cykliczne artykuły w prasie dot. uzależnienia, współuzależnienia i przemocy Zajęcia w Klubie Abstynenta "Feniks" dot. uzależnień i przemocy w rodzinie Grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy Pielgrzymka w intencji trzeźwości narodu Zajęcia nt. radzenia sobie ze słością dla podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Krągu

opracowanie: *własne GOPS*

Badanie uczniów na terenie Gminy Polanów

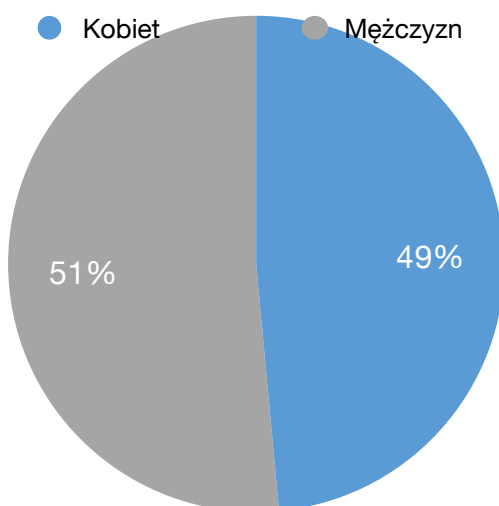
W badaniu przeprowadzonym na terenie gminy Polanów wzięło udział 305 uczniów (148 dziewcząt i 157 chłopców). Badanie odbywało się w czasie zajęć lekcyjnych, miało postać ankiety składającej się z 77 pytań.

Celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

- Kwestia spożywania alkoholu
- Problem przemocy domowej, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy,
- Kwestia palenia papierosów i e-papierosów
- Problem zażywania narkotyków przez nieletnich

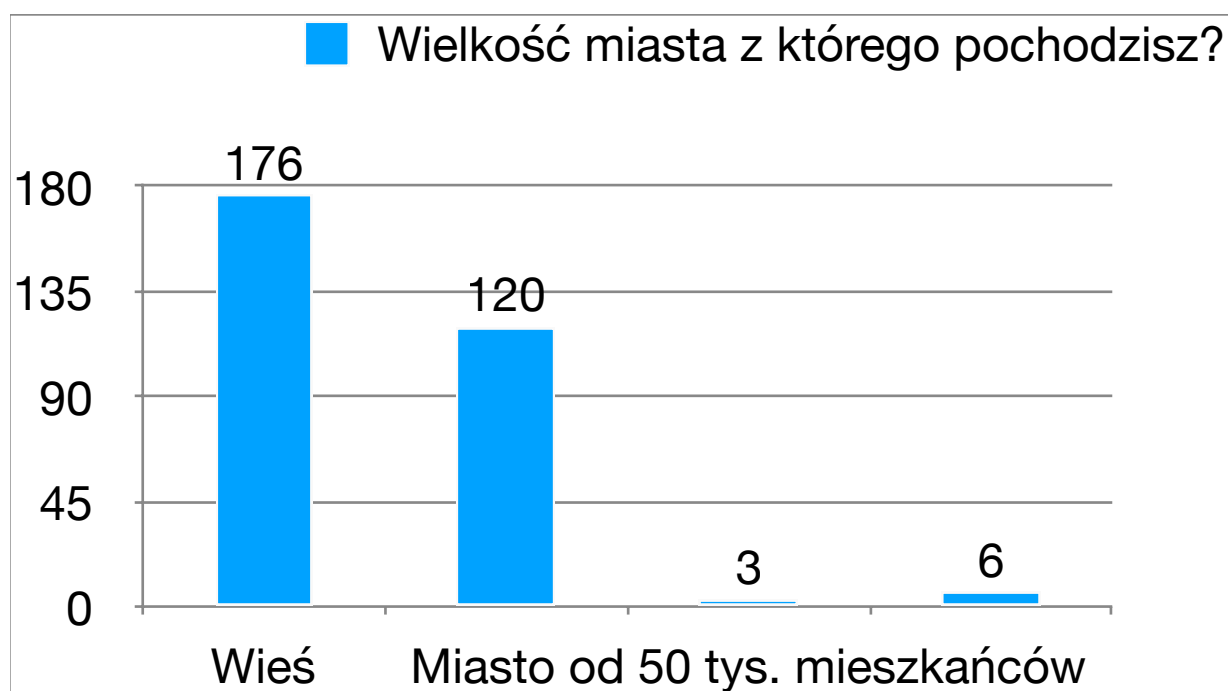
Pytania sformułowaliśmy w taki sposób, by uzyskać jak najbardziej rzetelne wyniki. Wiele aspektów życia przeniosło się dziś do sieci i należało to uwzględnić w szczególności zadając pytania dotyczące cyberprzemocy i uzależnień od Internetu czy telefonu komórkowego.

W badaniu wzięło udział 305 uczniów. Wśród respondentów znalazło się 148 kobiet oraz 157 mężczyzn. Badanie odbywało się w czasie zajęć lekcyjnych, miało postać ankiety składającej się z 77 pytań. Uczniowie byli w wieku od 9 do 19 lat.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Ankietowani zostali poproszeni o podanie miejsca swego pochodzenia. Badani udzielili odpowiedzi w sposób następujący:

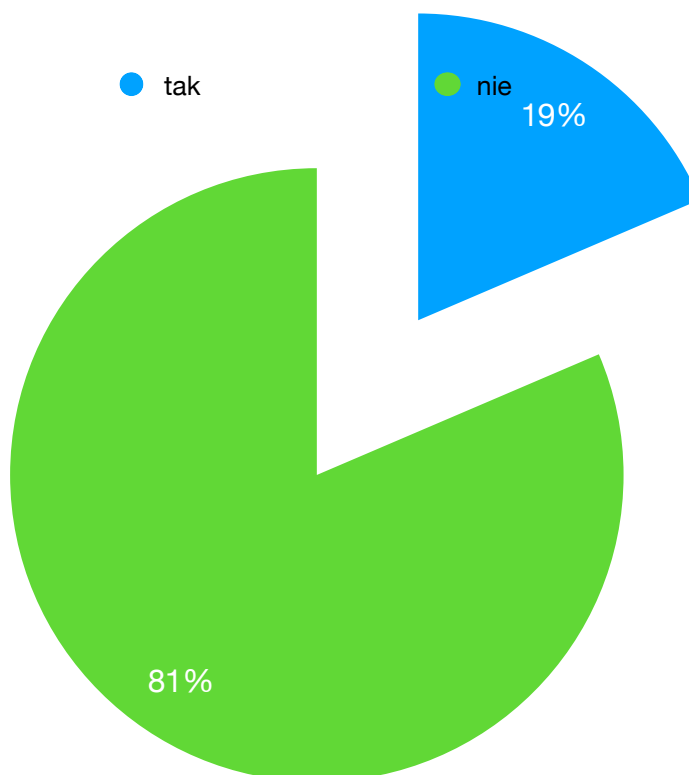
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkoły podstawowej w wieku 9 - 14 lat

Rodzina borykająca się z problemem alkoholu stanowi najgorszy prognostycznie typ środowiska wychowawczego i tym rodzinom należy poświęcić najwięcej uwagi, a dzieciom zorganizować dodatkową pomoc w szkole i opiekę specjalistyczną (np. konsultacje w poradniach psychologicznych, opiekę pedagoga szkolnego). Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych zwykle mają kłopoty szkolne, słabe wyniki w nauce, problemy z frekwencją, wagarują. Problemy szkolne najczęściej wynikają z zaniedbań środowiska rodzinnego, z braku nawyku pracy umysłowej, a szczególnie z nieumiejętności pokonywania trudności spowodowanych zaległościami w nauce (Ochmański, 1993). Rodziny, w których występuje nadużywanie alkoholu, wykazują mniejsze zainteresowanie sprawami swoich dzieci. Naukę szkolną dzieci traktują marginesowo, co na pewno nie sprzyja właściwej motywacji. Dzieci zaczynają zachowywać się schematycznie, by uniknąć kontaktu z bolesną rzeczywistością. Takie życie jest niezwykle trudne — dziecko przeżywa zdecydowanie więcej napięć, lęku, dezorientacji i samotności niż większość jego rówieśników. Nie ma rodzin bez problemów. W różnych fazach ludzkiego życia i życia rodzinnego dylematy co do celów i środków przybierają różne rozmiary, z dramatami ludzi włącznie, ponieważ cele jak i środki użyte do osiągnięcia ich mogą się wielce różnić w podejściu różnych ludzi. Nie ma rodziny bez konfliktów.

Rodzina z problemem alkoholowym ma szczególny rodzaj problemu, lecz ważne jest to, by podkreślić, że nie jest on ani lepszy, ani gorszy niż problemy innych rodzin, a nawet nie można powiedzieć, że jest on większy czy mniejszy niż inne.

Dlatego jednym z ważniejszych problemów diagnozowanych wśród uczniów szkół podstawowych było narażenie na problem alkoholowy. W tym celu zadano uczniom szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem. Pytanie pierwsze dotyczyło czy kiedykolwiek ankietowany spożywali alkohol

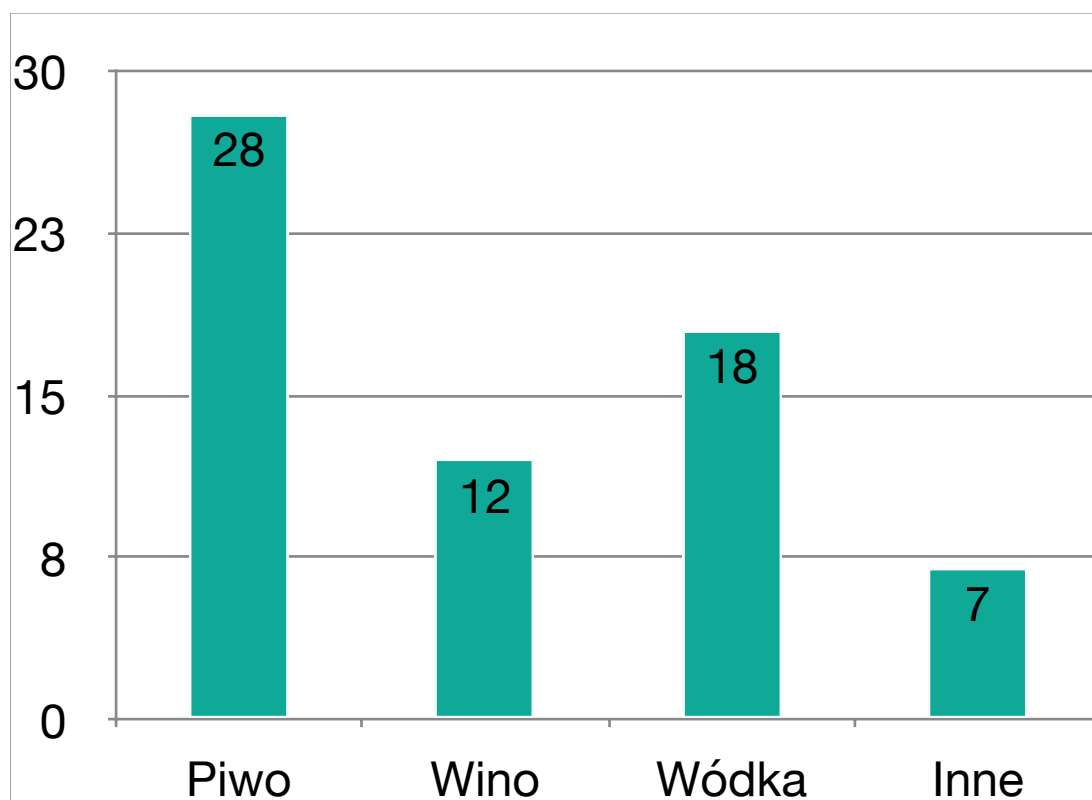
opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Zgodnie z tym wskazać należy, że co 5 uczeń z Gminy Polanów w wieku od 9 do 14 roku życia spożywał alkohol.

Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości spożywa alkoholu - uczniowie stwierdzili, że:

- Rzadziej niż raz w miesiącu - 9 uczniów
- Co najmniej raz w miesiącu - 2 uczniów
- Co najmniej raz w tygodniu - 1 uczeń
- Codziennie - 0 uczniów
- Inne - 32 uczniów - wśród innych uczniowie pisali, że np. *Rodzice dali posmakować, tata pozwala wypić piwo, albo z okazji sylwestra mogą wypić szampana z rodzicami lub przy okazji uroczystości rodzinnych*

Które alkohole spożywali uczniowie:

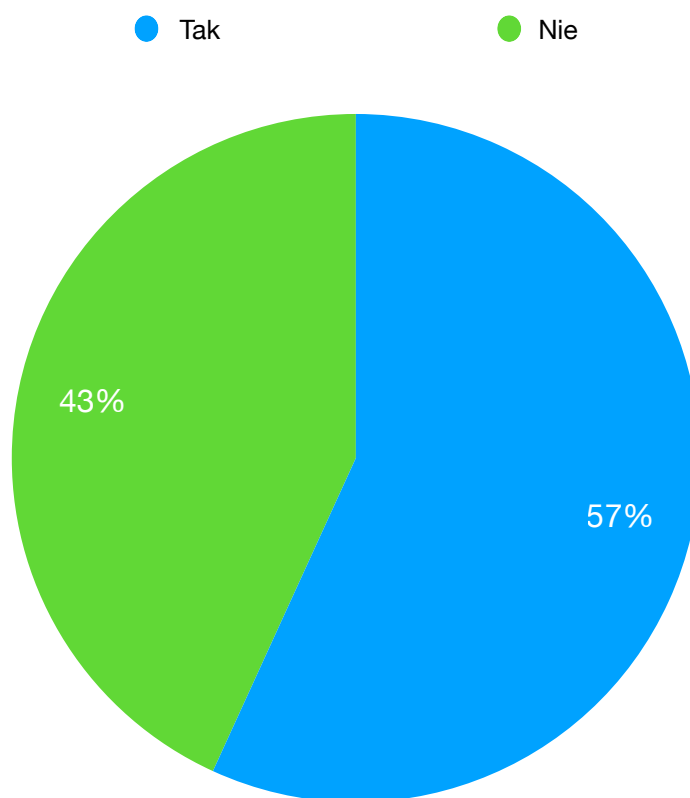
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Wśród innych znajdziemy odpowiedzi: *Szampan, likier, owoce z alkoholu*

Skąd zatem osoby w wieku 9 - 14 lat zdobywają alkohol. Takowe pytanie zostało przedłożone uczniom biorący udział w badania ankietowym. Uczniowie stwierdzili , że:

- Zostali poczęstowani przez kolegów - 10 uczniów
- Zostali poczęstowani przez osoby dorosłe - 16 uczniów
- Poprosili obce osoby pod sklepem o zakup alkoholu - 0 uczniów
- Sami kupili - 5 uczniów
- Zdobyli w inny sposób - 6 uczniów

Skoro najczęstszą odpowiedzią jest to, że zostali poczęstowani przez osoby dorosłe. Należy zatem zadać pytanie. Czy jeśli spożywali alkohol czy rodzice o tym wiedzą.

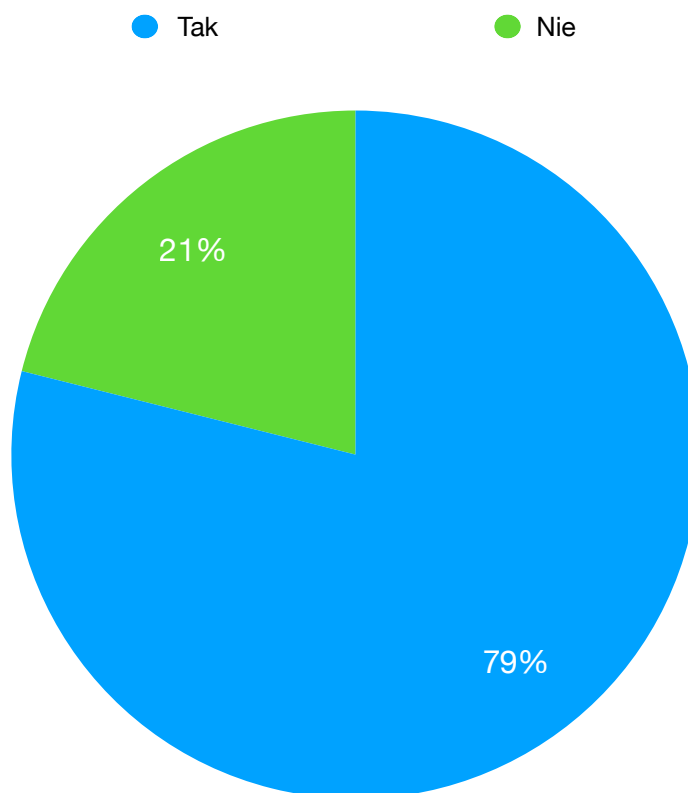

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem należy wskazać, że osoby dorosłe w tym członkowie rodzin częstują alkoholem osoby poniżej 18-stego roku życia, a co więcej wskazać należy, że spoży-

wanie alkohol odbywa się za zgodą i przyzwoleniem rodziców o czym świadczy powyższy wykres. Aż 57% wskazało, że spożywa alkohol za zgodą rodziców.

Skoro uczniowie tak chętnie chwytają za alkohol - to należy zadać im pytanie. Czy posiadają wiedzę na temat tego jak alkohol ma wpływ na ich organizm?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czyli blisko co 5 uczeń nie posiada wiedzy na temat działania alkoholu na organizm. Wskazać należy, że już niewielka już ilość wypitego alkoholu wpływa często na zachowanie człowieka. Alkohol działa szkodliwie na układ nerwowy. Praktycznie każda jego dawka powoduje obniżenie sprawności funkcjonowania układu nerwowego. Przeprowadzono na ten temat wiele doświadczeń; wyniki ich świadczą o obniżonej wraz z ilością wypitych kieliszków zdolnością osądu, zanikaniu krytycyzmu, zanikaniu precyzyjnego myślenia. Nawet niewielkie dawki alkoholu, które nie wywołują widocznych zmian w zachowaniu się człowieka powodują zaburzenia reakcji wzrokowej, słuchowej, pogarszają też precyzję ruchów. Błędnie się więc sądzi, że alkohol działa na układ nerwowy pobudzająco, działa hamująco zaburzając jego sprawność. Coraz większa grupa dzieci, młodzieży i dorosłych sięga w Polsce po al-

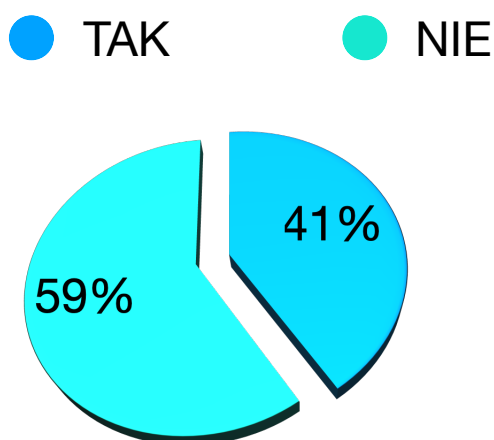
kohol. Zaburzają w ten sposób swój rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny, wchodzą na drogę uzależnień.

Sposoby picia alkoholu można podzielić na podstawowe, często powtarzające się wzorce:

- picie ryzykowne – mamy z nim do czynienia, gdy po spożyciu alkoholu wykonywana jest czynność o podwyższonym ryzyku, np. prowadzenie pojazdu, praca w szczególnych warunkach. Sytuacja ta ma miejsce, gdy wiemy, że będzie od nas wymagana pełna koncentracja, szybki refleks lub precyzja, a i tak decydujemy się napić. Specyfiką tego typu jest to, że wypicie nawet najmniejszej ilości alkoholu może okazać się bardzo ryzykowne,
- nadużywanie alkoholu – powtarzający się wzorzec picia, prowadzący do szkód fizycznych, psychicznych lub cierpienia.

W odniesieniu do młodzieży stosuje następujące kryterium: nawet najmniejsza ilość alkoholu spożyta przed 16 rokiem życia może mieć szkodliwy wpływ na organizm. Zgodnie z tą zasadą, problemem alkoholowym młodzieży nie będzie picie ryzykowne czy nałogowe, a celowe wypijanie każdej, nawet najmniejszej ilości alkoholu¹.

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani czy spożywali piwo bezalkoholowe?

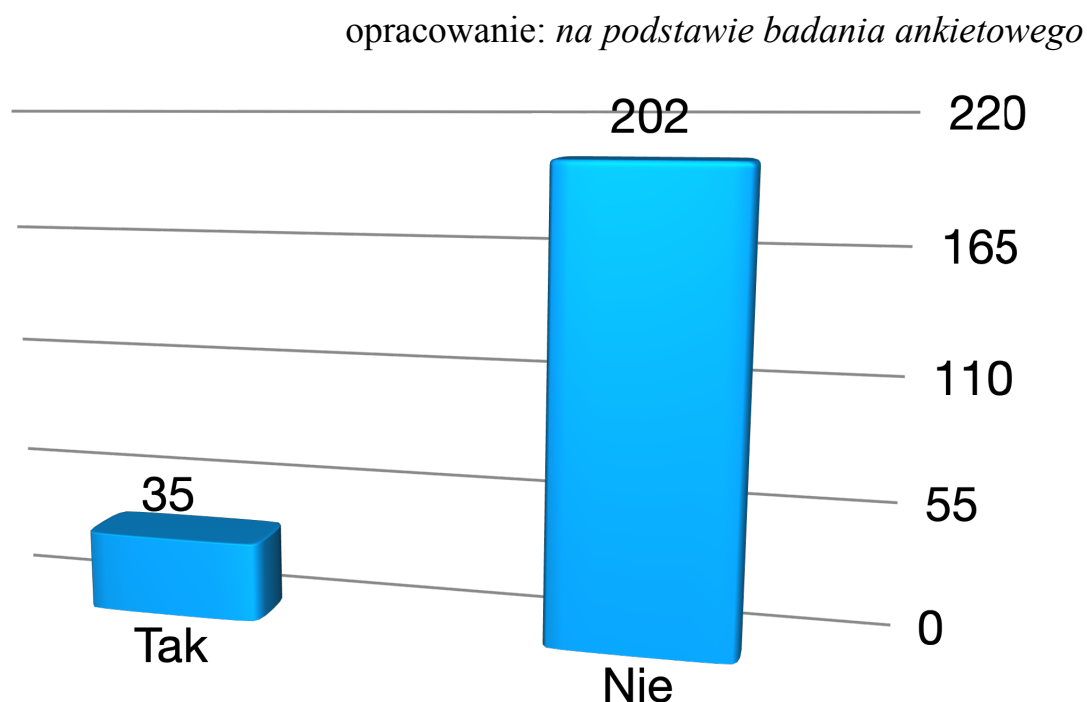
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

¹ http://www.parpa.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=119&Itemid=115

Procentowo przedkłada się to ponad 40% osób, które przyznało się do spożywania piwa bezalkoholowego. Jest to bardzo istotna kwestia, bowiem większość koncernów alkoholowych obecnie jest dystrybutorem piwa bezalkoholowego, który za zadanie ma przyzwyczaić klienta do smaku, marki, wyglądu puszk/butelki, co w przyszłości może mieć znaczenie w przypadku uzależnień.

Uczniowie wskazali, iż dostęp do piwa bezalkoholowego nie był dla nich problemem, bowiem albo zostali poczęstowani przez kolegów (19 osób), zostali poczęstowani przez dorosłych (59 osób), poprosili o zakup osób obcych (3 osoby) kupiło (10 osób); zdobyłem w inny sposób (14 osób). Wskazać należy, że wśród odpowiedzi znalazły się odpowiedzi: *rodzice mi kupują*.

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie osób, które spożywały alkohol.

A gdzie miało to miejsce?

- 0 osób wskazała, że miało to miejsce na terenie szkoły
- 6 osób wskazało, że na imprezach/dyskotekach
- 21 osób wskazało, że na świeżym powietrzu

- 10 osób, że było to w domu
- 0 osób wskazała, że miało to miejsce na wycieczkach szkolnych
- 6 osób, że było to inne miejsce

Kolejnym problemem, który jest jednym z głównych zagadnień w kwestii profilaktyki to powód, dla którego młodzież spożywa alkohol. Odpowiedź na to pytanie może być kluczem do działań zmierzających do wyeliminowania przyczyn sięgania przez młodzież po alkohol i skutecznych działań profilaktycznych.

Przyczyny sięgania po alkohol wśród młodzieży:

	Liczba odpowiedzi
Dla lepszej zabawy	90
Zrelaksowania się	33
Żeby zaimponować innym	156
Dla zabicia nudy	38
Dla towarzystwa	54
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	93
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	52
Z innych powodów	7

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Skoro uczniowie wskazali na spożywanie alkoholu. Zostało wskazane, że spożywają go za zgodą rodziców. Zatem doprecyzowując ów zagadanie należało zapytać uczniów, czy zdarzyło się im wypić tyle alkoholu, że po spożyciu czuli się źle.

- 8 uczniów, którzy spożywali alkohol wskazali, że zdarzyło się im wypić tyle alkoholu, że czuli się pijani;
- 36 uczniów nie było pijanych po wypiciu alkoholu.

Czy zatem uczeń mógł o sobie powiedzieć, że ma problem z alkoholem? Żaden z uczniów nie wskazał, że czuje jakoby mógł mieć problem związany z alkoholem - uzależ-

nienie od alkoholu. Natomiast 16 z 237 uczniów takowy problem dostrzega wśród kolegów/koleżanek, a aż 46 z 237 uczniów takowy problem dostrzega w domu rodzinnym, wśród osób najbliższych.

Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkoły podstawowej w wieku 9 - 14 lat

Problem z narkotykami w obecnych czasach to zagrożenie wielowątkowe z uwagi na pojawiające się nowe zagrożenia wśród młodzieży. Niebezpieczeństwo utraty zdrowia, a nawet życia powoduje, że działania profilaktyczne w tej dziedzinie winny być nadrzędnym celem programów gmin.

W szkole w pierwszej kolejności zapytano o sam kontakt z narkotykami, by później zweryfikować czy jest on bezpośrednim zagrożeniem, czy też bywa sporadycznym incydem wśród badanych.

Pytanie ankietowe: *Czy kiedykolwiek zażywałeś narkotyki?*

TAK	NIE
6	231

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Który z narkotyków spożywali uczniowie:

- Marihuana - 3 respondentów
- Dopalacze - 0 respondentów
- Mefedron - 3 respondentów
- Grzyby Halucynogenne - 0 respondentów
- Środki wziewne - 0 respondentów
- Amfetamina - 1 respondent
- Benzodizapieny - 0 respondentów
- Sterydy - 2 respondentów
- Inne - *nikt nie zaznaczył takowej odpowiedzi*

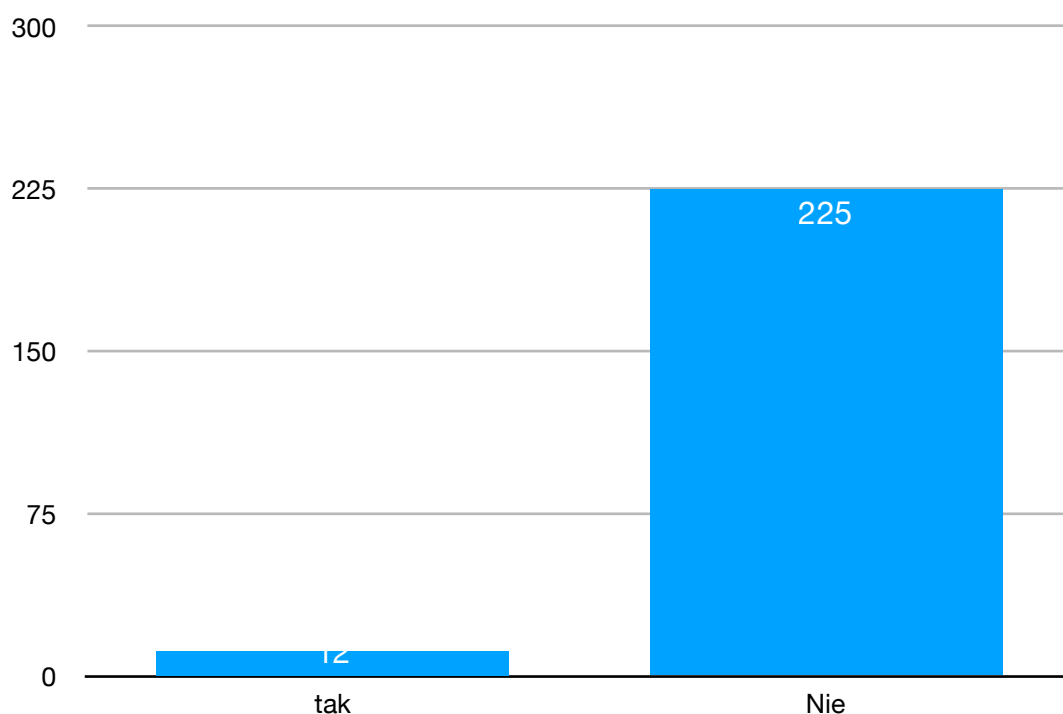
Kolejnym krokiem było ustalenie częstotliwości spożywania środków psychoaktywnych przez uczniów.

- 2 uczniów wskazało, że jest to rzadziej niż raz w miesiącu;
- 4 inne

Skąd uczniowie zdobywają ów środki? Wszyscy wskazali, że zostali poczęstowani przez kolegów.

Podążając za ów tematem, uczniowie poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy rodzice wiedzą, że spożywali środki psychoaktywne - żaden z rodziców nie wie o spożywaniu narkotyków.

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie rówieśników, którzy podczas spotkania spożywali środki psychoaktywne?

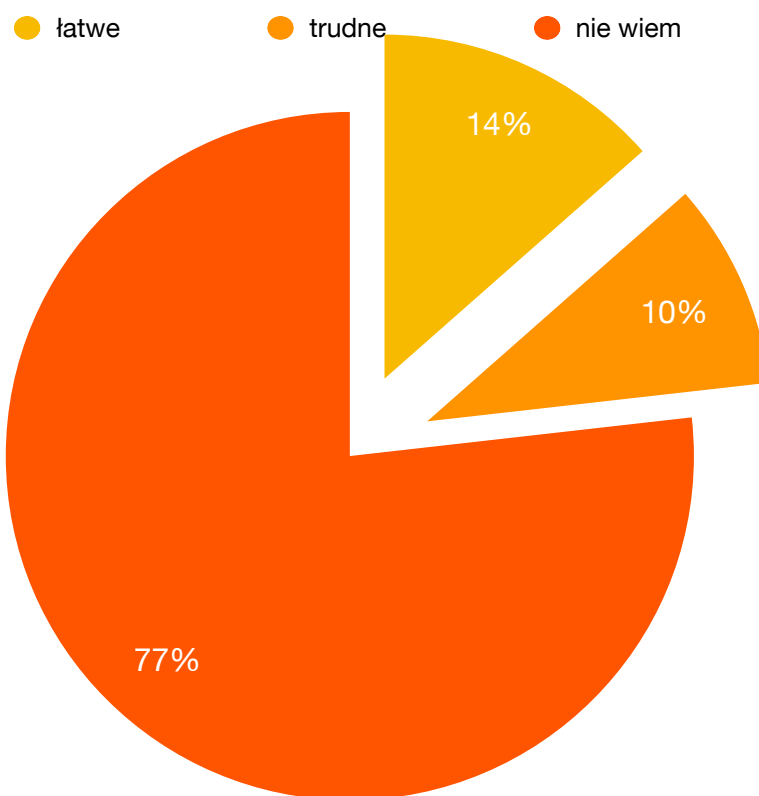

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Kontynuacją pytania była prośba skierowana do respondentów o wskazanie miejsca, gdzie odbywało się spożywanie środków psychoaktywnych:

- 4 osoby wskazała, że miało to miejsce na terenie szkoły
- 2 osoby wskazały, że było to na imprezach/dyskotekach
- 9 osób wskazało, że na świeżym powietrzu
- 3 osoba, że było to w domu
- Żadna z osób nie wskazała, że było to na wycieczka szkolnych
- 2 osoby, że było to inne miejsce

Zatem czy zdobycie narkotyków jest łatwe? trudne?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

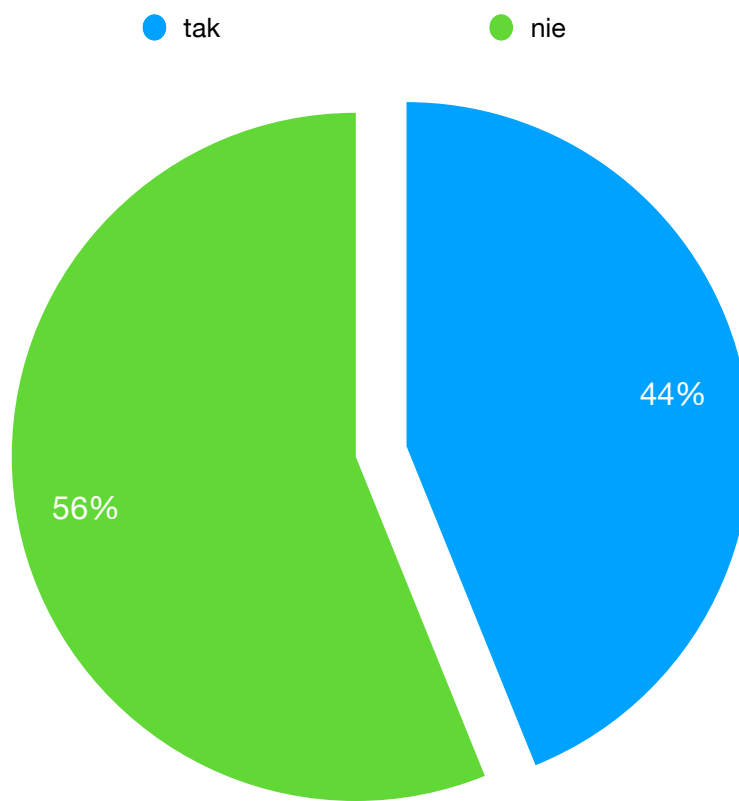
Skoro 14 % respondentów uważa, że zdobycie środków psychoaktywnych nie stanowi problemu, tylko 10% badanych uważa, że jest to trudne to zatem, po co młodzież sięga po środki psychoaktywne?

Liczba odpowiedzi	
Dla lepszej zabawy	117
Zrelaksowania się	77
Dla zabicia nudy	31
Żeby zaimponować innym	135
Dla towarzystwa	59
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	89
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	82
Z innych powodów	3

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

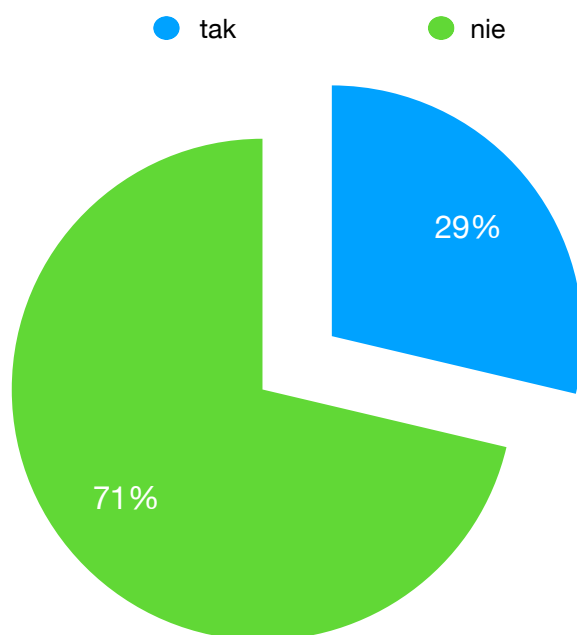
Czy zdarzyło Ci się zatruć środkiem psychoaktywnym - Żaden z uczniów z pośród 6 próbujących środków psychoaktywnych nie stwierdził, że taka sytuacja miała miejsce. Żaden z respondentów nie uważa, że ma problem z środkami psychoaktywnymi. Jednakże, 6 z 237 uczniów takowy problem dostrzega wśród swoich kolegów/koleżanek.

Istotne podczas prowadzenie profilaktyki wśród młodzieży jest zapytanie o to czy respondenci wiedzą gdzie mieli by szukać pomocy?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Co drugi uczeń wie gdzie miałby szukać takowej pomocy. Główne miejsca skąd mogą takową pomoc otrzymać to było wskazanie na: rodziców, psychologa, psychiatrę, policję a także pojawiła się odpowiedź szpital. Skoro uczniowie wiedzą, gdzie mają zgłosić się po pomoc czy posiadają wiedzę na temat jakie środki psycho-aktywne wpływają na ich organizm?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem skąd uczniowie czerpią wiedzę na temat narkotyków? (było to pytanie wielokrotnego wyboru)

Liczba odpowiedzi	
Od rodziców	54
Od rodzeństwa	12
Ze szkoły	84
Od rówieśników	20
Od starszych znajomych	16
Z telewizji	67
Z Internetu	87
Nie szukam takich informacji	48
Z innych źródeł	4

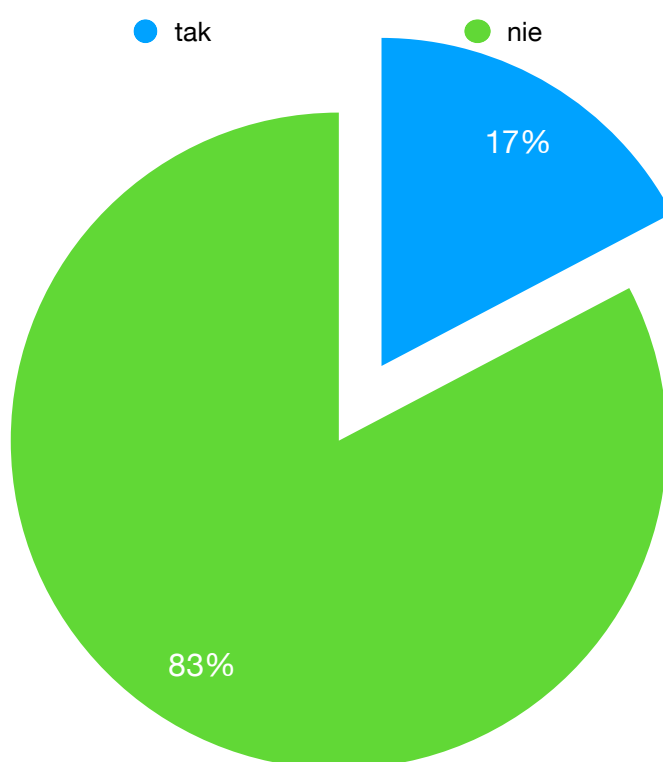
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie również zostali poproszeni o wskazanie czy problem uzależnienia od środków psychoaktywnych dostrzegają wśród członków rodziny: **4 uczniów takowy problem dostrzega.**

Problem nikotyny z perspektywy uczniów w wieku 9 - 14 lat.

Kolejną kwestią badaną w ankiecie jest palenie papierosów przez młodzież. Istotną sprawą jest ustalenie, czy ankietowani palą papierosy oraz czy osoby opiekujące się nimi posiadają na ten temat wiedzę.

Pierwsze pytanie dotyczyło zapytanie respondentów *czy kiedykolwiek w życiu zapalili papierosa?*

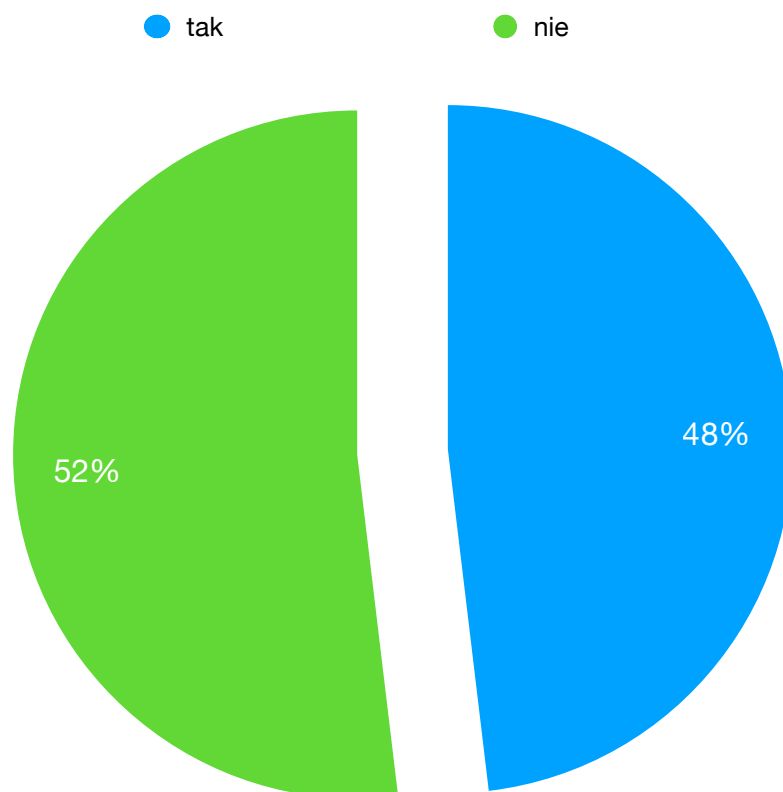

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem można stwierdzić, iż 20 % uczniów kontakt z papierosami, z czego:

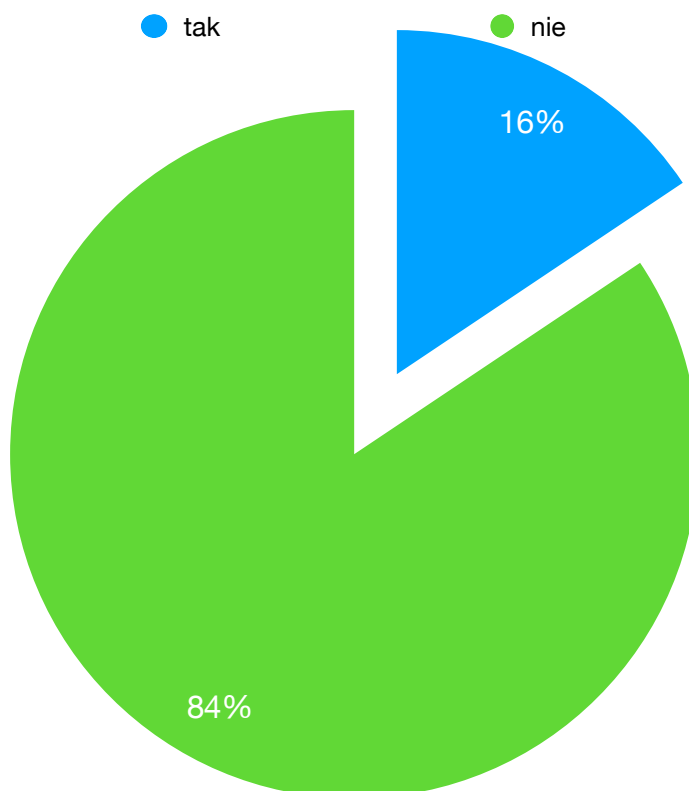
- 20 uczniów wskazało, że pali codziennie
- 0 uczniów wskazało, że pali co najmniej raz w tygodniu
- 3 uczniów wskazało, że pali co najmniej raz w miesiącu
- 14 uczniów wskazało, że palenie papierosów odbywa się rzadziej niż raz w miesiącu

Skoro co 5 uczeń sięga po papierosy to rodzi się pytanie: Czy uczniowie posiadają wiedzę na temat wpływu nikotyny na organizm?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Oprócz palenia standardowych papierosów uczniowie poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi czy palą e-papierosy? Oraz z jaką częstotliwością.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem z jaką częstotliwością?

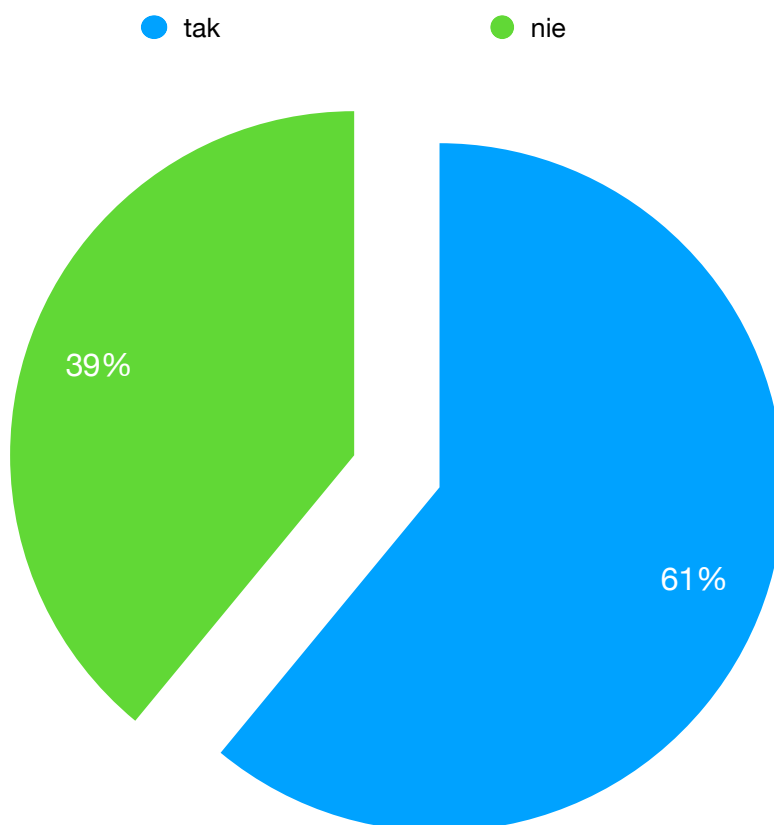
- 14 uczniów wskazało, że pali codziennie
- 5 uczniów wskazało, że pali conajmniej raz w tygodniu
- 3 uczniów wskazało, że pali conajmniej raz w miesiącu
- 24 uczniów wskazało, że palenie papierosów odbywa się rzadziej niż raz w miesiącu

Osoby palące papierosy głównie jako źródło dostępu wskazali, że zostali poczęstowani przez kolegów (26 osób); poczęstowani przez osoby dorosłe (4 osoby); poprosili osoby obce o zakup pod sklepem (1 osoba); sami zakupili (3 osoby); 68 osób wskazało, że zdobyło papierosy w inny sposób. W przypadku e-papierosów

Strona 34 z 116

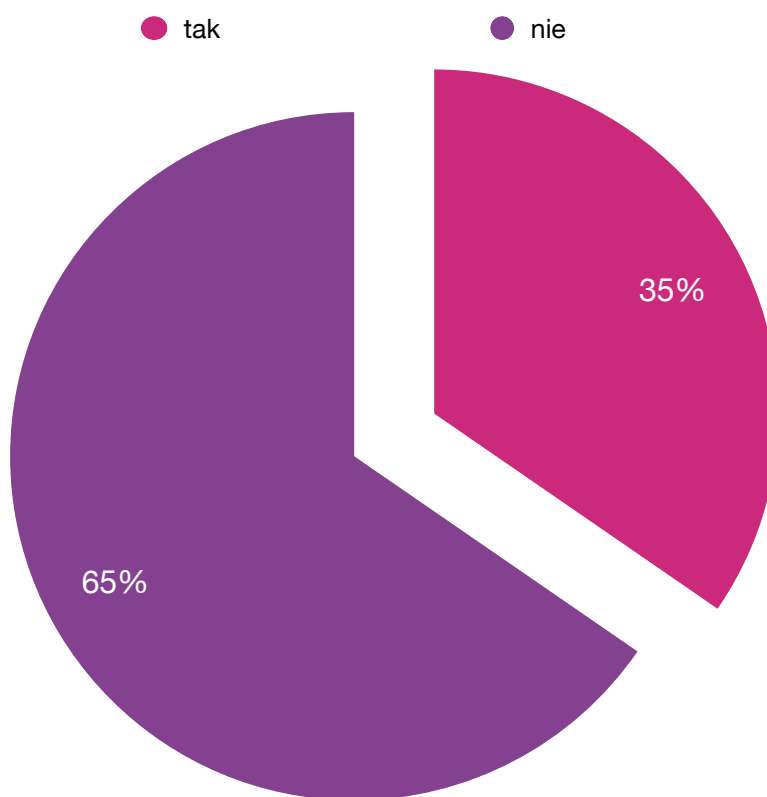
głównym źródłem dostępu do wkładów do e- papierosów są koledzy, którzy częstują (15 osób); jedna osoba poprosiła obcych ludzi o zakup, trzy osoby kupują same, zaś 8 osób zdobywa w inny sposób.

Skoro co 6 uczeń w wieku 9 - 14 lat palił papierosa, a co 7 uczeń palił e -papierosa to rodzi się pytanie czy rodzice o tym wiedza?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie rówieśników, którzy podczas spotkania palili?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Gdzie miało to miejsce?

- Na imprezach/dyskotekach - 8 osób
- Na terenie szkoły - 38 osób
- W domu - 19 osób
- Na świeżym powietrzu - 87 osób
- Podczas wycieczek szkolnych - 10 osób
- Inne miejsce 8 osób

Dlaczego młodzież tak chętnie sięga po nikotynę?

Liczba odpowiedzi	
Dla lepszej zabawy	103
Zrelaksowania się	101
Dla zabicia nudy	34
Żeby zaimponować innym	144
Dla towarzystwa	67
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	62
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	58
Z innych powodów	3

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Ostatnie pytanie dotyczyły uzależnienia od nikotyny:

- 7 osób wskazało, że zauważają taki problem u siebie
- 57 respondentów wskazuje na takowy problem wśród rówieśników
- 99 uczniów wskazuje na takowy problem wśród członków najbliższej rodziny

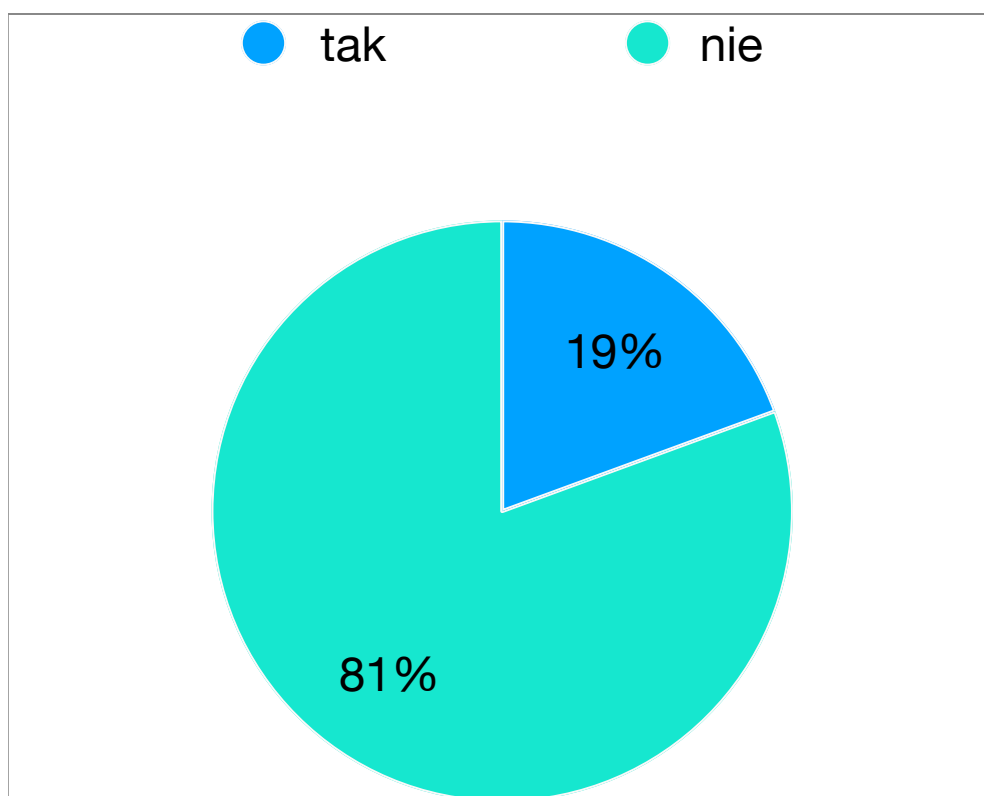
Problem przemocy wśród uczniów w wieku 9 - 14

Doświadczenie cyberprzemocy

Według definicji, cyberprzemoc to seria agresywnych zachowań, celowo i regularnie skierowanych przeciwko bezbronnej osobie. Jak wymienia prof. Jacek Pyżalski, takie zachowania są regularne, wymierzone w słabszych, intencjonalne.

Cyberprzemoc ma najczęściej formę słowną – pojawia się np. w komentarzach, na memach czy nagraniach wideo. Może też być bardziej zawoalowana: polegać na wykluczeniu z grupy, manipulowaniu czy nienawiazywaniu relacji.

Pierwsze pytanie dotyczyło, tego czy uczeń był ofiarą cyberprzemocy?

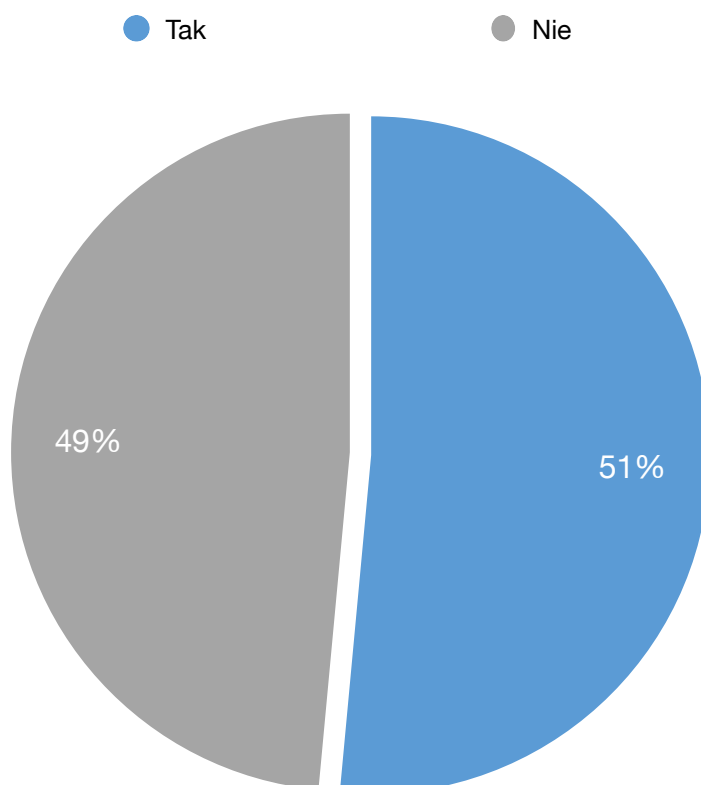
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem gdzie takowego zjawiska doświadczyli?

Liczba odpowiedzi	
Portale społecznościowe	19
Snapchat	6
Tik Tok	18
Chat	6
Forum	1
Strona www	-
E-mail	3
Inne: Teams/Discord/Messenger	6

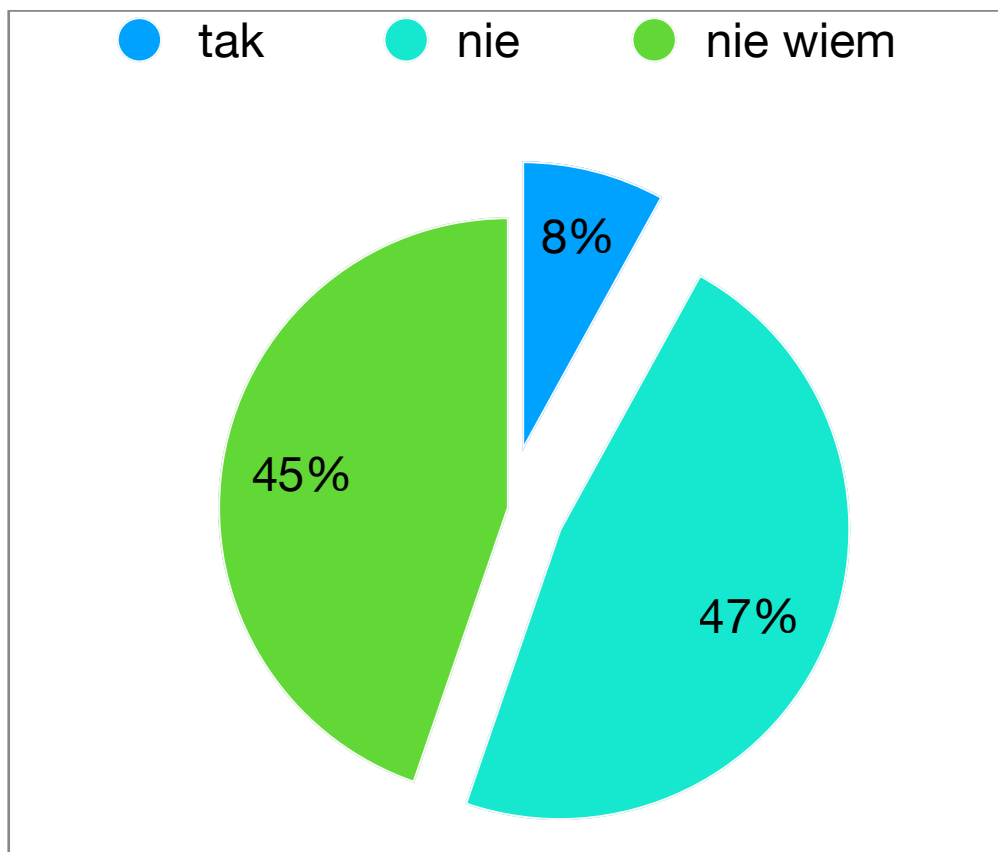
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy uczniowie szkół podstawowych z Gminy Polanów dostrzegają problem hejtu w Internecie?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem prawie co 2 uczeń ze Szkół Podstawowych dostrzega problem zjawiska hejtu w Internecie w związku z powyższym respondenci zostali zapytani czy osoba stosująca przemoc ich zdaniem w Internecie jest anonimowa i czy można dotrzeć do tej osoby?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem gdzie najczęściej, a gdzie najrzadziej uczniowie dostrzegają problem hejtu w sieci?

	DUŻY	MAŁY	W OGÓLE NIE STANOWI PROBLEMU	NIE WIEM/ TRUDNO POWIEDZIEĆ
FACEBOOK	49	62	28	77
YOUTUBE	84	40	32	45
STRONY Z WIADOMOŚCIAMI	25	32	54	81
STRONY POLO-TAKRSKIE	70	20	25	77

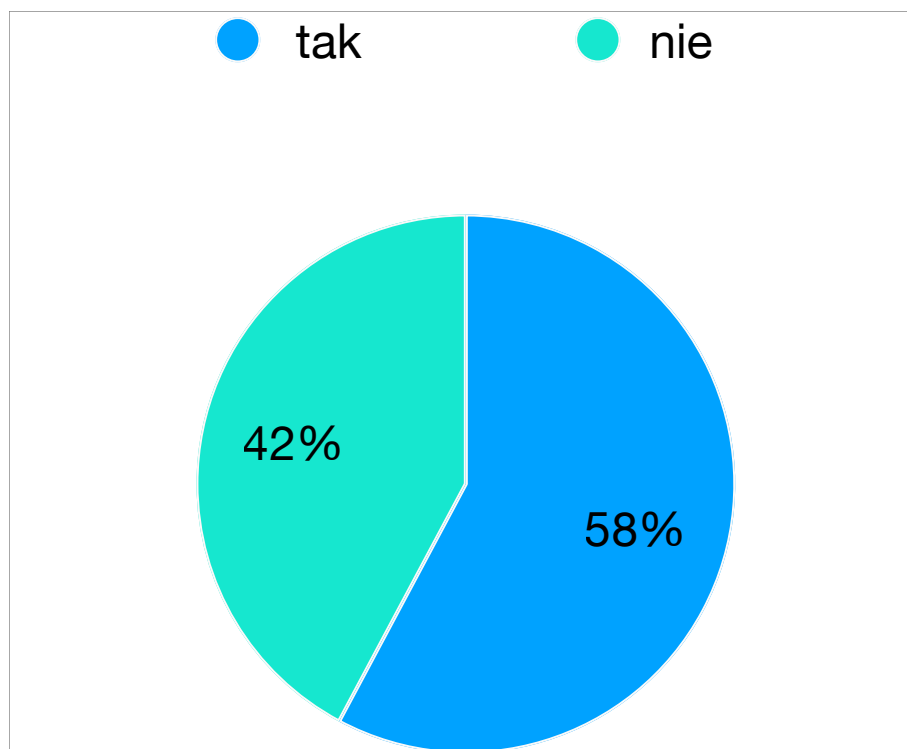
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

A co skłania osoby do hejtowania?

Liczba odpowiedzi	
Nuda	64
Samotność	49
Nienawiść	117
Zazdrość	171
Próba zwrócenia na siebie uwagi	119

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy w Twoim otoczeniu występuje problem uzależnienia od Internetu?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem rozwijając ten wątek respondenci zostali poproszeni o udzieli odpowiedzi, ile czasu w ciągu jednego dnia poświęcają na korzystanie z Internetu (nie dotyczy to zajęć on- line).

- do 30 minut 17 osób
- 1 - 2 godziny dziennie 54 osób
- 2 - 3 godziny dziennie 52 osób
- 3 - 4 godziny dziennie 43 osób
- 4 godziny i więcej 71 osób

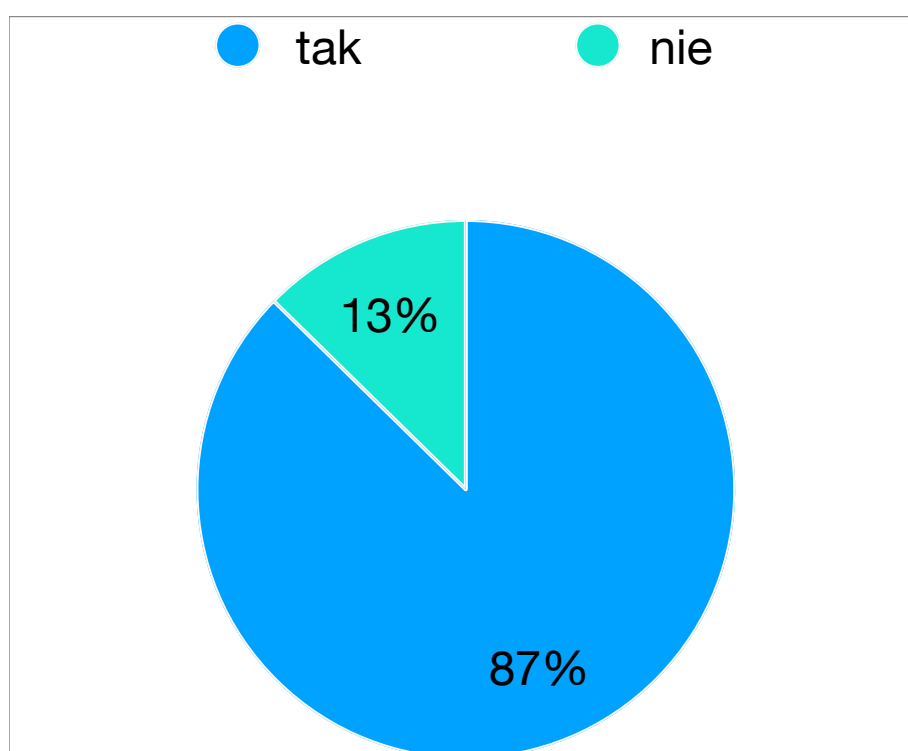
Z tego aż 3 osoby korzystają z portali randkowych. Natomiast uczniowie zostali dopytanie o czas poświęcony na korzystanie z telefonu komórkowego:

- do 30 minut 23 osoby
- 1 - 2 godziny dziennie 44 osób
- 2 - 3 godziny dziennie 43 osoby
- 3 - 4 godziny dziennie 47 osób
- 4 godziny i więcej 80 osób

Do czego zatem uczniowie wykorzystują telefon:

- 92 uczniów wskazało, że do tego żeby telefonować i pisać sms-y
- 101 uczniów wskazało, że do korzystania z Internetu
- 121 uczniów wskazało, że do tego, żeby sobie pograć
- 17 uczniów wskazało, że do innych rzeczy

Zatem pojawia się pytanie czy uczniowie uważają, że można uzależnić się od używania telefonu komórkowego?

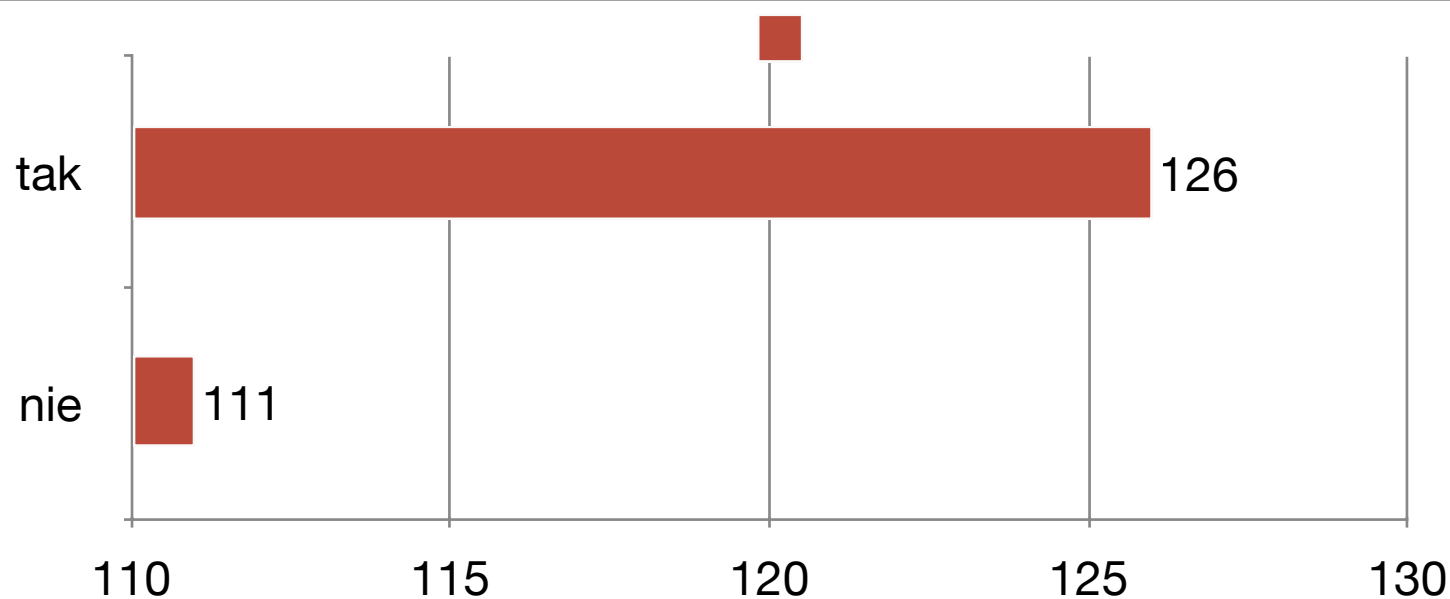
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy uczniowie dostrzegają ów problem wśród swoich znajomych?

- 135 uczniów takowy problem dostrzega
- 102 uczniów takowego problemu nie dostrzega

Doświadczenie przemocy i agresji

Czy w Twojej szkole jest problem z agresją lub przemocą?

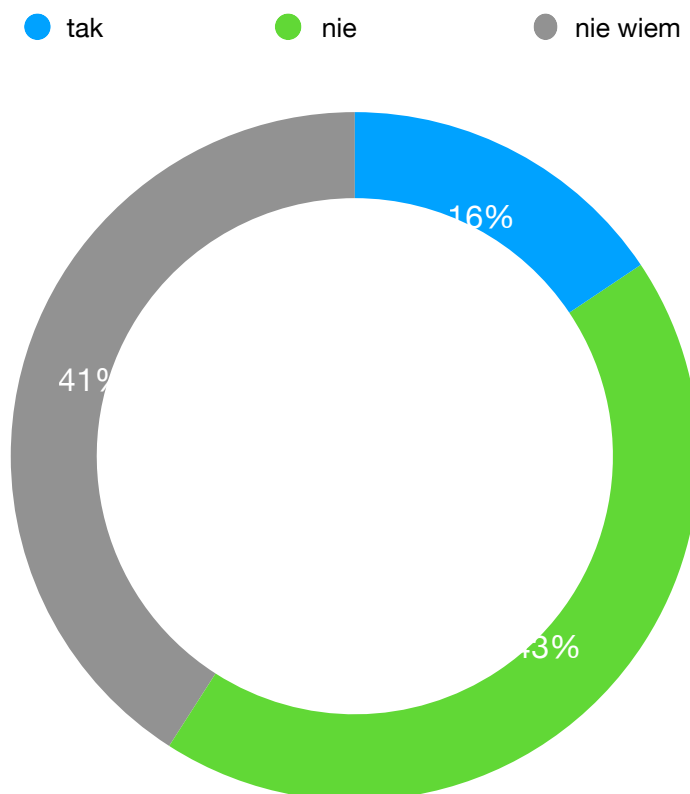
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie miejsca gdzie ów przemoc występuje:

Liczba odpowiedzi	
W szatni	51
Na terenie szkoły	58
W klasie	30
Na korytarzu	66
Podczas wycieczek szkolnych	13
Nie wiem	42
Inne miejsce	5

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kolejną kwestią było pytanie o doświadczenie problemu agresji lub przemocy w twojej miejscowości.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie miejsca gdzie ów przemoc występuje:

- Na imprezach, dyskotekach - 23 osoby
- Na terenie szkoły - 12 osób
- W domu - 7 osób
- Na świeżym powietrzu - 19 osób
- W miejscu publicznym - 22 osoby
- Nie wiem - 29 osób

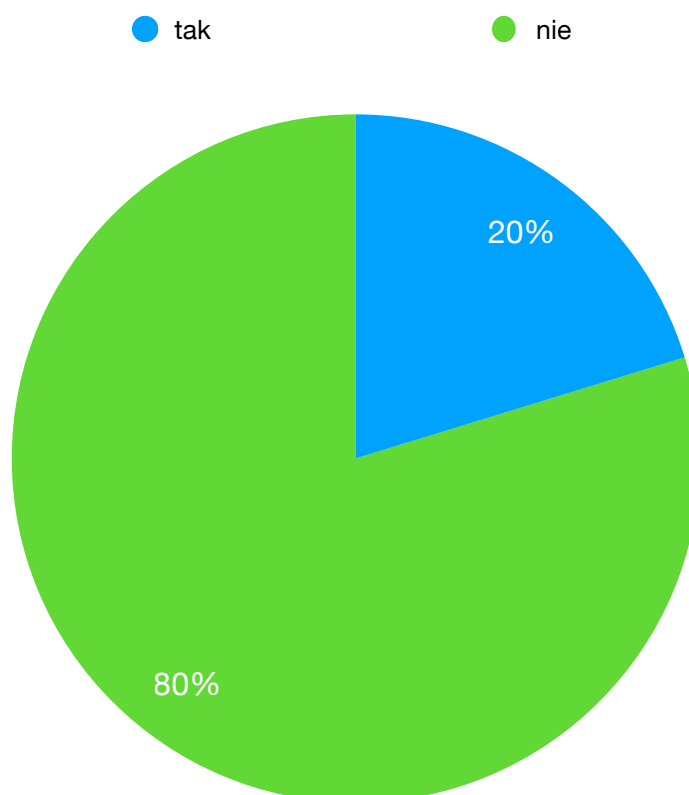
A co jest powodem, że młodzi ludzie okazują agresję i przemoc?

Liczba odpowiedzi	
Z głupoty	119
Popisania się	127
Bo im każą	21
Bo mają problemy	77
Walczą o pozycję w grupie	72
Dla zabawy	45
Nie wiem	24

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

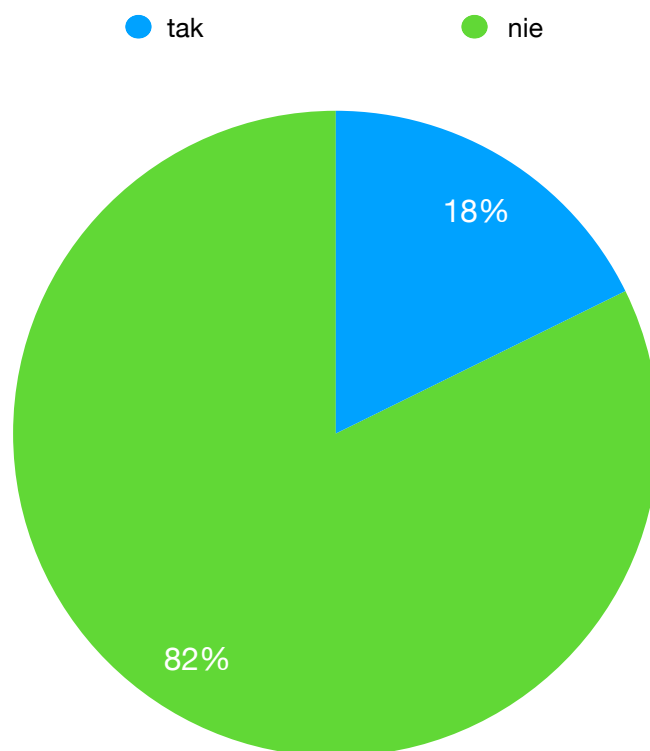
Doświadczenie przemocy domowej

Czy doświadczyłeś przemocy fizycznej w domu rodzinnym?

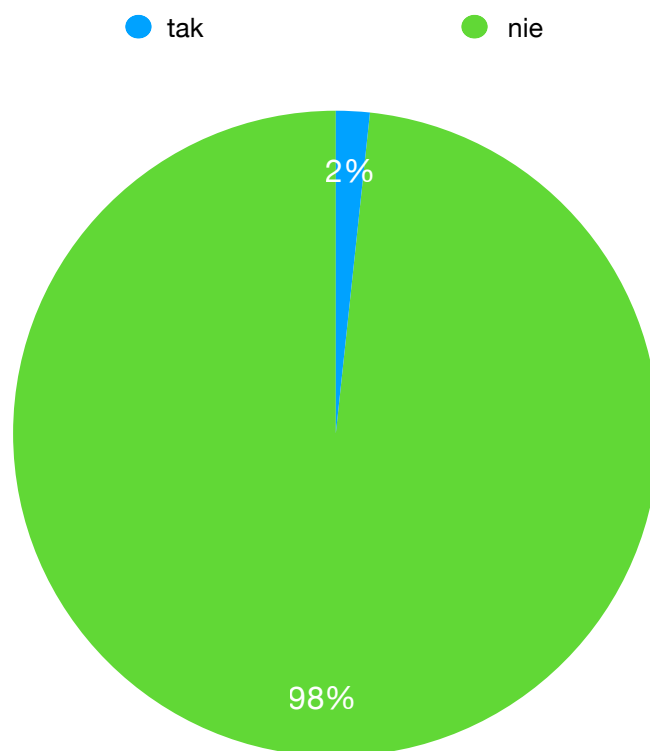
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy doświadczyłeś przemocy psychicznej w domu rodzinnym?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy doświadczyłeś przemocy seksualnej w domu rodzinnym?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi co według nich jest przyczyną przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Używki	93
Problemy finansowe	57
Zazdrość	34
Stres i frustracja	63
Choroby psychiczne	93
Doświadczenie i wzorce domu rodzinnego	43
Nie wiem	83
Inne	4

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

W jakich rodzinach najczęściej dochodzi do występowania przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Pełnych	14
Niepełnych	41
Nadużywających alkoholu	124
Patologicznych	153
Normalnych	5
Biednych	29
Bogatych	8
To bez znaczenia	46

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kto najczęściej jest ofiarą przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	110
Mężczyźni	7
Dzieci	157
Osoby starsze	14
Osoby niepełnosprawne	15
Nie wiem	74

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Zatem należy zadać pytanie odwrotne: kto najczęściej jest sprawcą przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	25
Mężczyźni	123
Dzieci	26
Osoby starsze	30
Osoby niepełnosprawne	5
Nie wiem	65

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

W celu zobrazowania zjawiska przemocy domowej - uczniowie zostali zapytani o formę przemocy. Jak ich zdaniem wygląda przemoc domowa?

Liczba odpowiedzi	
Obrażanie	140
Obrzucanie wyzwiskami	101
Przekleństwa	134
Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi	71
Wyrzucanie z domu	81
Zmuszanie do robienia rzeczy, które są uwłaczające i poniżające	76
Zadawanie bólu fizycznego	103
Bicie, popychanie, policzkowanie	119
Wyśmiewanie się z opinii innych	50
Zmuszanie do kontaktów seksualnych	60
Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków	52
Obwinianiem ofiary za agresywne zachowanie sprawcy	56

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

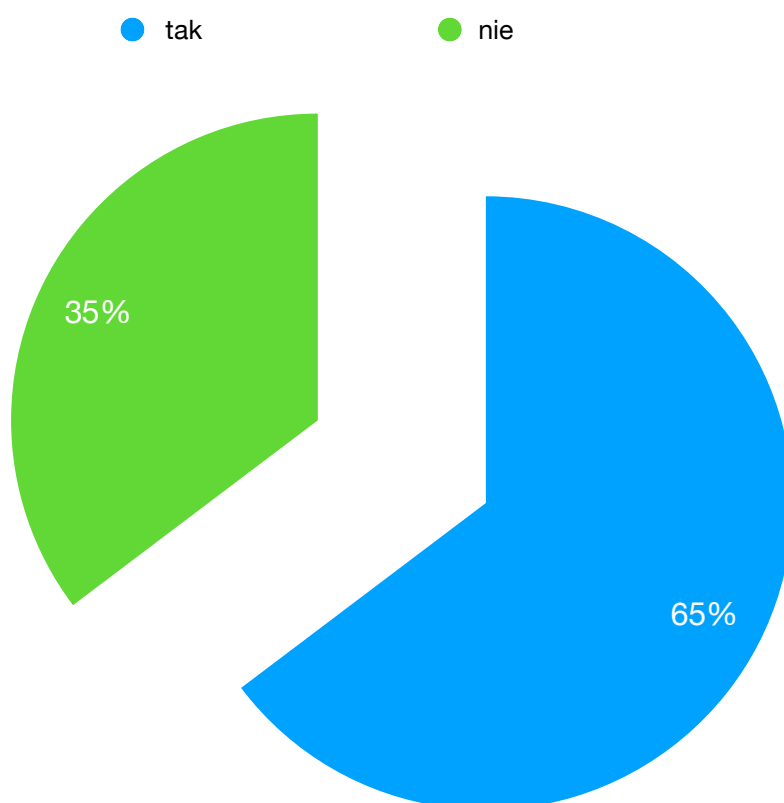
Ostatnie pytanie dotyczyły tego, ażeby respondenci wskazali co jest przyczyną takiego zachowania

Liczba odpowiedzi	
Słaba sytuacja materialna	53
Brak stałej pracy	68
Odmienne zdanie członków rodziny	48
Brak posłuszeństwa dzieci	59
Alkoholizm członków rodziny	143
Chęć odreagowania niepowodzeń	40
Choroba psychiczna	70
Nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi	56

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkoły podstawowej w wieku 15 - 19 lat

Jednym z ważniejszych problemów diagnozowanych wśród uczniów szkół ponadpodstawowych było narażenie na problem alkoholowy. W tym celu zadano uczniom szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem. Pytanie pierwsze dotyczyło czy kiedykolwiek ankietowany spożywali alkohol

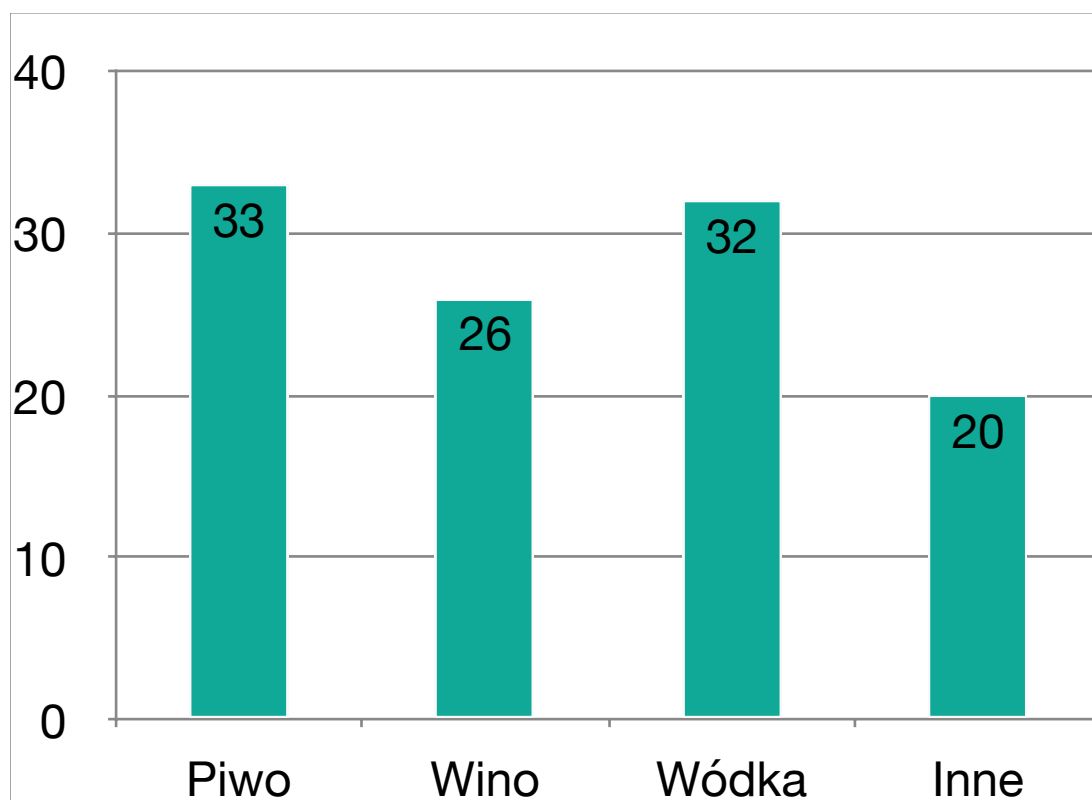

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości spożywa alkoholu - uczniowie stwierdzili , że:

- Rzadziej niż raz w miesiącu - 21 uczniów
- Co najmniej raz w miesiącu -9 uczniów
- Co najmniej raz w tygodniu - 2 uczniów
- Codziennie - 0 uczniów
- Inne - 12 uczniów - wśród innych uczniowie pisali, że okazjonalnie, z okazji urodzin lub imprez

Które alkohole spożywali uczniowie:

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

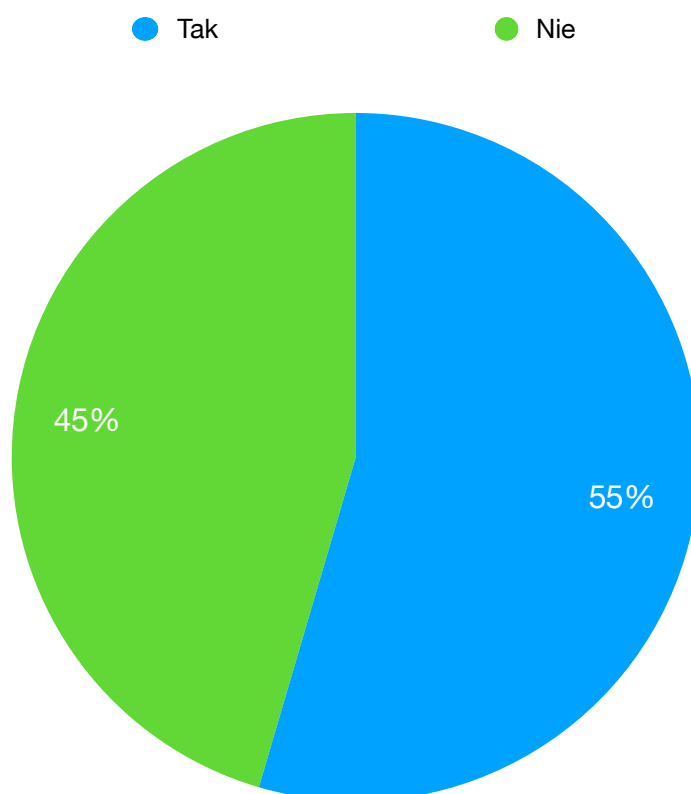
Wśród innych znajdziemy odpowiedzi: Whisky, szampan, likier, nalewki,

Skąd zatem osoby w wieku 15 - 19 lat zdobywają alkohol. Takowe pytanie zostało przedłożone uczniom biorący udział w badania ankietowym. Uczniowie stwierdzili, że:

- Zostali poczęstowani przez kolegów - 13 uczniów
- Zostali poczęstowani przez osoby dorosłe - 25 uczniów
- Poprosili obce osoby pod sklepem o zakup alkoholu - 2 uczniów
- Sami kupili - 18 uczniów

(w tej grupie nie tylko 18-sto latkowie zaznaczali, że kupili sami)

Skoro najczęstszą odpowiedzią jest to, że zostali poczęstowani przez osoby dorosłe. Należy zatem zadać pytanie. Czy jeśli spożywali alkohol czy rodzice o tym wiedzą.

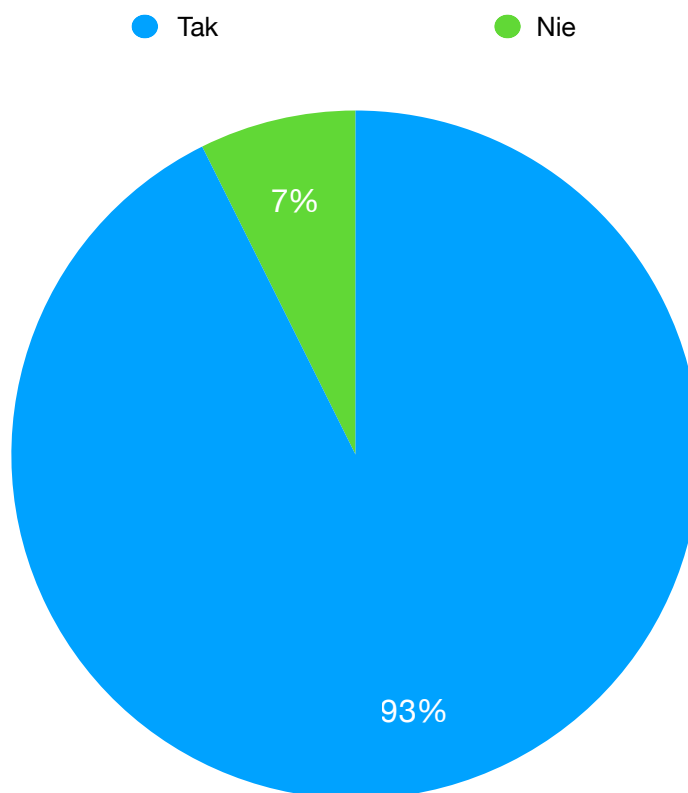

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem należy wskazać, że osoby dorosłe w tym członkowie rodziny częstują alkoholem osoby poniżej 18-stego roku życia, a co więcej wskazać należy, że spoży-

wanie alkohol odbywa się za zgodą i przyzwoleniem rodziców o czym świadczy powyższy wykres. Aż 55% wskazało, że spożywa alkohol za zgodą rodziców.

Skoro uczniowie tak chętnie chwytają za alkohol - to należy zadać im pytanie. Czy posiadają wiedzę na temat tego jak alkohol wpływa na ich organizm.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czyli tylko 7 % uczniów nie posiada wiedzy na temat działania alkoholu na organizm. Wskazać należy, że niewielka już ilość wypitego alkoholu wpływa często na zachowanie człowieka. Alkohol działa szkodliwie na układ nerwowy. Praktycznie każda jego dawka powoduje obniżenie sprawności funkcjonowania układu nerwowego. Przeprowadzono na ten temat wiele doświadczeń; wyniki ich świadczą o obniżonej wraz z ilością wypitych kieliszków zdolnością osądu, zanikaniu krytycyzmu, zanikaniu precyzyjnego myślenia. Nawet niewielkie dawki alkoholu, które nie wywołują widocznych zmian w zachowaniu się człowieka powodują zaburzenia reakcji wzrokowej, słuchowej, pogarszają też precyzję ruchów. Błędnie się więc sądzi, że alkohol działa na układ nerwowy pobudzająco, działa hamująco zaburzając jego sprawność. Coraz większa grupa dzieci, młodzieży i dorosłych sięga w Polsce po al-

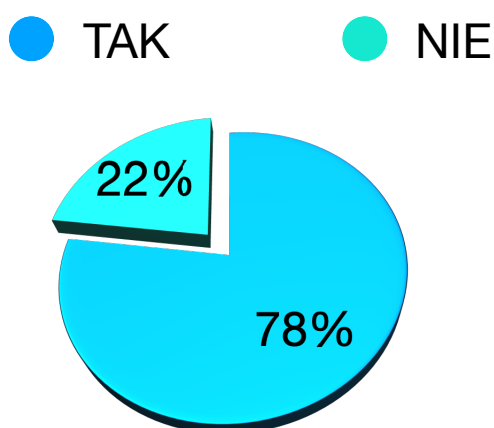
kohol. Zaburzają w ten sposób swój rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny, wchodzą na drogę uzależnień.

Sposoby picia alkoholu można podzielić na podstawowe, często powtarzające się wzorce:

- picie ryzykowne – mamy z nim do czynienia, gdy po spożyciu alkoholu wykonywana jest czynność o podwyższonym ryzyku, np. prowadzenie pojazdu, praca w szczególnych warunkach. Sytuacja ta ma miejsce, gdy wiemy, że będzie od nas wymagana pełna koncentracja, szybki refleks lub precyzja, a i tak decydujemy się napić. Specyfiką tego typu jest to, że wypicie nawet najmniejszej ilości alkoholu może okazać się bardzo ryzykowne,
- nadużywanie alkoholu – powtarzający się wzorzec picia, prowadzący do szkód fizycznych, psychicznych lub cierpienia.

W odniesieniu do młodzieży stosuje następujące kryterium, nawet najmniejsza ilość alkoholu spożyta przed 16 rokiem życia może mieć szkodliwy wpływ na organizm. Zgodnie z tą zasadą, problemem alkoholowym młodzieży nie będzie picie ryzykowne czy nałogowe, a celowe wypijanie każdej, nawet najmniejszej ilości alkoholu².

W kolejnym pytaniu respondenci zostali zapytani czy spożywali piwo bezalkoholowe?

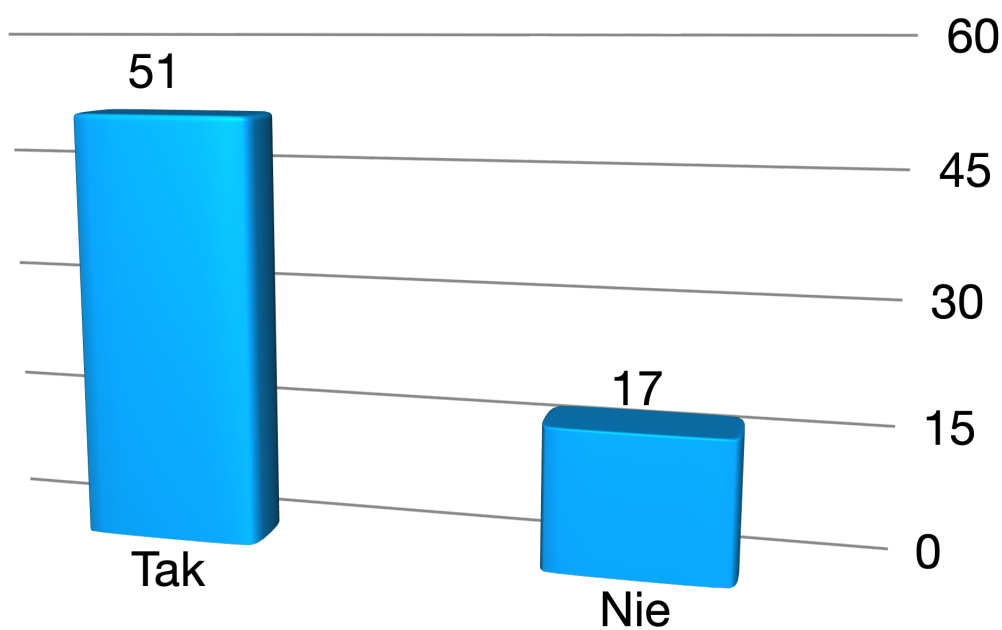
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

² http://www.parpa.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=119&Itemid=115

Procentowo przedkłada się to ponad 78% osób, które przyznało się do spożywania piwa bezalkoholowego. Jest to bardzo istotna kwestia, bowiem większość koncernów alkoholowych obecnie jest dystrybutorem piwa bezalkoholowego, który za zadanie ma przywyzczać klienta do smaku, marki, wyglądu puszk/butelki co w przyszłości może mieć znaczenie w przypadku uzależnień.

Uczniowie wskazali, iż dostęp do piwa bezalkoholowego nie był dla nich problemów, bowiem albo zostali poczęstowani przez kolegów (13 osób), zostali poczęstowani przez dorosłych (25 osób), poprosili o zakup osób obcych (2 osoby) kupiło (18 osób).

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie osób, które spożywały alkohol.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

A gdzie miało to miejsce?

- 0 osób wskazała, że miało to miejsce na terenie szkoły
- 23 osoby wskazało, że na imprezach/dyskotekach
- 31 osób wskazało, że na świeżym powietrzu
- 14 osób, że było to w domu
- 2 osoby wskazała, że miało to miejsce na wycieczka szkolnych

- 4 osoby, że było to inne miejsce

Kolejnym problemem, który jest jednym z głównych zagadnień w kwestii profilaktyki to powód, dla którego młodzież spożywa alkohol. Odpowiedź na to pytanie może być kluczem do działań zmierzających do wyeliminowania przyczyn sięgania przez młodzież po alkohol i skutecznych działań profilaktycznych.

Przyczyny sięgania po alkohol wśród młodzieży:

	Liczba odpowiedzi
Dla lepszej zabawy	46
Zrelaksowania się	29
Żeby zaimponować innym	40
Dla zabicia nudy	13
Dla towarzystwa	30
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	40
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	39
Z innych powodów	1

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Skoro uczniowie wskazali na spożywanie alkoholu. Zostało wskazane, że spożywają go za zgodą rodziców. Zatem doprecyzowując ów zagadanie należało zapytać uczniów, czy zdarzyło się im wypić tyle alkoholu, że po spożyciu czuli się źle.

- 28 uczniów, którzy spożywali alkohol wskazali, że zdarzyło się im wypić tyle alkoholu, że czuli się pijani.
- 26 uczniów nie było pijanych po wypiciu alkoholu.

Czy zatem uczeń mógł o sobie powiedzieć, że ma problem z alkoholem? Żaden z uczniów nie wskazał, że czuje jakoby mógł mieć problem związany z alkoholem - uzależnienie od alkoholu. Natomiast 23 z 68 uczniów takowy problem dostrzega wśród kolegów/koleżanek, a aż 15 z 68 uczniów takowy problem dostrzega w domu rodzinnym.

Problem narkotykowy z perspektywy uczniów szkoły podstawowej w wieku 15 - 19 lat

Problem z narkotykami w obecnych czasach to zagadnienie wielowątkowe z uwagi na pojawiające się nowe zagrożenia wśród młodzieży. Niebezpieczeństwo utraty zdrowia, a nawet życia powoduje, że działania profilaktyczne w tej dziedzinie winny być nadrzędnym celem programów gmin.

W szkole w pierwszej kolejności zapytano o sam kontakt z narkotykami, by później zweryfikować czy jest on bezpośrednim zagrożeniem czy też bywa sporadycznym incydem wśród badanych.

Pytanie ankietowe: *Czy kiedykolwiek zażywałeś narkotyki?*

TAK	NIE
10	58

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Który z narkotyków spożywali uczniowie:

- Marihuana - 10 respondentów
- Dopalacze - 0 respondentów
- Mefedron - 2 respondentów
- Grzyby Halucynogenne - 0 respondentów
- Środki wziewne - 0 respondentów
- Amfetamina - 1 respondent
- Benzodizapieny - 1 respondent
- Sterydy - 0 respondentów
- Inne - *nikt nie zaznaczył takowej odpowiedzi*

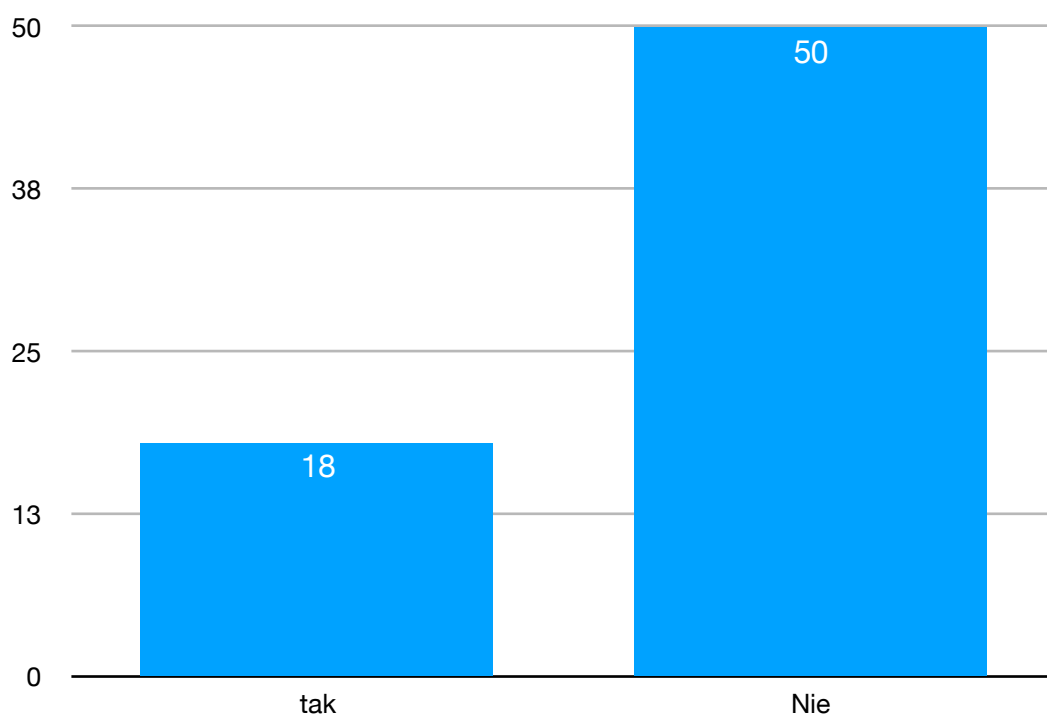
Kolejnym krokiem było ustalenie częstotliwości spożywania środków psychoaktywnych przez uczniów.

- 10 uczniów wskazało, że jest to rzadziej niż raz w miesiącu;

Skąd uczniowie zdobywają ów środki? Uczniowie wskazali, że zostali poczęstowani przez kolegów - 5 osób, przez osoby dorosłe - 1, kupili - 4 osoby.

Podążając za ów tematem, uczniowie poproszenie zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy rodzice wiedzą, że spożywali środki psychoaktywne - 2 rodziców, wie o spożywaniu narkotyków.

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie rówieśników, którzy podczas spotkania spożywali środki psychoaktywne?

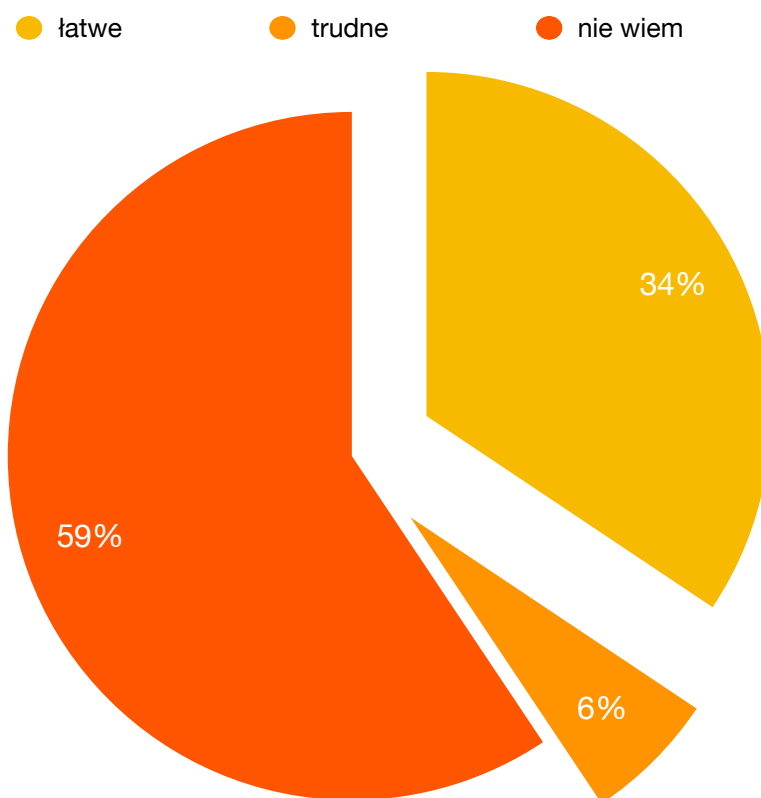

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kontynuacją pytania była prośba skierowana do respondentów o wskazanie miejsca, gdzie odbywało się spożywanie środków psychoaktywnych:

- 1 osoba wskazała, że miało to miejsce na terenie szkoły
- 3 osoby wskazały, że było to na imprezach/dyskotekach
- 11 osób wskazało, że na świeżym powietrzu
- Żadna osoba, że było to w domu
- Jedna z osób nie wskazała, że było to na wycieczka szkolnych
- Żadna z osób, że było to inne miejsce

Zatem czy zdobycie narkotyków jest łatwe? trudne?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

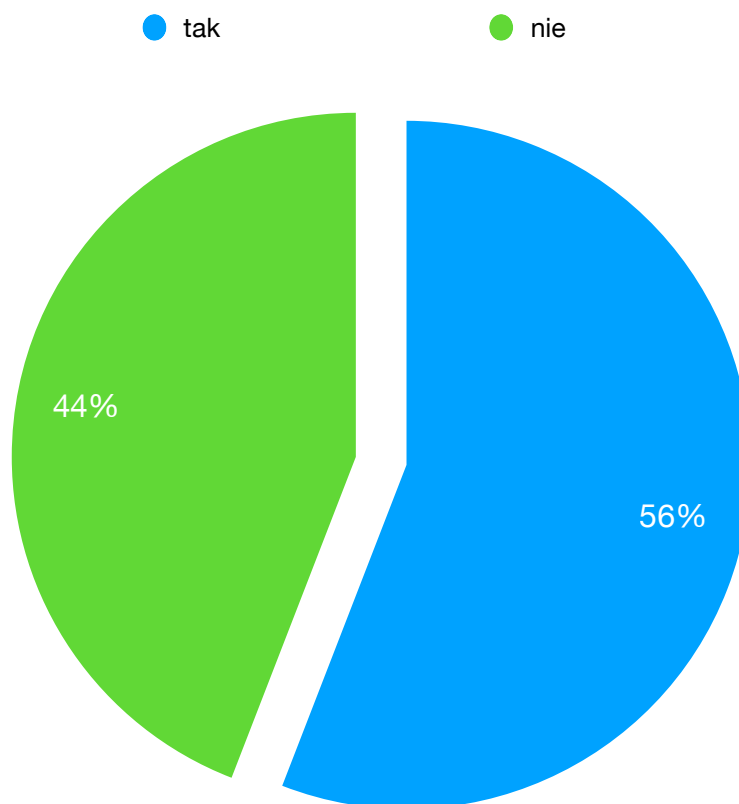
Skoro 34 % respondentów uważa, że zdobycie środków psychoaktywnych nie stanowi problemu, tylko 6% badanych uważa, że jest to trudne to zatem po co młodzież sięga po środki psychoaktywne?

Liczba odpowiedzi	
Dla lepszej zabawy	42
Zrelaksowania się	37
Dla zabicia nudy	10
Żeby zaimponować innym	43
Dla towarzystwa	24
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	37
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	34
Z innych powodów	2

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

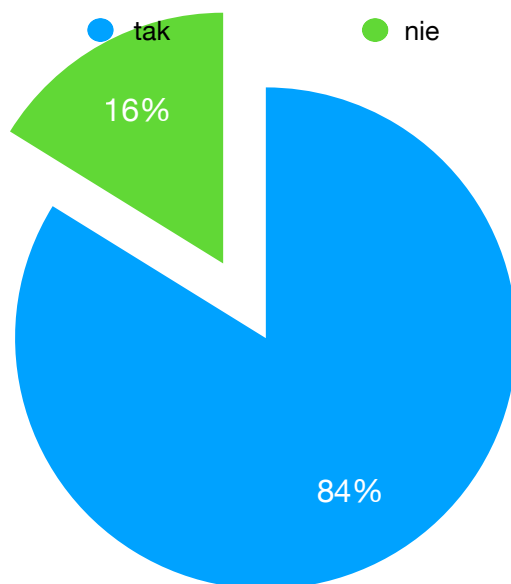
Czy zdarzyło Ci się zatruć środkiem psychoaktywnym - Żaden z uczniów z pośród 10 próbujących środków psychoaktywnych nie stwierdził, że taka sytuacja miała miejsce. Żaden z respondentów nie uważa, że ma problem z środkami psychoaktywnymi. Jednakże, 12 z 68 uczniów takowy problem dostrzega wśród swoich kolegów/koleżanek.

Istotne podczas prowadzenia profilaktyki wśród młodzieży jest zapytanie o to czy respondenci wiedzą gdzie mieli by szukać pomocy?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Co drugi uczeń wie gdzie miałby szukać takowej pomocy. Główne miejsca skąd mogą takową pomoc otrzymać to było wskazanie na: rodziców, psychologa, psychiatrę, policję a także pojawiła się odpowiedź szpital. Skoro uczniowie wiedzą, gdzie mają zgłosić się po pomoc czy posiadają wiedzę na temat jakie środki psycho-aktywne wpływają na ich organizm?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem skąd uczniowie czerpią wiedzę na temat narkotyków? (było to pytanie wielokrotnego wyboru)

Liczba odpowiedzi	
Od rodziców	22
Od rodzeństwa	5
Ze szkoły	38
Od rówieśników	17
Od starszych znajomych	14
Z telewizji	23
Z Internetu	54
Nie szukam takich informacji	7
Z innych źródeł	-

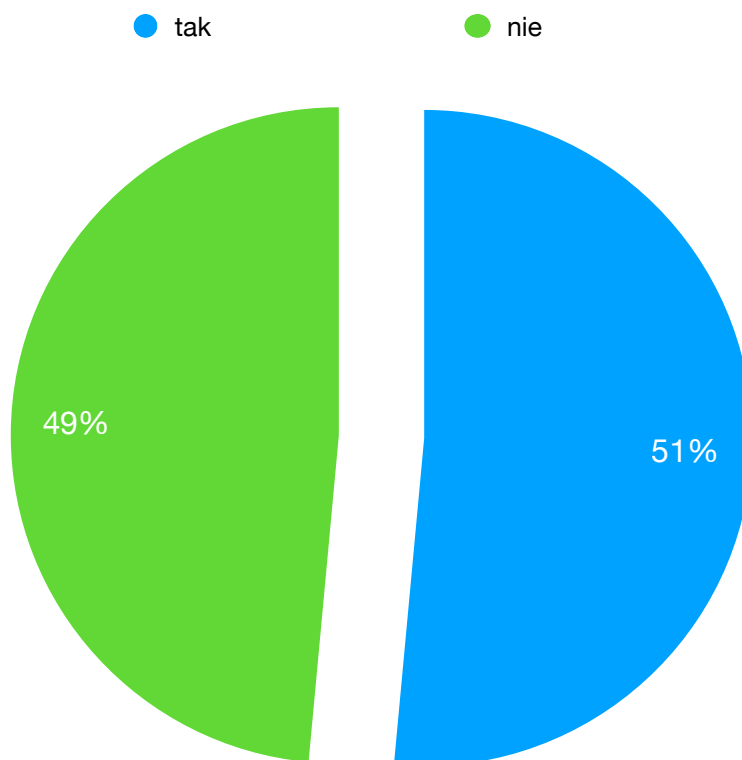
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie również zostali poproszeni o wskazanie czy problem uzależnienia od środków psychoaktywnych dostrzegają wśród członków rodziny: **3 uczniów takowy problem dostrzega.**

Problem nikotyny z perspektywy uczniów w wieku 15 - 19.

Kolejną kwestią badaną w ankiecie jest palenie papierosów przez młodzież. Istotną sprawą jest ustalenie, czy ankietowani palą papierosy oraz czy osoby opiekujące się nimi posiadają na ten temat wiedzę.

Pierwsze pytanie dotyczyło zapytanie respondentów *czy kiedykolwiek w życiu zapalili papierosa?*

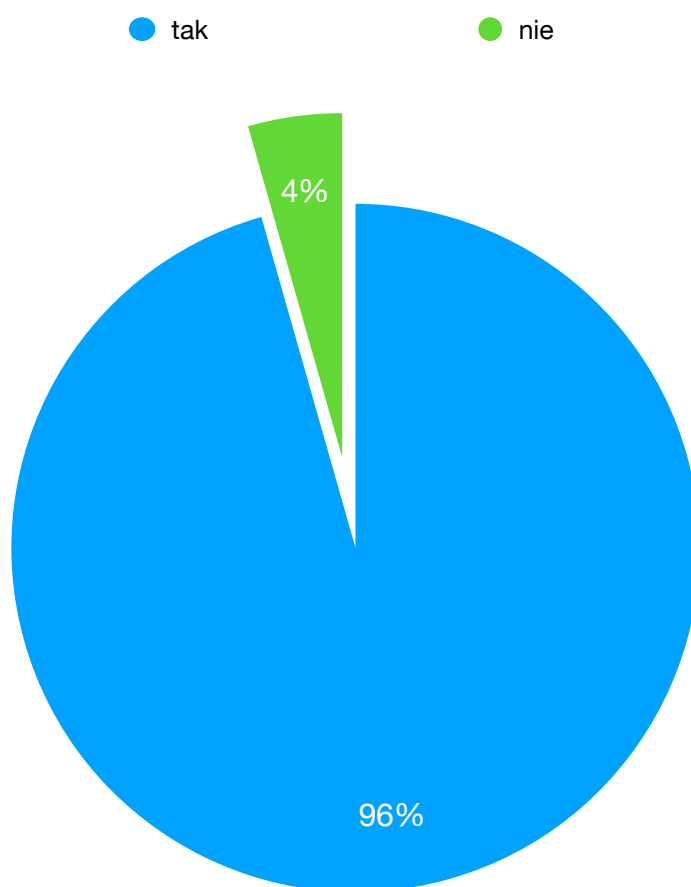

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem można stwierdzić, iż 49 % uczniów kontakt z papierosami, z czego:

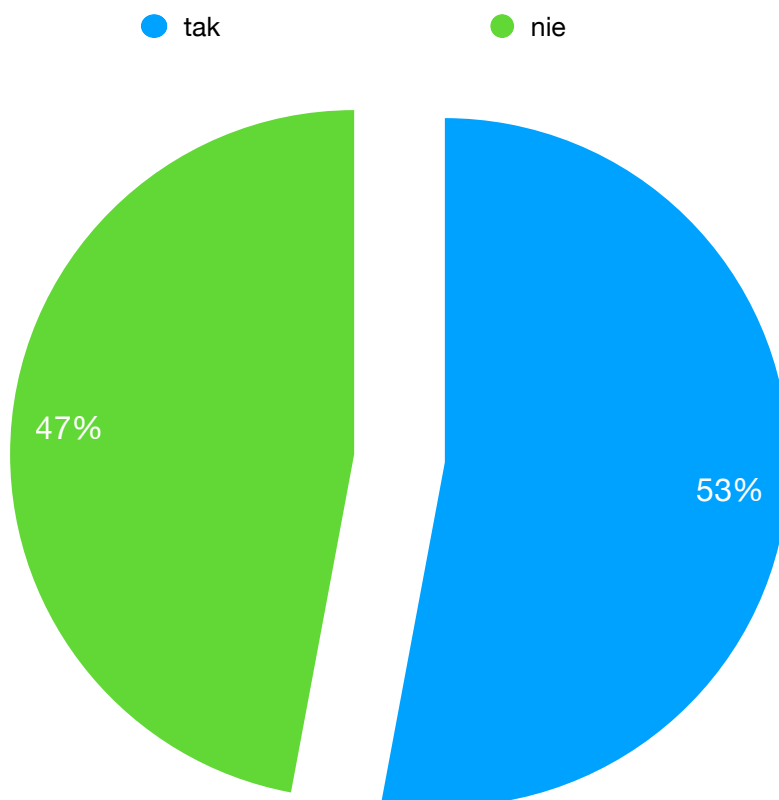
- 6 uczniów wskazało, że pali codziennie
- 5 uczniów wskazało, że pali co najmniej raz w tygodniu
- 1 uczeń wskazało, że pali co najmniej raz w miesiącu
- 13 uczniów wskazało, że palenie papierosów odbywa się rzadziej niż raz w miesiącu

Skoro co 2 uczeń sięga po papierosa to rodzi się pytanie: Czy uczniowie posiadają wiedzę na temat wpływu nikotyny na organizm?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Oprócz palenia standardowych papierosów uczniowie poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi czy palą e-papierosy? Oraz z jaką częstotliwością.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem z jaką częstotliwością?

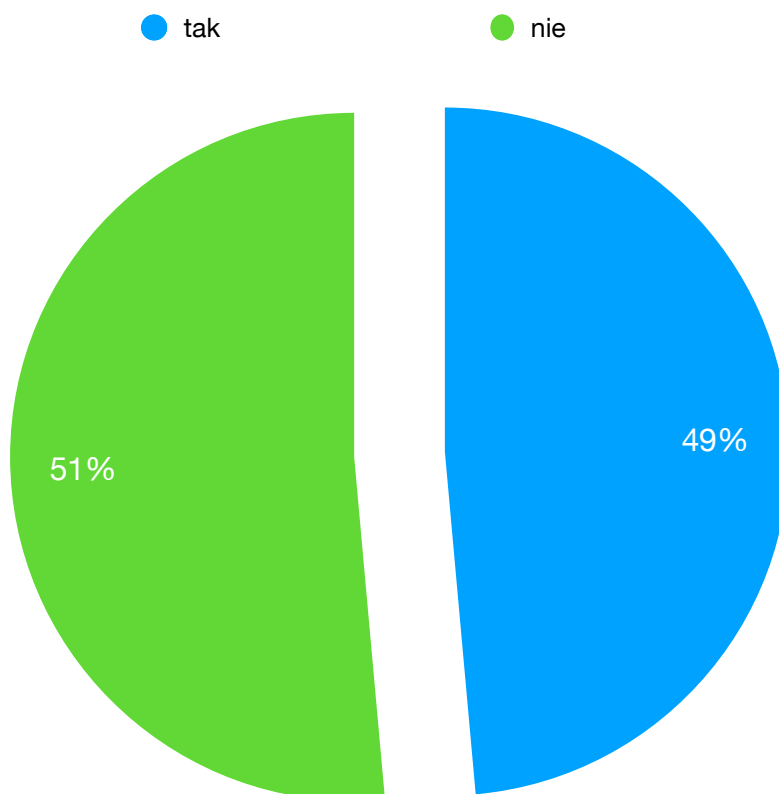
- 17 uczniów wskazało, że pali codziennie
- 10 uczniów wskazało, że pali conajmniej raz w tygodniu
- 3 uczniów wskazało, że pali conajmniej raz w miesiącu
- 2 uczniów wskazało, że palenie papierosów odbywa się rzadziej niż raz w miesiącu

Osoby palące papierosy głównie jako źródło dostępu wskazali: poczęstowani przez kolegów (22 osoby); poczęstowani przez osoby dorosłe (3 osób); poprosili osoby obce o zakup pod sklepem (3 osoby); sami zakupili (10 osób); 1 osoba wskazała, że zdobyła papierosy w inny sposób. W przypadku e-papierosów głównym źródłem dostępu do wkładów do e- papierosów są koledzy, którzy częstują (16

Strona 67 z 116

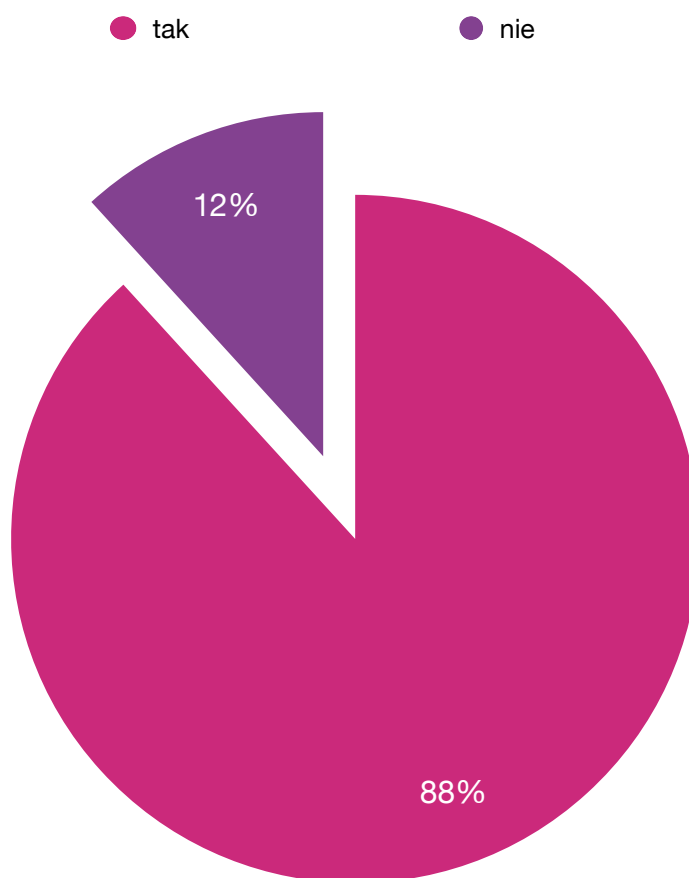
osób); (4 osoby) poprosiły obcych ludzi o zakup, (16 osób) kupuje same, zaś (8 osób) zdobywa w inny sposób, (4 osoby) poprosiły rodziców o zakup.

Skoro co 2 uczeń w wieku 15 - 19 lat palił papierosy i co 2 uczeń palił e -papierosa to rodzi się pytanie czy rodzice o tym wiedzą?

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Czy uczniowie przebywali w towarzystwie rówieśników, którzy podczas spotkania palili?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Gdzie miało to miejsce?

- Na imprezach/dyskotekach - 23 osób
- Na terenie szkoły - 17 osób
- W domu - 10 osób
- Na świeżym powietrzu - 50 osób
- Podczas wycieczek szkolnych - 9 osób
- Inne miejsce 4 osoby

Dlaczego młodzież tak chętnie sięga po nikotynę?

Liczba odpowiedzi	
Dla lepszej zabawy	24
Zrelaksowania się	33
Dla zabicia nudy	15
Żeby zaimponować innym	40
Dla towarzystwa	36
Żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych	18
Żeby zapomnieć o kłopotach w szkole	17
Z innych powodów	3

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Ostatnie pytanie dotyczyły uzależnienia od nikotyny:

- 12 osób wskazało, że zauważają taki problem u siebie
- 46 respondentów wskazuje na takowy problem wśród rówieśników
- 36 uczniów wskazuje na takowy problem wśród członków najbliższej rodziny

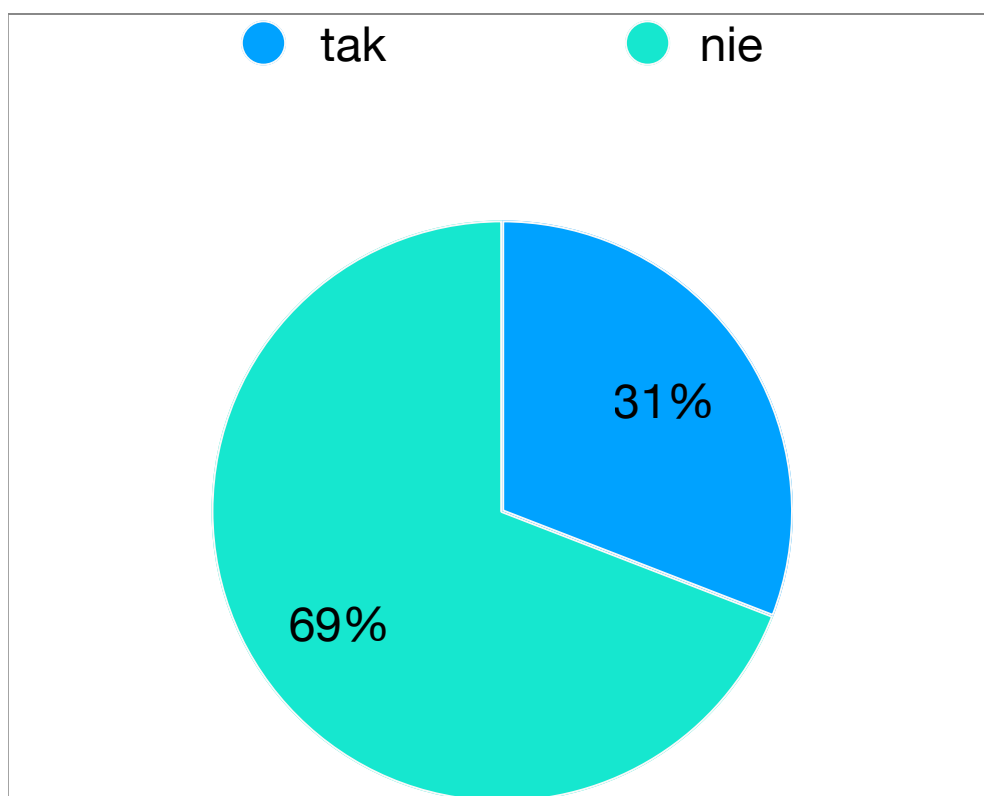
Problem przemocy wśród uczniów w wieku 15 - 19

Doświadczenie cyberprzemocy

Według definicji, cyberprzemoc to seria agresywnych zachowań, celowo i regularnie skierowanych przeciwko bezbronnej osobie. Jak wymienia prof. Jacek Pyżalski, takie zachowania są regularne, wymierzone w słabszych, intencjonalne.

Cyberprzemoc ma najczęściej formę słowną – pojawia się np. w komentarzach, na memach czy nagraniach wideo. Może też być bardziej zawoalowana: polegać na wykluczeniu z grupy, manipulowaniu czy nienawiazywaniu relacji.

Pierwsze pytanie dotyczyło, tego czy uczeń padł ofiarą cyberprzemocy?

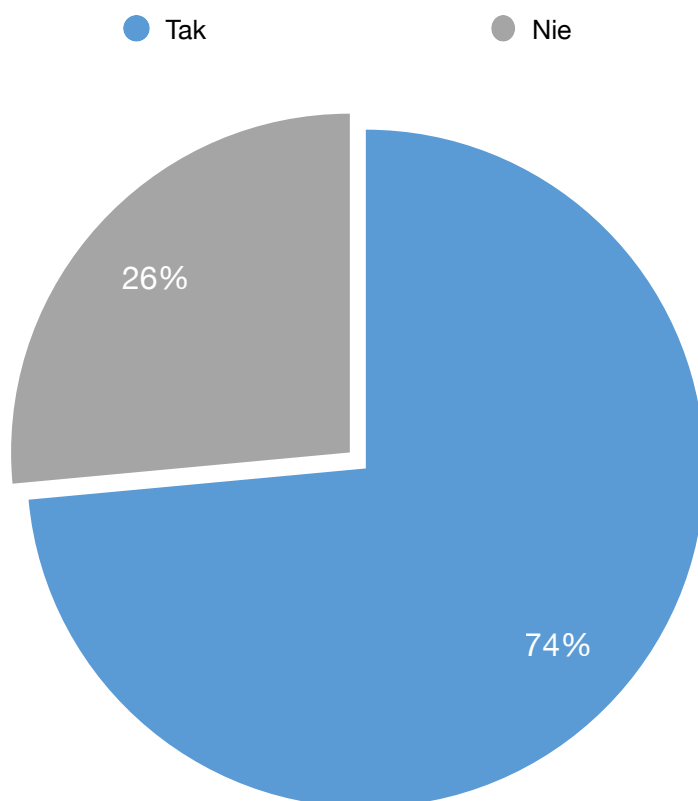
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem gdzie takowego zjawiska doświadczyli?

Liczba odpowiedzi	
Portale społecznościowe	16
Snapchat	5
Tik Tok	4
Chat	2
Forum	-
Strona www	-
E-mail	-
Inne: Teams/Discord/Messenger	3

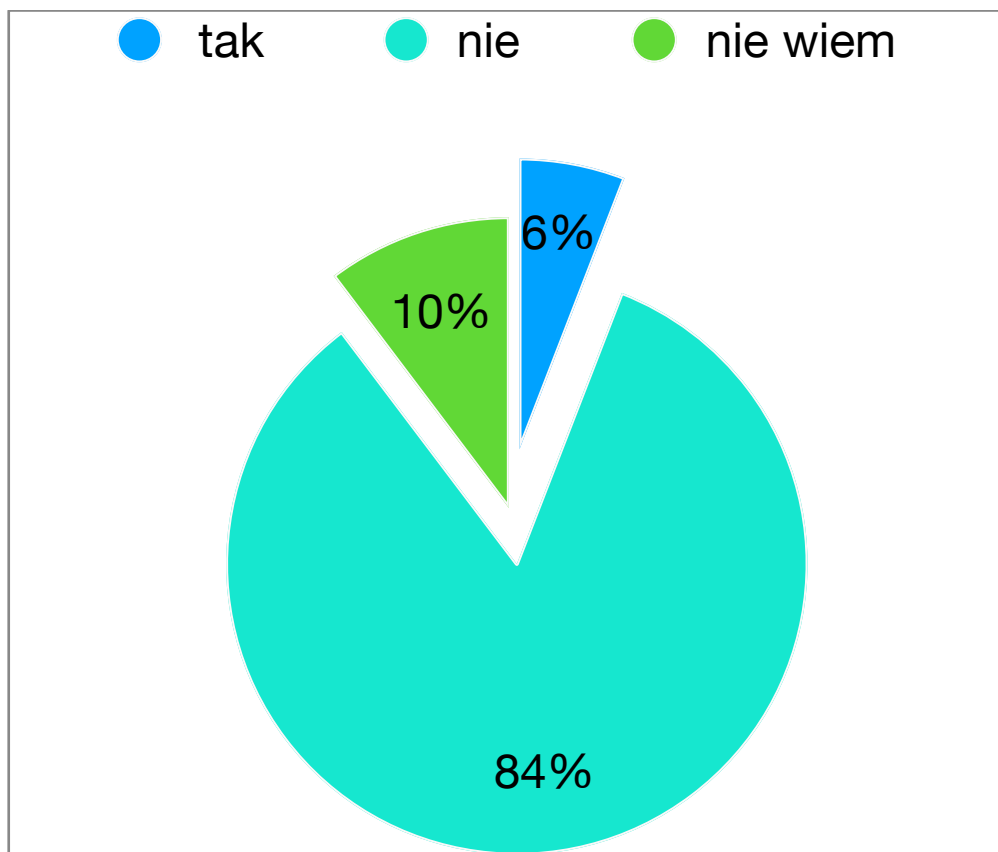
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy uczniowie szkół podstawowych z Gminy Polanów dostrzegają problem hejtu w Internecie?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem prawie co 74% uczniów w wieku 15 - 19 lat dostrzega problem zjawiska hejtu w Internecie w związku z powyższym respondenci zostali zapytani czy osoba stosująca przemoc ich zdaniem w Internecie jest anonimowa i czy można dotrzeć do tej osoby?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem gdzie najczęściej a gdzie najrzadziej uczniowie dostrzegają problem hejtu w sieci?

	DUŻY	MAŁY	W OGÓLE NIE STANOWI PROBLEMU	NIE WIEM/ TRUDNO POWIEDZIEĆ
FACEBOOK	24	18	2	25
YOUTUBE	26	13	9	17
STRONY Z WIADOMOŚCIAMI	10	17	9	29
STRONY POLO-TAKRSKIE	33	6	2	25

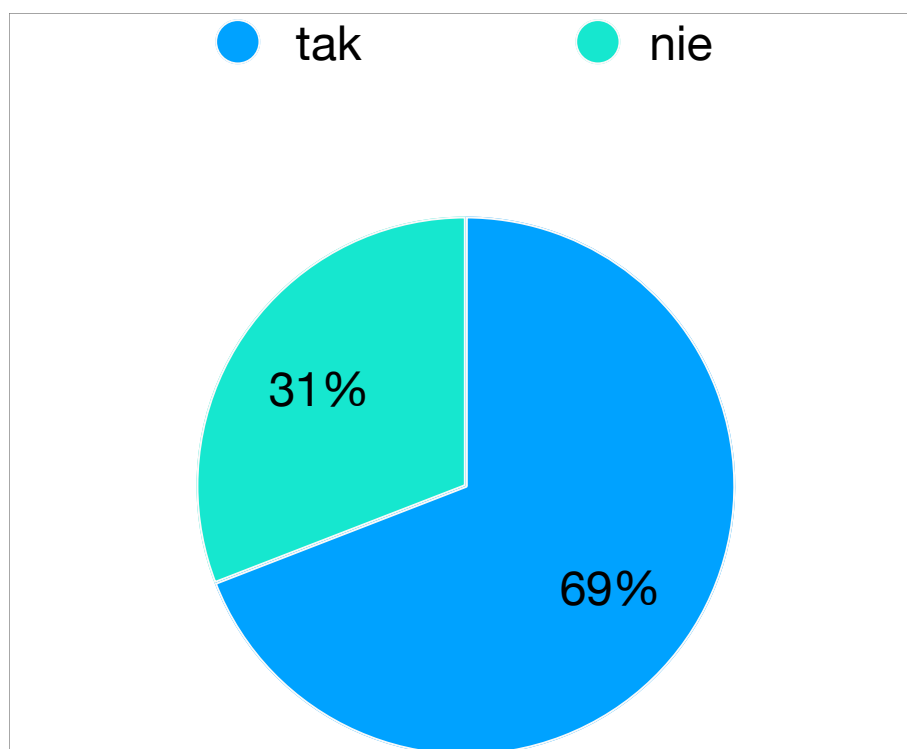
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

A co skłania osoby do hejtowania?

Liczba odpowiedzi	
Nuda	27
Samotność	16
Nienawiść	45
Zazdrość	50
Próba zwrócenia na siebie uwagi	39

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy w Twoim otoczeniu występuje problem uzależnienia od Internetu?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem rozwijając ten wątek respondenci zostali poproszeni o udzieli odpowiedzi, ile czasu w ciągu jednego dnia poświęcają na korzystanie z Internetu (nie dotyczy to zajęć on-line).

- do 30 minut 1 osoba
- 1 - 2 godziny dziennie 9 osób
- 2 - 3 godziny dziennie 11 osób
- 3 - 4 godziny dziennie 17 osób
- 4 godziny i więcej 30 osób

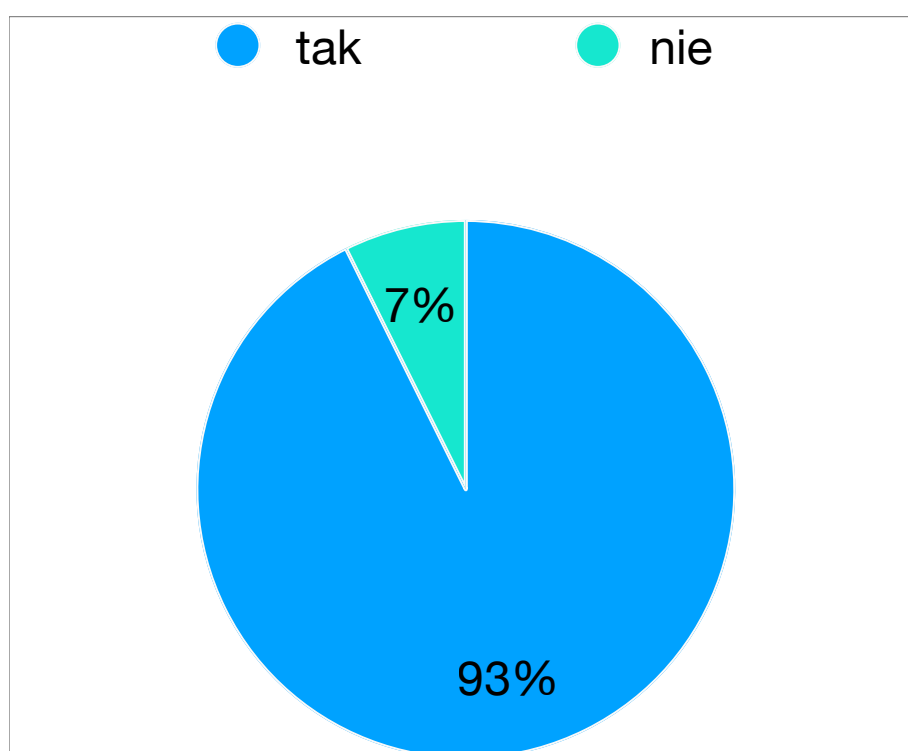
Z tego aż 3 osoby korzystają z portali randkowych. Natomiast uczniowie zostali dopytani o czas poświęcony na korzystanie z telefonu komórkowego:

- 1 - 2 godziny dziennie 5 osób
- 2 - 3 godziny dziennie 14 osób
- 3 - 4 godziny dziennie 16 osób
- 4 godziny i więcej 33 osób

Do czego zatem uczniowie wykorzystują telefon:

- 47 uczniów wskazało, że do tego żeby telefonować i pisać sms-y
- 54 uczniów wskazało, że do korzystania z Internetu
- 23 uczniów wskazało, że do tego, żeby sobie pograć
- 2 uczniów wskazało, że do innych rzeczy

Zatem pojawia się pytanie czy uczniowie uważają, że można uzależnić się od używania telefonu komórkowego?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy uczniowie dostrzegają ów problem wśród swoich znajomych?

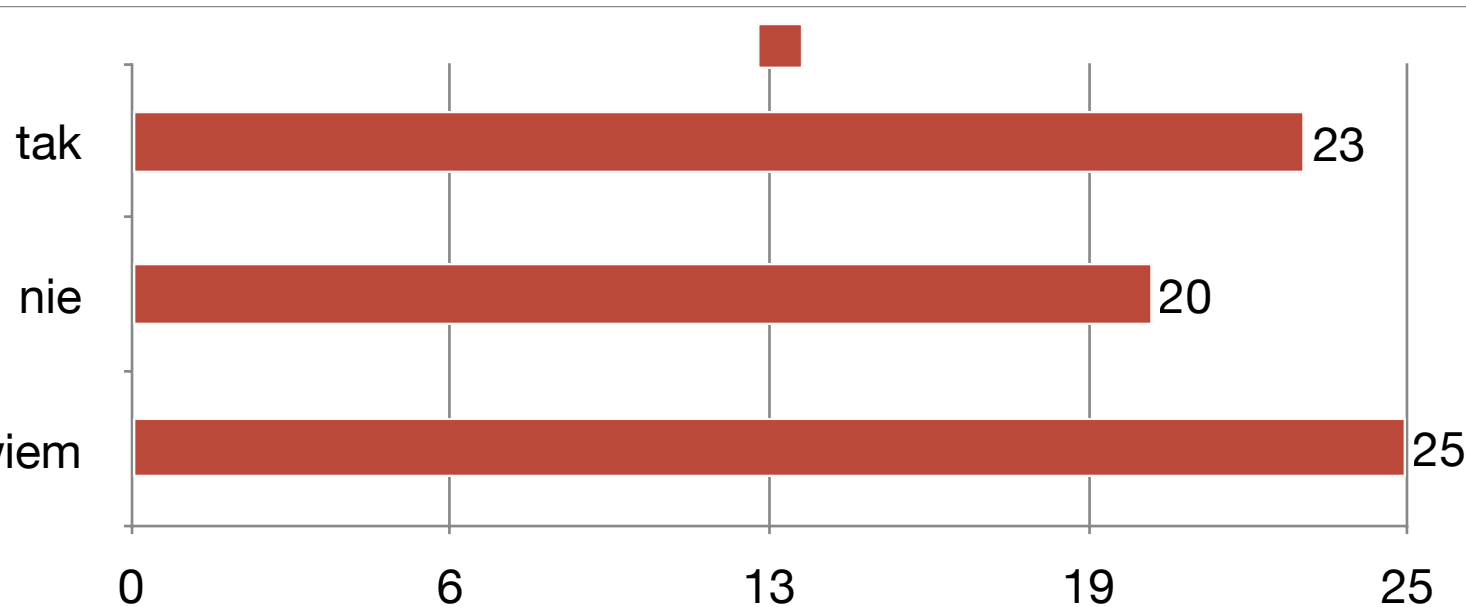
- 47 uczniów takowy problem dostrzega
- 21 uczniów takowego problemu nie dostrzega

W ostatnim pytaniu respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi jakie propozycje składane były uczniom podczas rozmowy?

- 11 uczniów wskazało na propozycje sexrandki
- 21 uczniów wskazało na propozycje wysyłania nudessów
- 21 uczniów wskazało na propozycje wysyłania sofcików
- 11 uczniów wskazało na propozycje seksu na kamerach

Doświadczenie przemocy i agresji

Czy w tej szkole jest problem z agresją lub przemocą?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

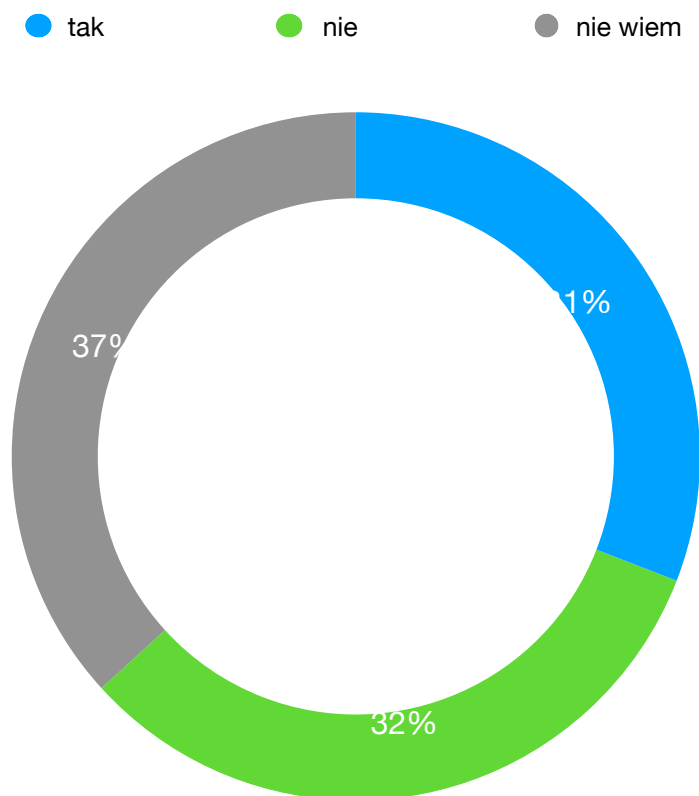
Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie miejsca gdzie ów przemoc występuje:

Liczba odpowiedzi	
W szatni	12
Na terenie szkoły	21
W klasie	7
Na korytarzu	13
Podczas wycieczek szkolnych	8
Nie wiem	16

Liczba odpowiedzi	
Inne miejsce	0

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kolejną kwestią było pytanie o doświadczenie problemu agresji lub przemocy w twojej miejscowości.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie miejsca gdzie ów przemoc występuje:

- Na imprezach, dyskotekach - 16 osób
- Na terenie szkoły - 16 osób
- W domu - 5 osób
- Na świeżym powietrzu - 18 osób
- W miejscu publicznym - 14 osób

- Nie wiem - 16 osób

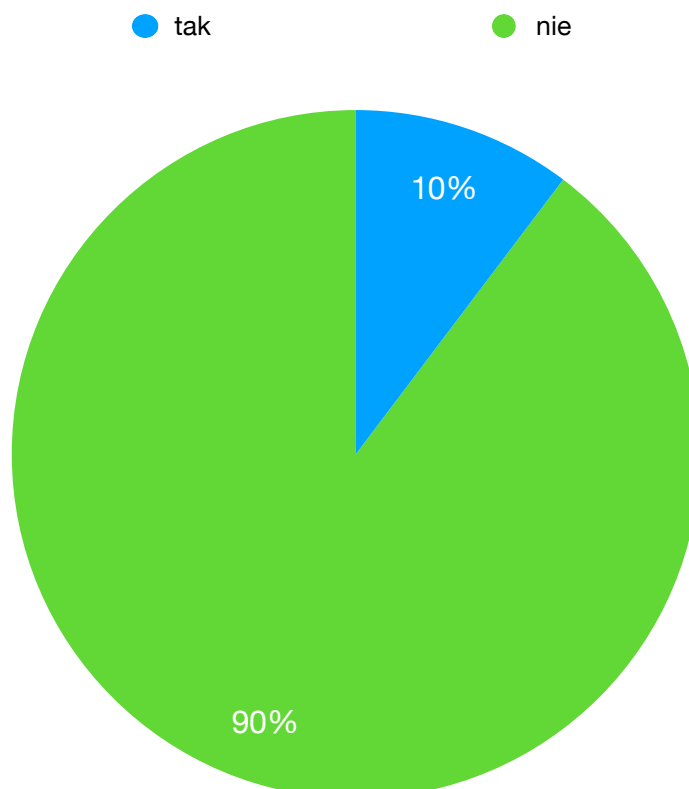
A co jest powodem, że młodzi ludzie okazują agresję i przemoc?

Liczba odpowiedzi	
Z głupoty	28
Popisania się	43
Bo im każą	6
Bo mają problemy	25
Walczą o pozycję w grupie	36
Dla zabawy	20
Nie wiem	2

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

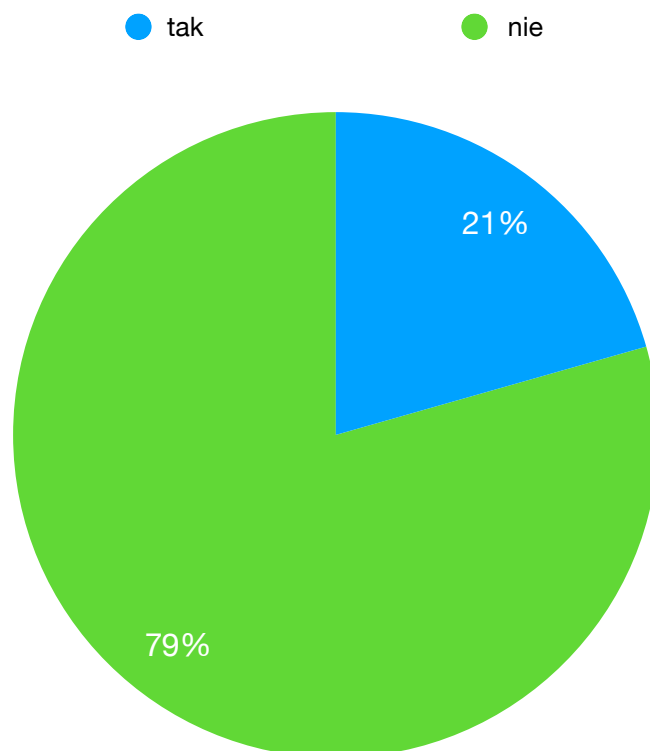
Doświadczenie przemocy domowej

Czy doświadczyłeś przemocy fizycznej w domu rodzinnym?

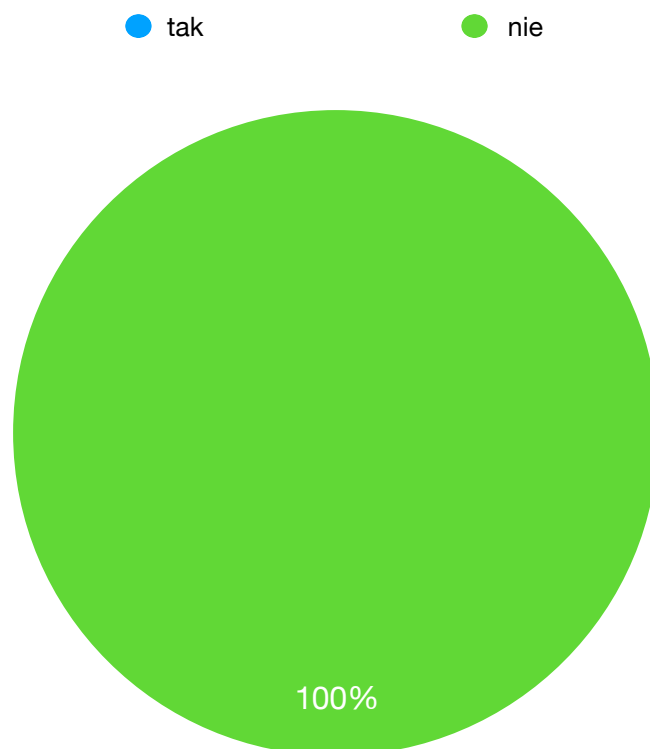
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy doświadczyłeś przemocy psychicznej w domu rodzinnym?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy doświadczyłeś przemocy seksualnej w domu rodzinnym?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Strona 80 z 116

Uczniowie zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi co według nich jest przyczyną przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Używki	39
Problemy finansowe	22
Zazdrość	6
Stres i frustracja	27
Choroby psychiczne	29
Doświadczenie i wzorce domu rodzinnego	28
Nie wiem	12
Inne	-

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

W jakich rodzinach najczęściej dochodzi do występowania przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Pełnych	9
Niepełnych	15
Nadużywających alkoholu	48
Patologicznych	45
Normalnych	3
Biednych	17
Bogatych	10
To bez znaczenia	25

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Kto najczęściej jest ofiarą przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	37
Mężczyźni	7
Dzieci	54
Osoby starsze	9
Osoby niepełnosprawne	-
Nie wiem	7

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Zatem należy zadać pytanie odwrotne: kto najczęściej jest sprawcą przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	12
Mężczyźni	53
Dzieci	3
Osoby starsze	8
Osoby niepełnosprawne	-
Nie wiem	7

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

W celu zobrazowania zjawiska przemocy domowej - uczniowie zostali zapytani o formę przemocy. Jak ich zdaniem wygląda przemoc domowa?

Liczba odpowiedzi	
Obrażanie	44
Obrzucanie wyzwiskami	44
Przekleństwa	37
Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi	31
Wyrzucanie z domu	28
Zmuszanie do robienia rzeczy, które są uwłaczające i poniżające	35
Zadawanie bólu fizycznego	43
Bicie, popychanie, policzkowanie	42
Wyśmiewanie się z opinii innych	20
Zmuszanie do kontaktów seksualnych	27
Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków	25
Obwinianiem ofiary za agresywne zachowanie sprawcy	22

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Ostatnie pytanie dotyczyły tego, ażeby respondenci wskazali co jest przyczyną takiego zachowania

Liczba odpowiedzi	
Słaba sytuacja materialna	24
Brak stałej pracy	16
Odmienne zdanie członków rodziny	23
Brak posłuszeństwa dzieci	16
Alkoholizm członków rodziny	53
Chęć odreagowania niepowodzeń	30
Choroba psychiczna	39
Nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi	35

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Problem z perspektywy mieszkańców Gminy Polanów

Celem badania danej grupy społecznej była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- problem ubóstwa oraz bezrobocia
- zagrożenia związane z zażywaniem i uzależnieniem od narkotyków
- zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu
- zagrożenia związane z uzależnieniem od nikotyny
- zagrożenia związane z uzależnieniem od Internetu
- zagrożenia związane z przemocą psychiczną oraz fizyczną

Nadużywanie alkoholu jest to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych i zdrowotnych w Polsce. W pierwszej fazie spożywania alkoholu stanowi on źródło przyjemnych przeżyć, ubarwiających i ułatwiających życie. Z upływem czasu pojawia się jednak coraz silniejsza pokusa spożywania alkoholu jako swego rodzaju antidotum na złe samopoczucie. Człowiek, który często i dużo pije, przyzwyczaja się do rozładowywania przykrych emocji i przeżyć za pomocą alkoholu. W ten sposób obniża swoją odporność na trudne sytuacje, uczy się, że za sprawą używki może przekształcić niepokój, zmęczenie czy przygnębienie w stan przyjemnej ulgi. Problemy fizyczne i psychiczne, zamiast odwozić od alkoholu, skłaniają go do dalszego picia³.

W miarę jak alkoholizm postępuje, coraz bardziej chora staje się cała rodzina. Wszystko obraca się wokół osoby uzależnionej, której zachowanie decyduje o relacjach pozostałych członków rodziny ze światem zewnętrznym. Każdy przyswaja sobie wzorce zachowań powodujące jak najmniejszy stres. Alkoholizm rodziny stanowi sekret zarówno wewnątrz rodziny, jak i poza nią. Dzieci są zmuszone uczestniczyć w grze rodzinnej negującej fakt, że jedno z rodziców pije⁴.

Degradacja jednostki, przemoc, rozpad rodziny, molestowanie seksualne, gwałty na najbliższych (nawet dzieciach), utrata środków finansowych niezbędnych do

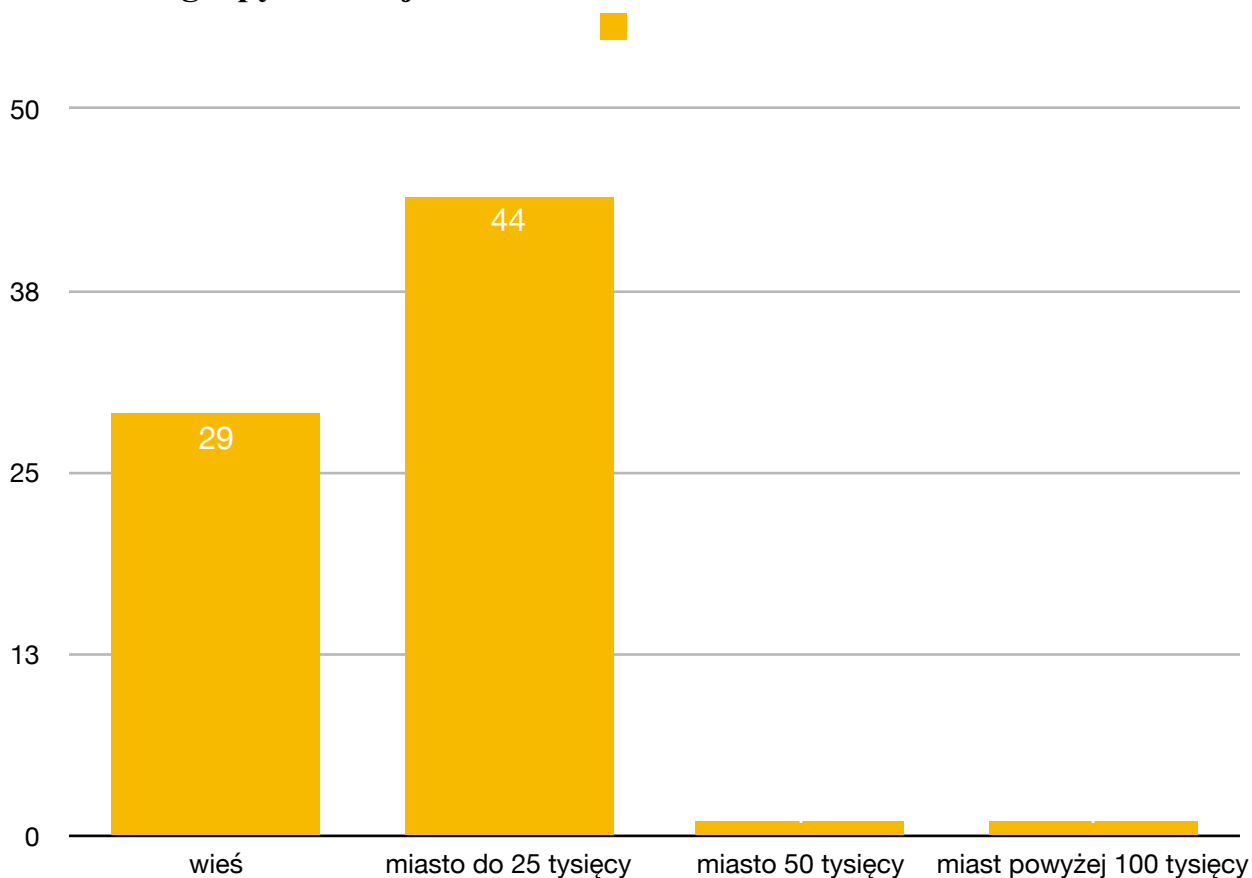
³M. Baranowska, I. Wiciak, Wybrane patologie społeczne. Uwarunkowania, przejawy, profilaktyka, Szczytno 2011, s. 69.

⁴ A. Gdula, Zagrożenia społeczne współczesnej polskiej rodziny, w: Bezpieczeństwo społeczne. Pojęcia. Uwarunkowania. Wyzwania, A. Skrabacz, S. Sulowski (red.), Warszawa 2012, s. 224–225.

życia, wkroczenie na drogę przestępczości – to tylko nieliczne uderki, których doświadczają rodziny osób uzależnionych od alkoholu. Wszystkie te zjawiska drastycznie naruszają i wręcz niszczą minimalny poziom poczucia bezpieczeństwa jednostkowego. Zgodnie z badaniem opublikowanym przez CBOS, ponad połowa Polaków (56%) deklaruje, że pije alkohol okazjonalnie, mniej niż co dziesiąty badany spożywa go często (8%), a co trzeci unika okazji do picia alkoholu lub w ogóle nie bierze go do ust (33%).

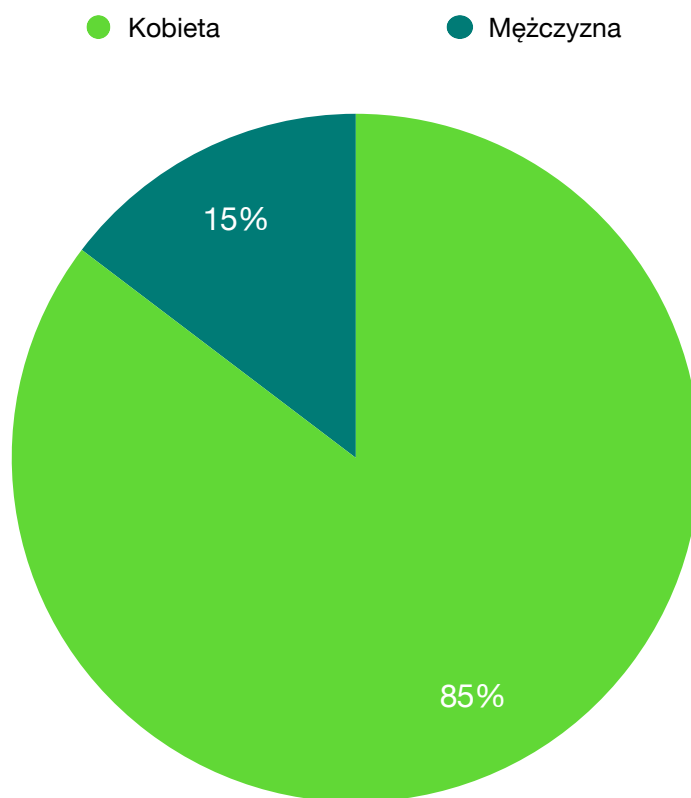
Zgodnie z badaniem które opublikowało PARPA około 17% badanych Polaków, stwierdziło, że w ich rodzinach doszło w przeszłości do przykrych sytuacji, o których trudno będzie zapomnieć, a które miały związek z piciem alkoholu. Nieco ponad 8% badanych informuje, że do takich sytuacji doszło w ich rodzinach w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Struktura grupy badanej

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

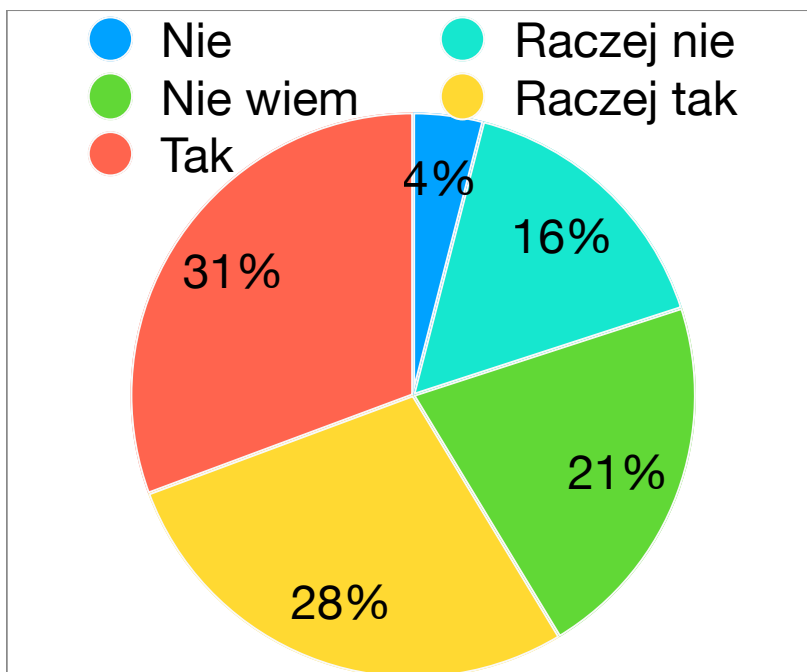
Podział ze względu na płeć:

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

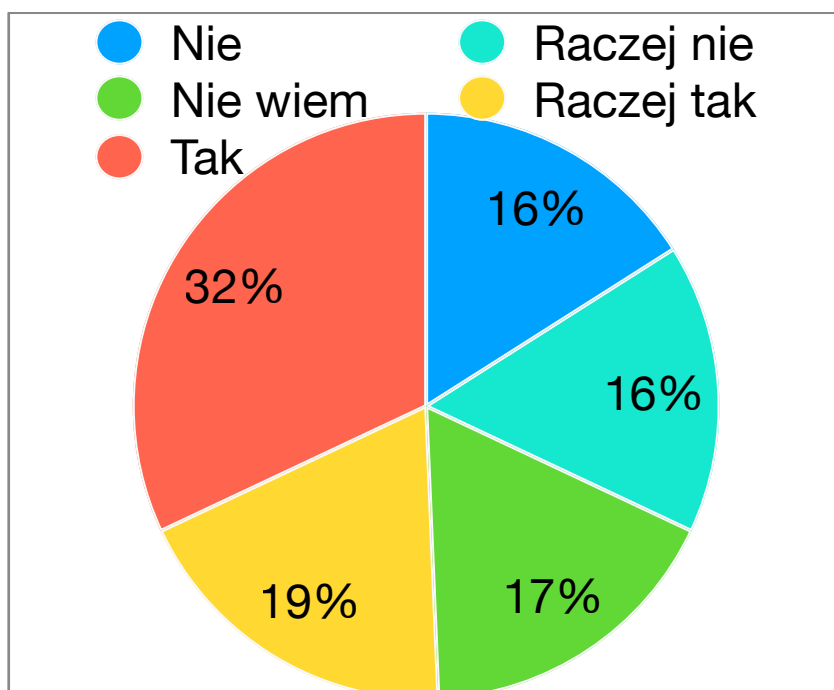
Ankietowani byli w wieku od 24 do 65 lat.

Ankietowali zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi dotyczącej funkcjonowania Gminy Polanów. Pierwsze pytanie dotyczyło: Czy w Pana/i Gminie występuje problem ubóstwa?

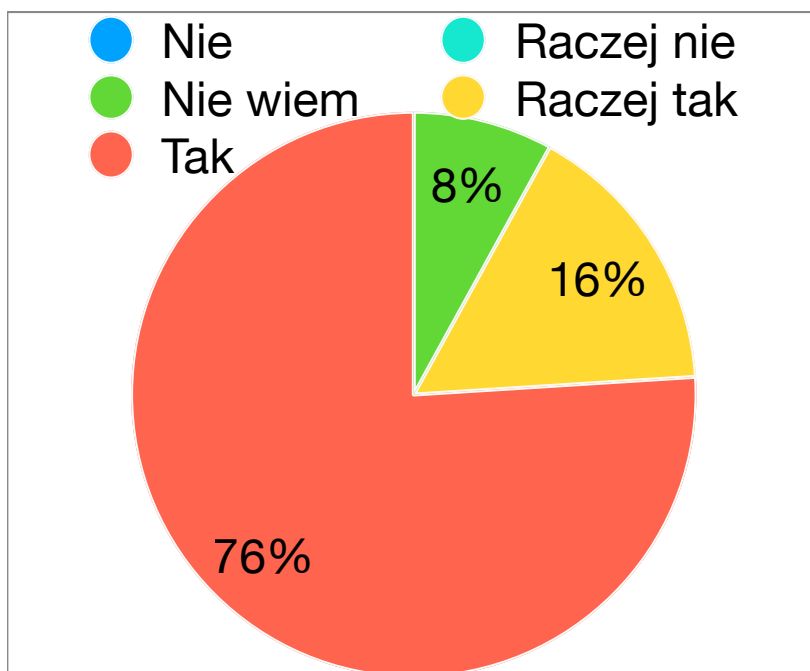
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy zatem skoro problem ubóstwa jest Państwu znany to pytanie zostało rozszerzone: Czy Pan/i osoby /rodziny dotknięte ubóstwem w Pana/i Gminie?

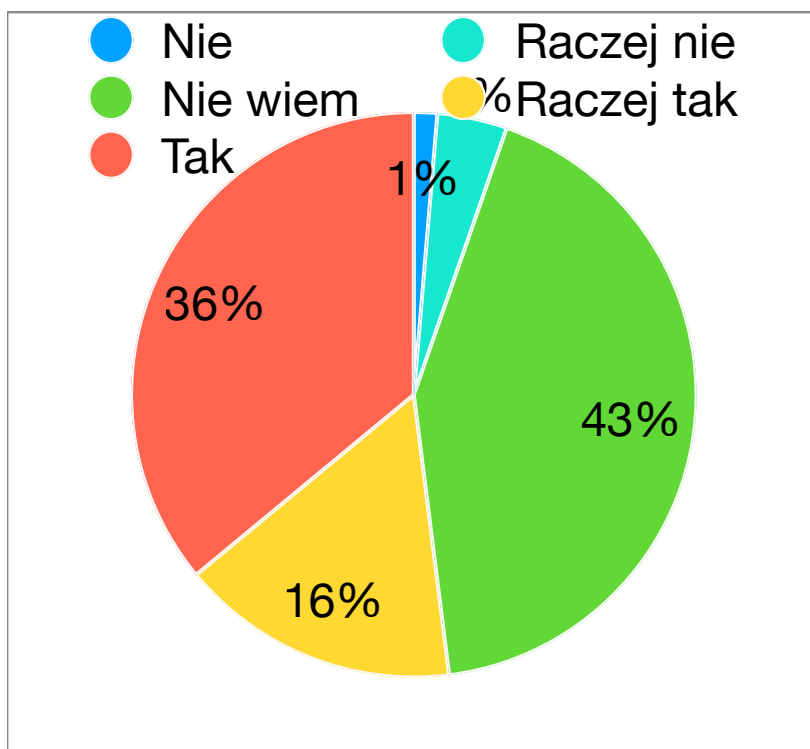

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

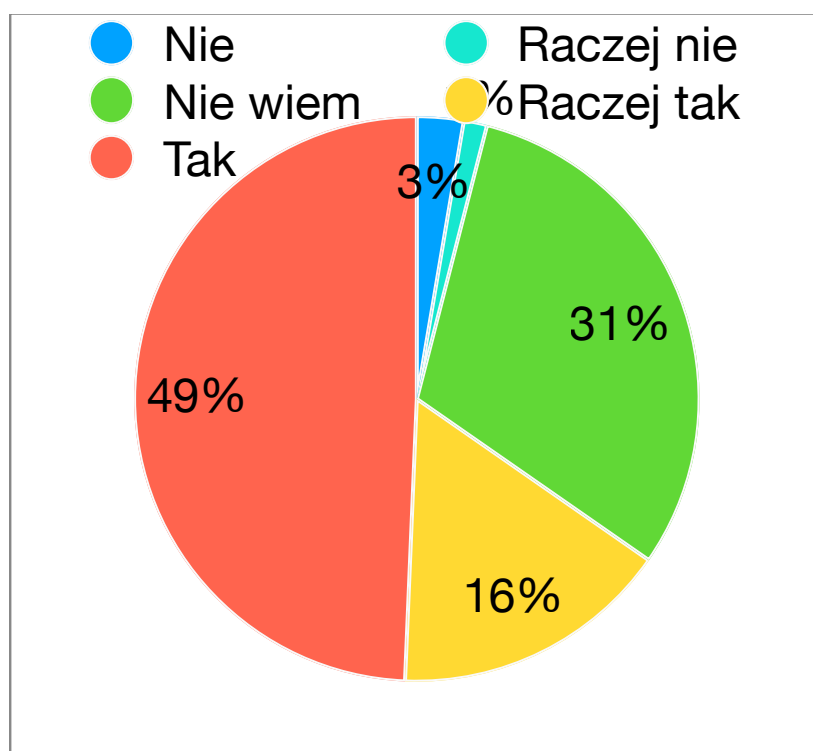
Czy uważa Pan/i, że uzależnienie od narkotyków to poważny problem? Oraz czy za-
tem w Pana/i Gminie występuje problem uzależnienia od narkotyków?

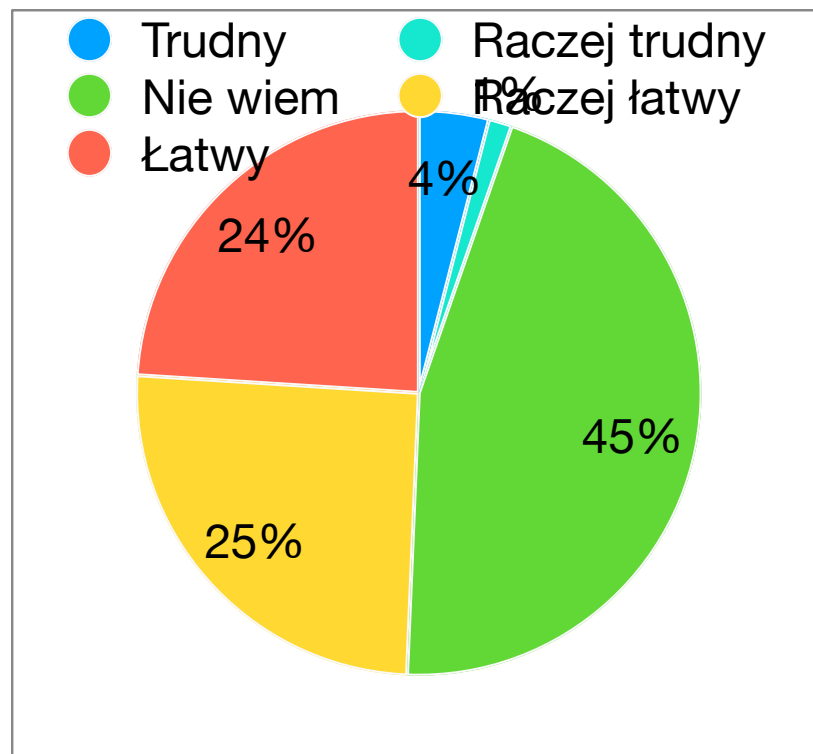
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Zatem skoro problematyka została dookreślona należało pytanie rozszerzyć: Czy w Pana/i Gminie młodzież jest narażona bądź ma styczność z narkotykami?

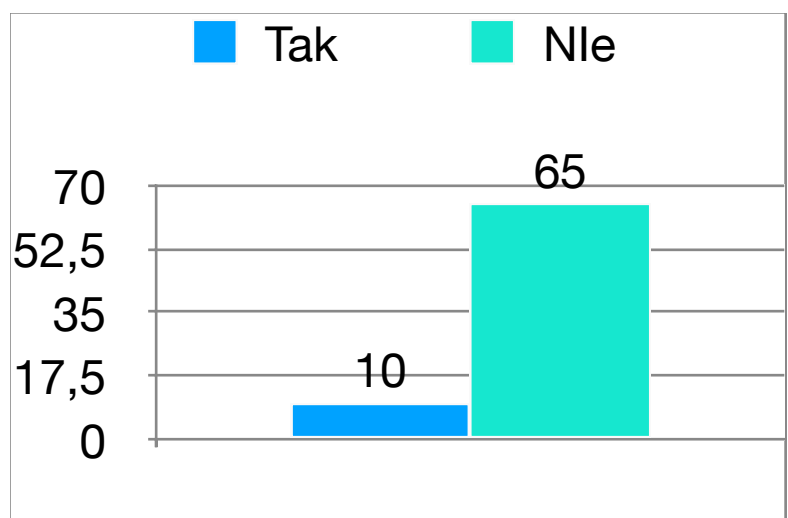
To zatem zasadne jest postawienie pytania dotyczącego: jak wygląda dostęp do narkotyków zarówno osób, które używały tj. Dorosłych mieszkańców

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

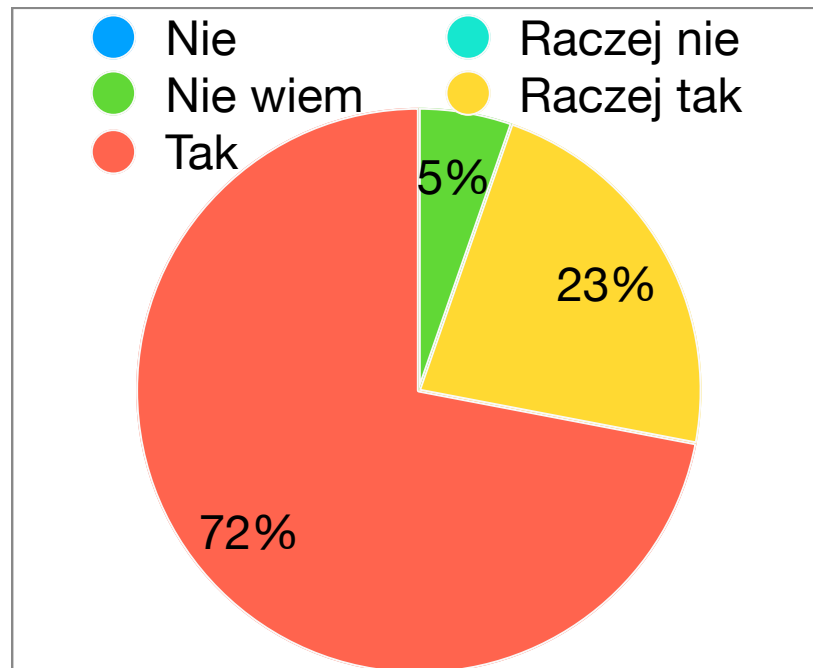
Czy respondent ma osobiste doświadczenie w kontekście z substancjami psychoaktywnymi.

Wśród odpowiedzi pojawiła się odpowiedź że było to nawet 20 razy.

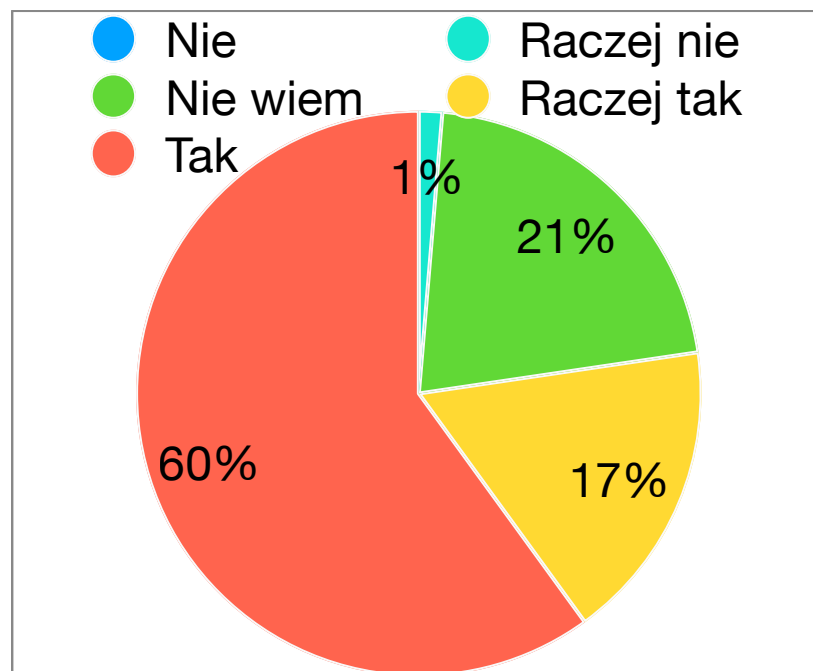
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy uważa Pan/i, że uzależnienie od alkoholu to poważny problem?

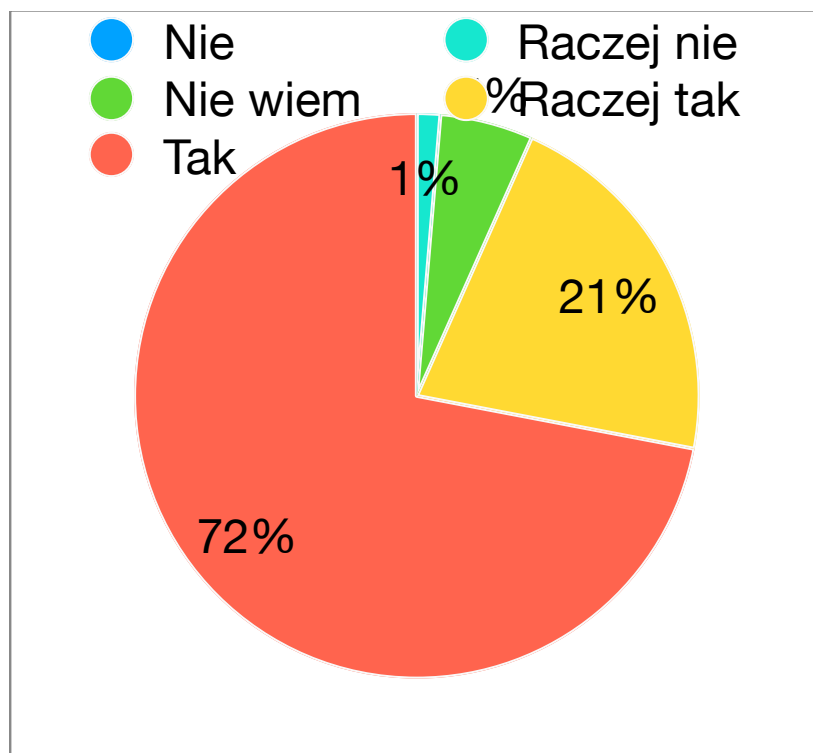
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy w Pana/i Gminie występuje problem uzależnienia od alkoholu?

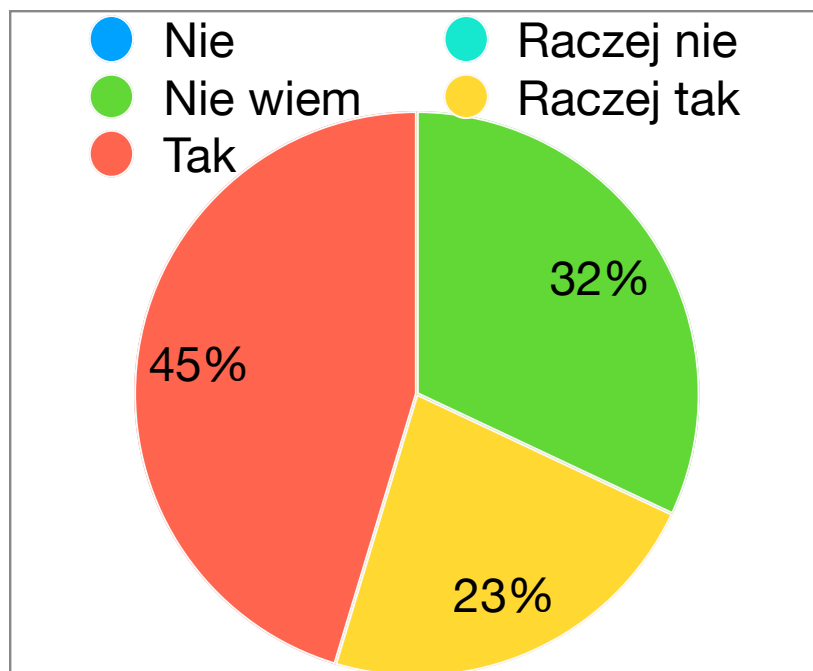
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie według Pana/i to problem?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

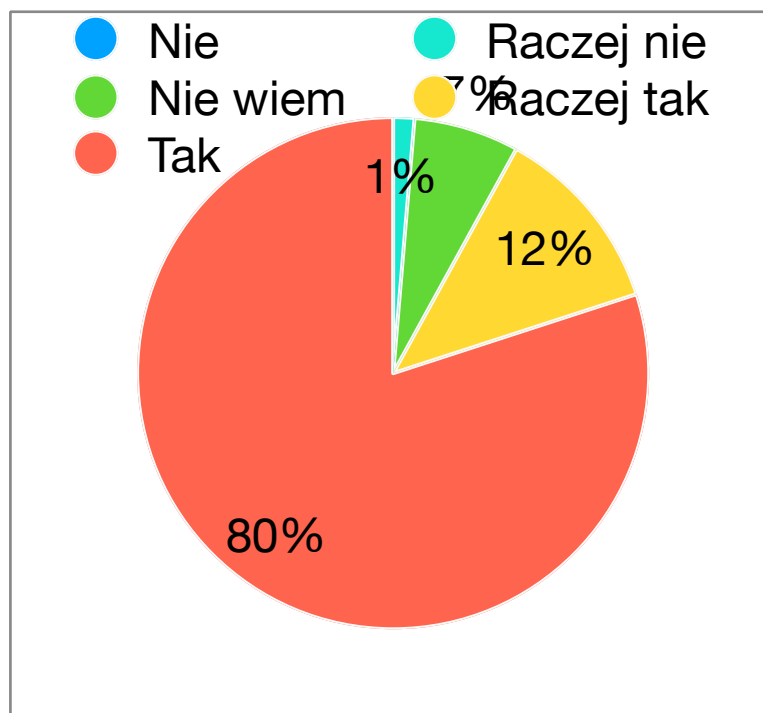
Czy w Pana/ i Gminie są osoby nieletnie spożywające alkohol?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

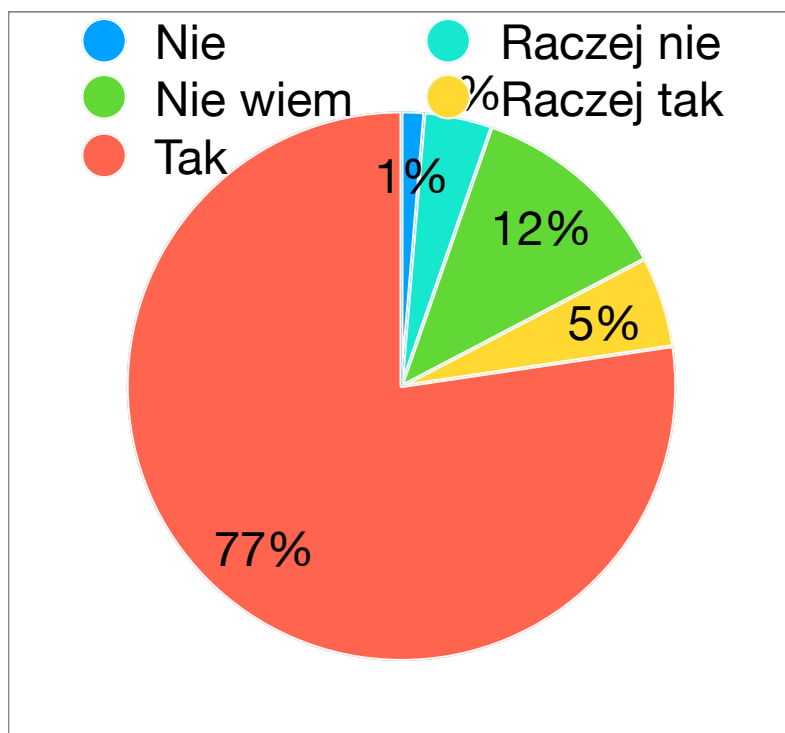
Strona 93 z 116

Czy uzależnienie od nikotyny to według Pana/i jest szkodliwe?

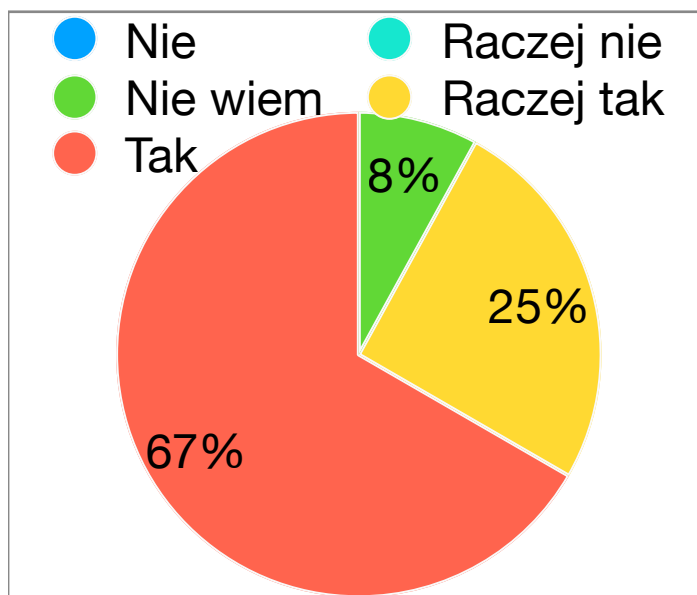
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Skoro Problematyka została zdiagnozowana to pojawia się pytanie Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu osoby które są uzależnione od nikotyny?

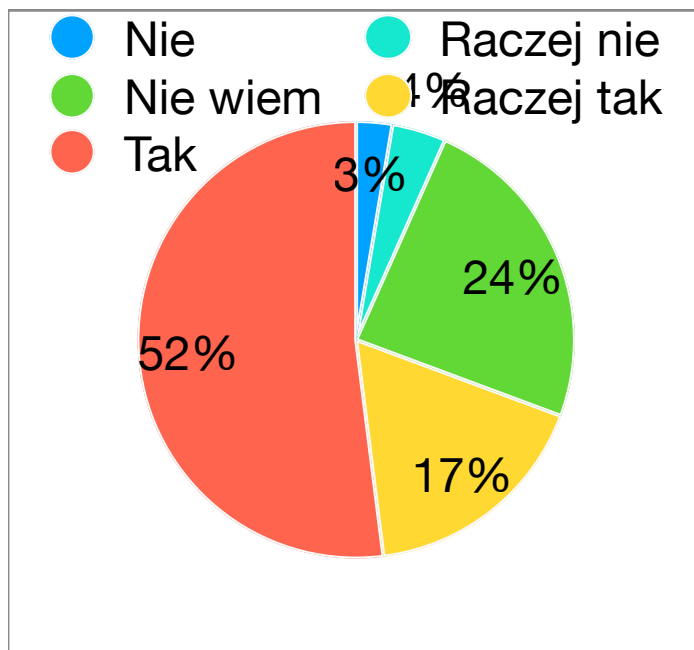
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy nadmierne korzystanie z internetu to według Pana/i uzależnienie?

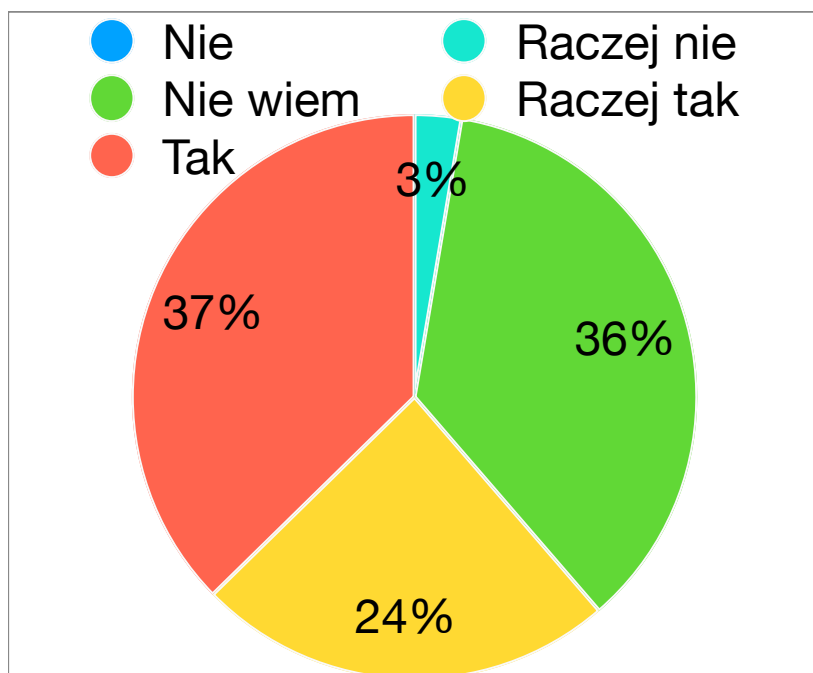
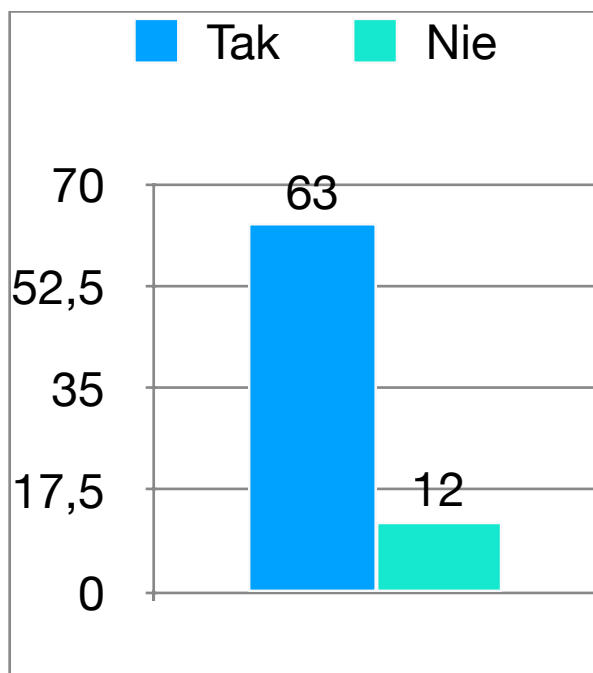
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy ktoś z Pana/i Gminy jest dotknięty nadmiernym korzystaniem z internetu/ uzależnieniem?

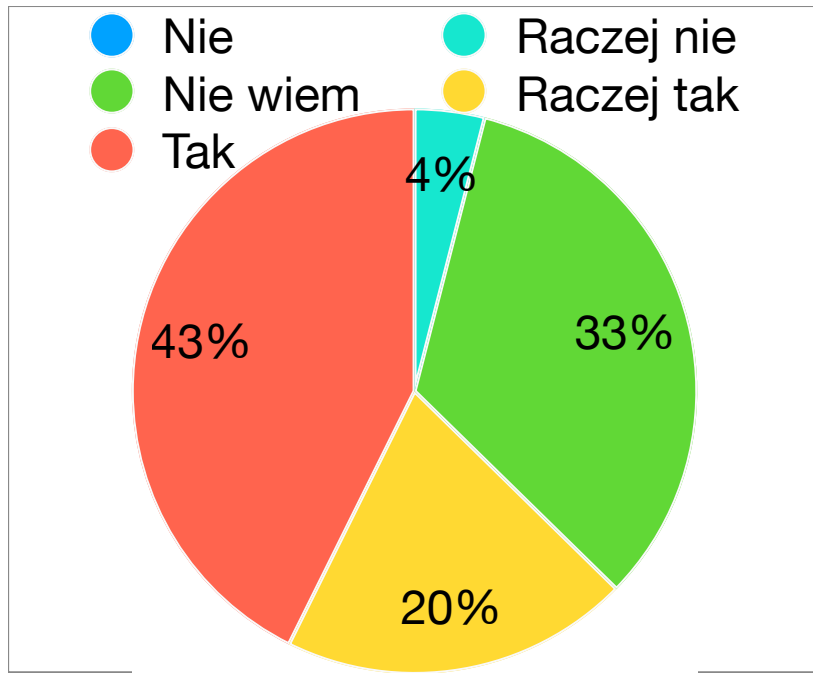
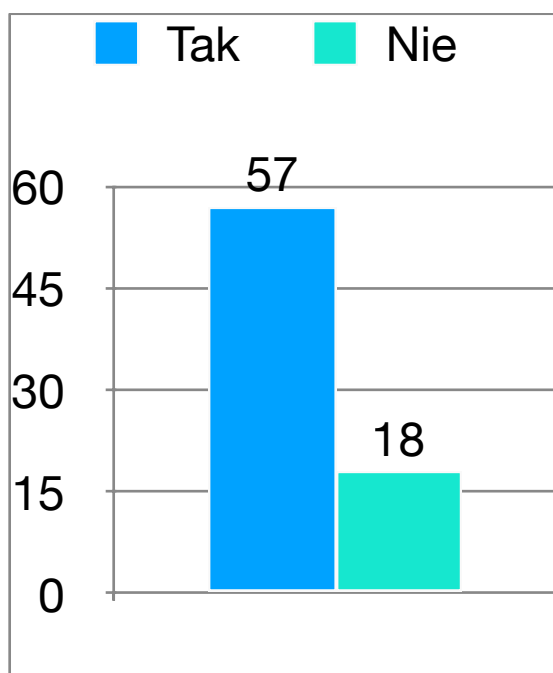
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy według Pana/i występuje problem przemocy psychicznej? Oraz czy według Pana/Pani występuje problem przemocy psychicznej w Gminie Polanów.

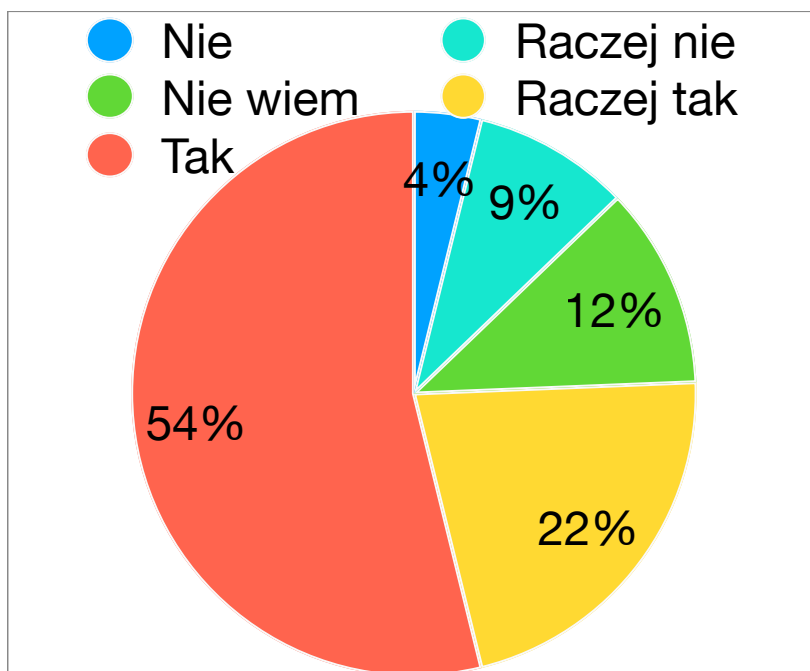
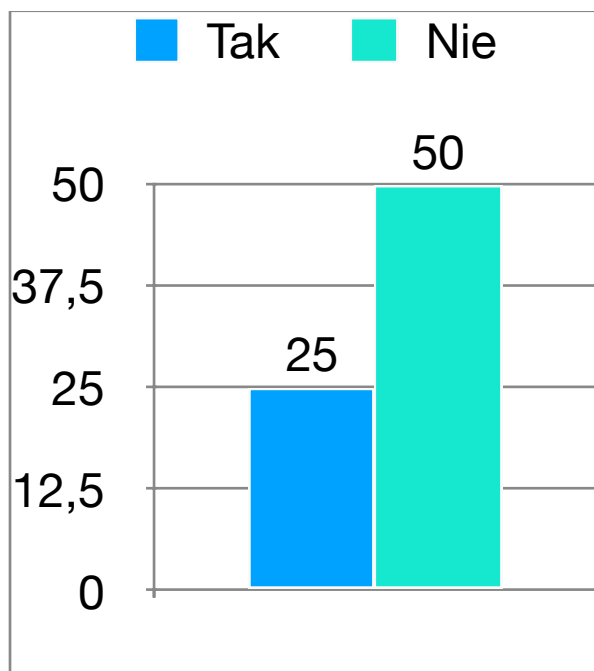
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy według Pana/i występuje problem przemocy fizycznej? Oraz czy według Pana/Pani występuje problem przemocy fizycznej w Gminie Polanów.

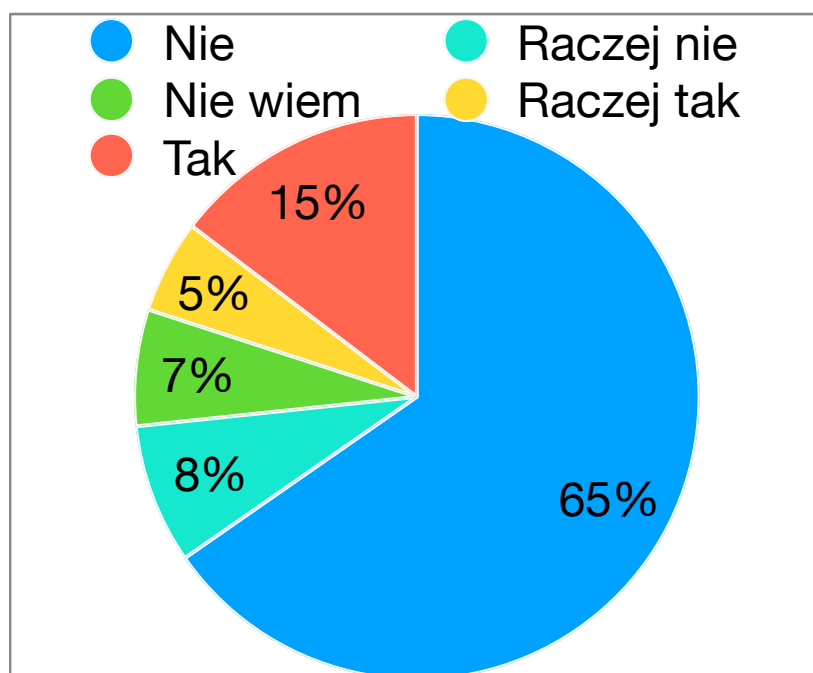
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy według Pana/i występuje problem bezrobocia w Gminie Polanów? I czy Pan/Pani była dotknięta ów problemem?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

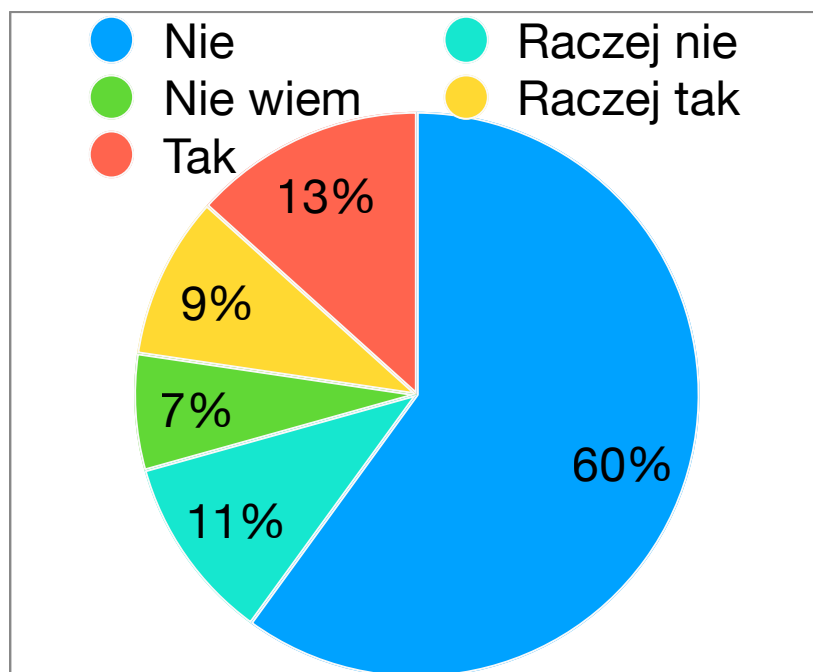
Czy był Pan/i ofiara przemocy fizycznej w swoim domu (np. bicie, popychanie, szarpanie)?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Strona 97 z 116

Czy był Pan/i ofiara przemocy psychicznej w swoim domu (np. wyzywanie, ubliżanie, obrażanie, nadmierne krytykowanie)?

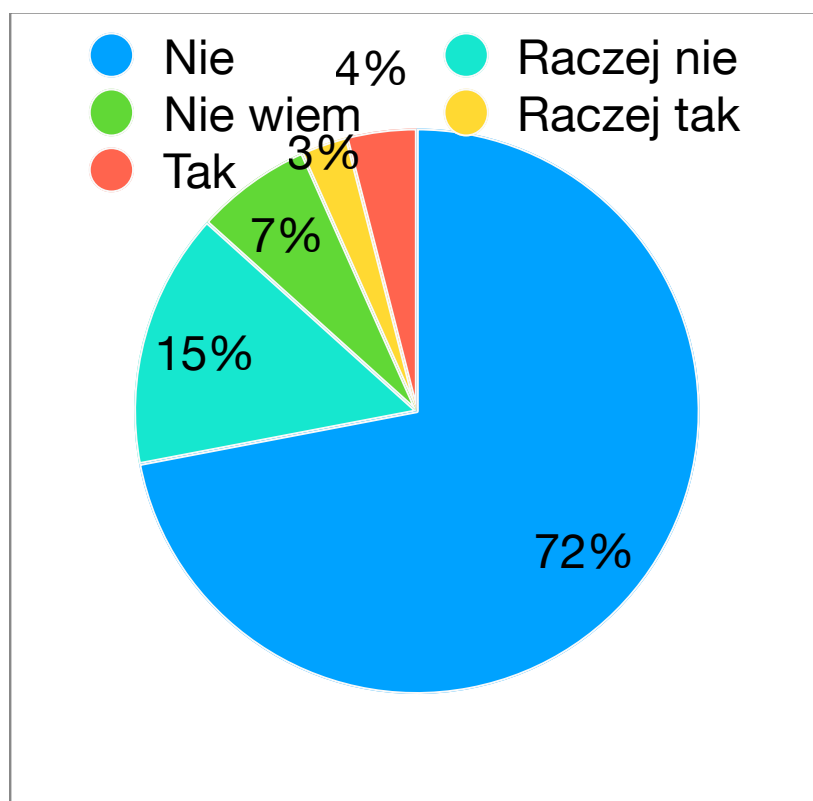
opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy był Pan/i ofiara przemocy seksualnej w swoim domu (np. Zmuszanie do stosunku, wymuszanie stosunku groźba lub szantażem)?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy był Pan/i ofiara przemocy ekonomicznej w swoim domu (np. Wydzielanie pieniędzy, nadmierne rozliczanie, kontrolowanie wydatkowanych pieniędzy)?

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Co według Pani/Pana jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Używki	49
Problemy finansowe	34
Zazdrość	20
Stres i frustracja	25
Choroby psychiczne	24
Doświadczenie i wzorce domu rodzinnego	26
Nie wiem	7
Inne	-

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Pani/Pana zdaniem w jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc domowa?

Liczba odpowiedzi	
Pełnych	7
Niepełnych	14
Nadużywających alkoholu	37
Patologicznych	34
Normalnych	7
Biednych	11
Bogatych	7
To bez znaczenia	27

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Kto najczęściej jest ofiarą przemocy domowej?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	46
Mężczyźni	7
Dzieci	40
Osoby starsze	17
Osoby niepełnosprawne	6
Nie wiem	18

opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Zatem należy zadać pytanie odwrotne: kto najczęściej jest sprawcą przemocy w rodzinie?

Liczba odpowiedzi	
Kobiety	13
Mężczyźni	55
Dzieci	5
Osoby starsze	6
Osoby niepełnosprawne	1
Nie wiem	17

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

W celu zobrazowania zjawiska przemocy domowej - uczniowie zostali zapytani o formę przemocy. Jak ich zdaniem wygląda przemoc domowa?

Liczba odpowiedzi	
Obrażanie	44
Obrzucanie wyzwiskami	38
Przekleństwa	39
Zakazywanie kontaktów z rodziną i znajomymi	24
Wyrzucanie z domu	30
Zmuszanie do robienia rzeczy, które są uwłaczające i poniżające	27
Zadawanie bólu fizycznego	42
Bicie, popychanie, policzkowanie	35
Wyśmiewanie się z opinii innych	20
Zmuszanie do kontaktów seksualnych	25
Zabieranie pieniędzy i nieustanne kontrolowanie wydatków	25
Obwinianiem ofiary za agresywne zachowanie sprawcy	23

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Ostatnie pytanie dotyczyły tego, ażeby respondenci wskazali co jest przyczyną takiego zachowania

Liczba odpowiedzi	
Słaba sytuacja materialna	33
Brak stałej pracy	21
Odmienne zdanie członków rodziny	16
Brak posłuszeństwa dzieci	13
Alkoholizm członków rodziny	51
Chęć odreagowania niepowodzeń	25
Choroba psychiczna	24
Nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi	37

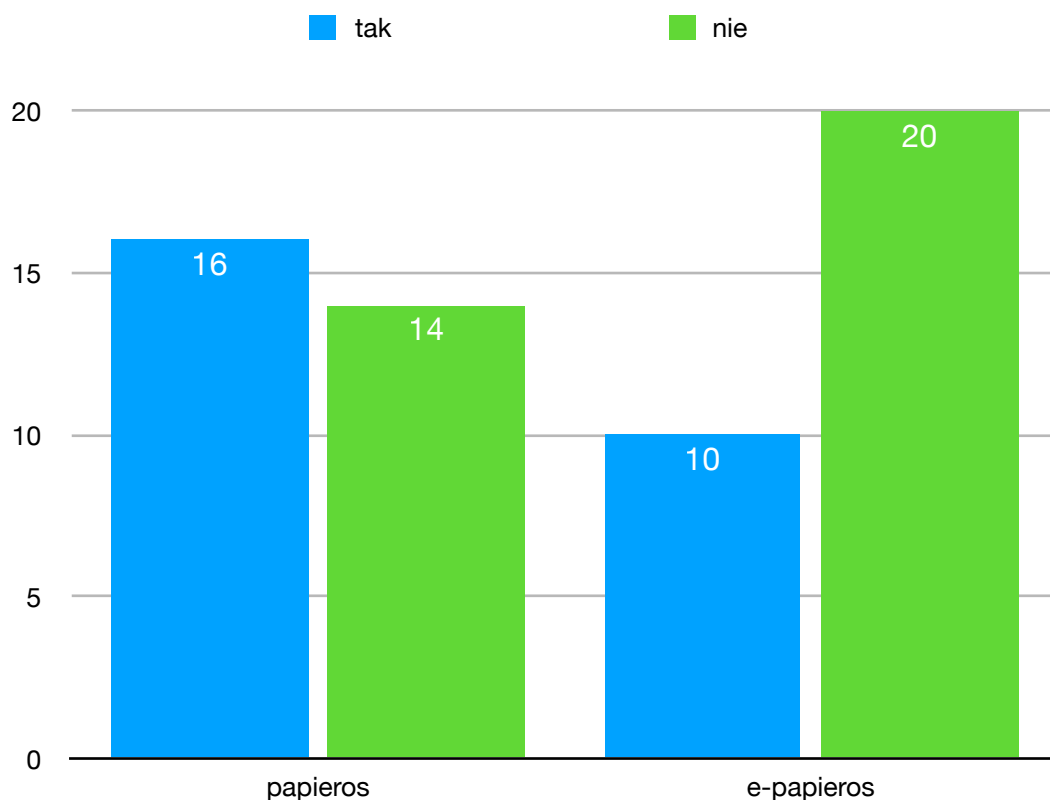
opracowanie: *na podstawie badania ankietowego*

Sprzedawcy i osoby podające alkohol w Gminie Polanów

W badaniu diagnozującym wybrane problemy społeczne na terenie Gminy wzięło udział 30 dorosłych sprzedawców i osób podających alkohol.

Pośród ankietowanych - 29 osób były to kobiety, 1 zaś mężczyzna. 19 pochodzących ze wsi, zaś 7 osób pochodziły z miasta do 25 tysięcy mieszkańców, 2 osoby z miasta od 50 do 100 tysięcy i jedna osoba powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

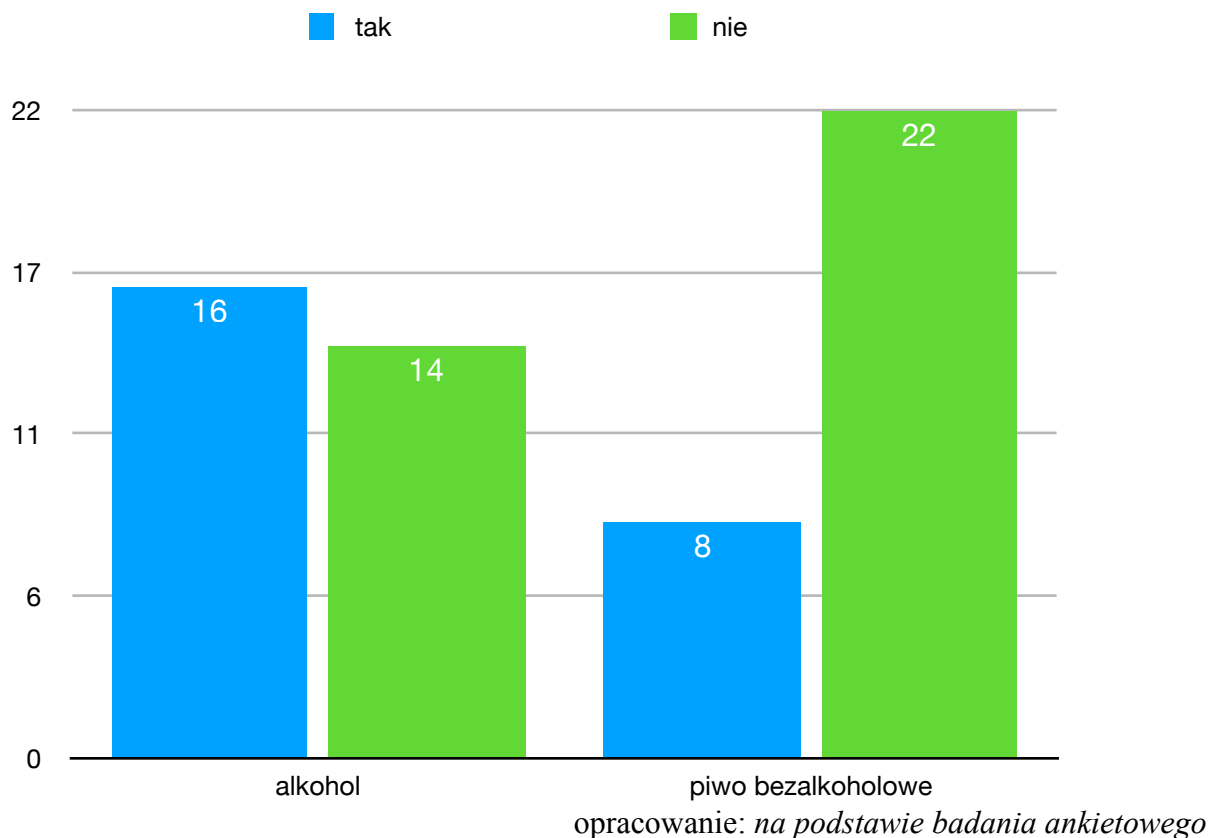
Pierwsze pytania dotyczyło sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim. 16 sprzedawców słyszało o takowej sytuacji, 14 zaś nie. W przypadku e-papierosów 10 sprzedawców słyszało - 20 zaś nie. 4 sprzedawców wskazało, że sprzedało osobie poniżej 18-stego roku życia wyroby tytoniowe.

opracowanie: na podstawie badania ankietowego

Czy słyszał Pan/Pani o sprzedaży alkoholu osobą niepełnoletnim? 15 sprzedawców słyszało o ów procedurze z czego 2 osoby wskazał, że zdarzyło się jej sprzedać alko-

hol osobie, która nie ukończyła 18-stego roku życia. 16 sprzedawców słyszało o tym, że sprzedawane jest piwo bezalkoholowe osobą niepełnoletnim z czego, aż 8 wskazało, że sprzedaje piwo bezalkoholowe.

W kontekście powyższych rozważań istotne jest to, że aż 14 sprzedawców wskazało, że spotkało osoby niepełnoletnie pod wpływem alkoholu. A na pytanie o częstotliwość spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie wskazali w sposób następujący:

- Nigdy - 10 osób
- Rzadko - 4 osoby
- Okazyjnie - 8 osób
- Weekendowo - 6 osób
- Często - 5 osób
- Bardzo często - 1 osoba

W przypadku palenia papierosów/e- papierosów proporcje wyglądają nieco inaczej

- Nigdy - 6 osób
- Rzadko - 6 osób
- Okazyjnie - 10 osób
- Weekendowo - 2 osoby
- Często - 5 osób
- Bardzo często - 5 osób

Kolejne pytania dotyczyły praw i obowiązków sprzedawców. Sprzedawcy i osoby podające alkohol zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie czy sprzedawca ma prawo legitymować osoby dokonujące spożywanie alkoholu.

- 26 osób wskazało, iż posiada takie prawo
- 6 osób zaznaczyło również, że z uwagi na spożywanie alkoholu w obrębie sklepu wzywało interwencję Policji.

Podsumowanie

Powyższe dane uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie Gminy Polanów, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących gminy w odniesieniu do opinii mieszkańców z terenu gminy: dorosłych mieszkańców, sprzedawców, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Na co szczególnie zwrócił uwagę zespół badawczy:

1. Uczniowie Szkoły Podstawowej w wieku (9 - 14), co 5 uczniów przyznał się do spożywania alkoholu, oraz 65% uczniów w grupie wiekowej od 15 do 19 roku życia wskazało na kontakt z alkoholem. Jest to bardzo niepokojący sygnał, który płynie z wyników ów badań i wymaga wyraźne podkreślenia, że spożywanie alkoholu u dzieci w wieku 9 - 14 lat odbywa się za zgodą rodziców - bo są przez nich częstowani.
2. Również ponad 40% uczniów szkoły podstawowej przyznało się do spożywania piwa bezalkoholowego, zaś w przypadku uczniów w wieku od 14-stego do 19-stego roku życia odsetek wynosi 78%. Zadaniem piwa bezalkoholowego jest przywycaić klienta do smaku, marki, wyglądu puszki/butelki co w przyszłości może mieć znaczenie w przypadku uzależnień od alkoholu.

3. Uczniowie szkoły udzieli odpowiedzi, że aż prawie co piąty uczeń nie posiada wiedzy na temat wpływu alkoholu na swój organizm, zaś w grupie od 14-stego do 19- tego roku życia tylko 7 % nie posiada wiedzy na temat alkoholu na swój organizm.
4. Głównymi powodami spożywania alkoholu według młodzieży są przede wszystkim: żeby zaimponować innym, żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych/ kłopotach w szkole oraz dla lepszej zabawy. Takowe wyniki pojawiają w każdej grupie wiekowej.
5. Należy podkreślić również, że w grupie 9 - 14 latków, aż 6 uczniów spożywało środki psychoaktywne, a w grupie 15 - 19 lat - co siódmy uczeń spożywał środki psychoaktywne. Uczniowie wskazywali, że uważali głównie marihuanę (kwestionując w ankiecie, że nie jest to środek psychoaktywny). Kluczową informacją jest fakt, że dla uczniów w wieku 9 - 14 , aż dla 14 % jest łatwe, zaś w grupie powyżej 15-stego roku życia, również dla 14 % uczniów jest to łatwe. Podobne odczucia towarzyszyły dorosłym mieszkańcom, którzy wskazali, że zdobycie środków psychoaktywnych przez młodzież nie stanowi problemu. Również należy podkreślić, że w grupie osób dorosłych mamy doczynienia z osobami, które miały kontakt z środkami psychoaktywnymi. Obraz sytuacji staje się spójny.
6. Dla zrozumienia owej problematyki rozważniem było kwestie przyczyn sięgania przez młodzież po środki psychoaktywne - dla lepszej zabawy, żeby zapomnieć o problemach rodzinnych lub też zapomnieć o kłopotach w szkole, żeby zaimponować innym.

Wiele badań poświęconych wyjaśnianiu przyczyn używania przez młodzież narkotyków wskazuje, że nie da się ich wytłumaczyć jedynie specyfiką okresu dorastania. Okazuje się bowiem, że mimo ważności potrzeb rozwojowych, większość młodych ludzi zaprzestaje (w większym lub mniejszym stopniu) używania narkotyków po pewnym czasie ich przyjmowania. Natomiast część z nich kontynuuje używanie narkotyków, zmierzając w kierunku uzależnienia. Jak wskazują bada-

nia (Kafetzopoulos, 2006), niezależnie od tego, jakie są przyczyny rozpoczęcia używania narkotyków, istnieją pewne czynniki ryzyka lub czynniki chroniące, które prowadzą młodych ludzi do nadużywania substancji lub chronią ich przed tym. Czynniki ryzyka odnoszą się do trzech głównych sfer życia człowieka: biologicznej, psychologicznej i społecznej. Czynniki chroniące stanowią zazwyczaj pozytywne przeciwieństwo czynników negatywnych.

7. W przypadku rozważań dotyczących środków psychoaktywnych, część uczniów nie wie, gdzie miałyby szukać pomocy w przypadku zagrożenia. To jest bardzo istotne, w celu rozważenia działań podejmowanych w ramach działań profilaktycznych na terenie Szkół w Gminie Polanów. Uczniowie winni wiedzieć jak reagować, od kogo otrzymać mogą fachową pomoc.
8. Również kolejną kwestią był kontakt przez uczniów Szkół Podstawowych z nikotyną. Należy powtórnie podkreślić, że mamy doczynienia z przedziałem wiekowym od 9 do 14 roku życia - co siódmy uczeń palił papierosy, zaś co szósty uczeń palił e-papierosy. W grupie wiekowej od 15 do 19 roku życia, 51% paliło papierosy, zaś kontakt z e-papierosem miało styczeń 53%. Te liczby są dosyć duże jeżeli chodzi o grupę wiekową 9 - 14 lat, a także od 15 do 19 roku życia. Również tutaj podkreślić należy, że osoby dorosłe dostrzegają ów problem a ponad połowa sprzedawców wie o tym, że sprzedawane są środki nikotynowe osobom poniżej 18-stego roku życia.
9. Uczniowie na każdym poziomie edukacyjnym dostrzegają problem Hejtu w Internecie jako zjawiska przemocy rówieśniczej. Takowe informacje są istotne szczególnie dla szkół (po pandemii i nauczaniu zdalnym). Tutaj należy również podkreślić czas, który zarówno pierwsza, jak i druga grupa wiekowa spędza na korzystaniu z komórek, ale i również na korzystaniu z internetu w innym celu niż nauka.

10. Kolejną kwestią było doświadczenie przemocy domowej. Według młodzieży najczęstszą przyczyną przemocy domowej są: używki, choroby psychiczne, a także stres i frustracje, oraz alkoholizm. Najczęściej przemoc domowa występuje w rodzinach nadużywających alkohol, w rodzinach patologicznych, ale również wskazali, że to jaka jest to rodzina nie ma to znaczenia. Najczęściej ofiarą przemocy domowej są dzieci, a także kobiety, sprawcami zaś głównie są mężczyźni. Formy przemocy domowej najczęściej występujące to: przekleństwa, bicie, popychanie, policzkowanie, zadawanie bólu fizycznego. Skąd bierze się agresja wobec członków rodziny? Głównym powodem według respondentów jest alkoholizm członków rodziny, a także nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życia, a także choroby psychiczne. Jest to bardzo istotne bowiem respondenci dostrzegają w swoich rodzinach problemy związane z nadużywaniem alkoholu. Uczniowie zostali zapytani o własne doświadczenie przemocy w rodzinie. W grupie 9 do 14 przemocy w sposób fizyczny doświadczyło 20% respondentów, przemocy psychicznej 18%, zaś przemocy seksualnej 2%. W grupie wiekowej 15 - 19 lat, przemocy fizycznej doświadczyło 10%, psychicznej 21%. W tej grupie żaden z respondentów nie doświadczył przemocy seksualnej. Należy wskazać, że w przypadku osób dorosłych zarówno odsetek przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej oraz seksualnej jest równie wysoki.
11. Podstawowymi kategoriami diagnostycznymi (wg ICD-10) uzależnienia behawioralnego są: silne pragnienie lub poczucie przymusu, trudności w kontrolowaniu zachowania, fizjologiczne objawy odstawienia, stwierdzenie tolerancji (potrzeba nasilania zachowań w celu uzyskania efektów otrzymywanych wcześniej przy mniejszym nasileniu), narastające zaniedbywanie innych źródeł przyjemności, kontynuowanie szkodliwych zachowań mimo wyraźnych szkód z nimi związanych. Warto wskazać, że niestety, w przeciwieństwie do uzależnień chemicznych, uzależnienia behawioralne nadal przez społeczeństwo nie są odbierane jako choroba – mimo że faktycznie są. W konsekwencji osoby te rzadziej objęte są specjalistycznym wsparciem.

Dlatego w ankiecie pojawiły się pytania dotyczące ile czasu spędzają dzieci w wieku 9 -14 lat na korzystaniu z internetu, a także w grupie 15 - 19. Największy odsetek w wyżej wspomnianej grupie wiekowej zaznaczył odpowiedź 4 i więcej godzin dziennie. W tejże grupie wiekowej dzieci w wieku 9 - 14 lat korzystają z telefonu komórkowego w ciągu dnia powyżej 4 godzin. A wykorzystują go głównie do korzystania z Internetu, a także grania w gry. Zwrócić uwagę należy, że 11 uczniów w wieku od 14 do 19 lat wskazało na propozycje sexrandki, zaś 21 uczniów otrzymało propozycje wysłania nudessów oraz softów, a 11 otrzymało propozycje seksu na kamerach

Jak w przypadku każdej choroby, tak i uzależnień behawioralnych, warto wskazać na ogromne znaczenie profilaktyki. W przypadku profilaktyki przed uzależnieniami behawioralnymi wśród dzieci i młodzieży kładziemy szczególny nacisk na wzmacnianie następujących aspektów ich funkcjonowania:

- a. umiejętności komunikacyjne i interpersonalne (nawiązywanie i utrzymywanie bliskich relacji z ludźmi, lepsze zarządzanie swoimi emocjami w kontaktach interpersonalnych, asertywne reagowanie w sytuacjach nacisku, budowanie wspierającego otoczenia społecznego),
- b. umiejętność podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów (korzystanie z wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z nałogowymi czynnościami, analizowanie powodów oraz skutków uzależnień behawioralnych, korzystanie z pomocy w sytuacji oceny zagrożenia, krytyczne patrzenie na negatywny wpływ mediów, środowiska, poznanie sposobów na zdrowe spędzanie czasu wolnego),
umiejętności z zakresu radzenia sobie i samokontroli (wzmacnianie poczucia sprawstwa w decydowaniu o sobie i swoich wyborach, poznanie konstruktywnych sposobów zarządzania swoimi emocjami, lepsze radzenie sobie ze stresem, budowanie stabilnej samooceny i poczucia własnej wartości).

12. O ile młodzież wskazywała na łatwość w dostępie do środków odurzających wśród dorosłych mieszkańców Gminy Polanów również takowa informacja się powieliła. Dzięki temu wniosek nasuwa się jeden - wyniki badań są spójne. Należy mieć to na względzie. Można dzięki temu zaangażować służby lokalnej Policji do wzmożonej kontroli jeżeli chodzi o dostęp do środków psychoaktywnych.
13. Osoby dorosłe biorące udział w diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych wskazały, że według nich występuje problem związany z przemoc psychiczną, fizyczną, ekonomiczną, a także seksualną. Co za tym idzie, mieszkańcy Gminy dostrzegają takowy problem, problem takie dostrzega również młodzież uczęszczająca do Szkół na terenie Gminy Polanów - co zaś wskazuje na spójne badania.

Najbardziej niepokojące informacje płyną z domów rodzinnych uczniów i doświadczenia przemocy domowej. Jest to klucz do zrozumienia postawy uczniów w Szkole. Wyniki badań skłaniają do podjęcia działań minimalizujących stosowanie przemocy. A nade wszystko ograniczenia spożywania nikotyny, alkoholu oraz środków psychoaktywnych.

14. Dorośli mieszkańcy Gminy Polanów również wskazywali na to, że znają osoby z najbliższego otoczenia, które w ich ocenie uzależnione są od: korzystania z telefonu komórkowego, korzystania z komputera i Internetu.
15. Tak jak wyżej było to wspomniane - 10 osób ma osobiste doświadczeni z narkotykami. Najczęściej wybieranym środkiem psychoaktywnym była marihuana, amfetamina oraz sterydy. Ankietowani zaznaczyli że w ciągu życia było to nawet i 20 razy.
16. Ostatnią grupą, była grupa sprzedawców i osób podających alkohol. Około 50 % ankietowanych słyszało o sprzedaży osobą niepełnoletnim alkoholu, papierosów oraz wkładów do e-papierosów. Natomiast połowa słyszała o sprzedaży piwa bezalkoholowego osobą poniżej 18-stego roku życia. Te wyniki badań są spójne z

wynikami przedstawionymi przez dzieci, że same kupują alkohol, a także piwo bezalkoholowe.

17. Tutaj należy wskazać, że 4 sprzedawców nie wiedziało, iż posiada prawo do lewitowania osób, a 6 sprzedawców wskazało, że podejmowało interwencje dotyczącą spożywania alkoholu w obrębie sklepu. Szczególnie tutaj należy również podkreślić fakt, iż podczas prowadzenia badań ankietowych - zespół nawiązywał dialog ze sprzedawcami, którzy mieli usytuowane napoje gazowane typu piccolo przy alkoholu wyrabiając tym samym negatywny nawyk u dzieci konieczności wznoszenia toastu napojem gazowanym - zwanym „szampanem bezalkoholowym” (takiego nazewnictwa używali sprzedawcy)

Podsumowując należy wskazać - wyniki w każdej z trzech grup są spójne i uzupełniają się. Dane przedstawione przez dzieci są kompatybilne z danymi przedstawionymi przez dorosłych mieszkańców Gminy Polanów, a nade wszystko uzupełnione zostały przez sprzedawców i osoby podające alkohol. Te wyniki dają pełen obraz ów sytuacji.

Rekomendacje:

1. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol, narkotyki i nikotyna negatywnie wpływają na organizm człowieka, zwłaszcza wciąż się rozwijającego. Skuteczna wydaje się współpraca młodzieży przy takim przedsięwzięciu, zaangażowanie ich do tworzenia kampanii, żeby miała ona dla nich interesującą formę.
2. Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i wyrobów tytoniowych uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Szczegółności też umiejscowienia napojów gazowanych przy alkoholu oraz konieczności posiadania odpowiedniego kodu na sprzedaż piwa bezalkoholowego, podczas przeprowadzania owych ankiet w wielu sklepach stwierdzono nieprawidłowości. A także wskazanie sprzedawcą, że młodzież często prosi osoby spod sklepu o zakupy. Bowiem, aż 50 % osób sprzedających i podających alkohol w Gminie Polanów wskazało, że posiada wiedzę, iż inny sprzedawca udostępnił osobie niepełnoletniej zakup alkoholu/nikotyny. Istotne wydaje się to w kontekście również wprowadzenia zakazu sprzedaży napoi energetycznych od dnia 1 stycznia 2024 roku, wobec osób poniżej 18-stego roku życia. Dlatego rekomendujemy warsztaty na temat asertywnego odmawiania sprzedaży alkoholu, nikotyny oraz napoi energetycznych dla sprzedawców i osób podających alkohol w Gminie Polanów.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież może dokonać zakupu tego rodzaju napojów.
4. Kampania informacyjna skierowana do mieszkańców Gminy. Informacje powinny uporządkować podstawową wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy, nakierować na zasady działań profilaktycznych oraz zaopatrzyć w wytyczne do działania w sytuacji zatrucia. Warto również omówić np. na spotkaniach z GKRPA ob-

jawy widoczne w zachowaniu po przyjęciu dopalaczy, narkotyków, jak również wyposażać mieszkańców w adekwatne sposoby reagowania.

5. Kampania informacyjna skierowana do mieszkańców gminy dotycząca problematyki przemocy w środowisku domowym - przyczyny, konsekwencje, a także wskazanie w kampanii gdzie takowe osoby mogą otrzymać pomoc oraz w jakiej formie. Kampanie społeczne skierowane przeciwko zjawisku przemocy domowej, zapewnienie pomocy osobom poszkodowanym oraz edukacja w zakresie możliwych form pomocy dla ofiar przemocy domowej.
6. Zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii cyberprzemocy. Rozwijanie wątpliwości uczniów co do anonimowości potencjalnego sprawcy. Ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenia szkolenia w zakresie pomocy dziecku, które doświadczyło agresji w internecie. Jest to szczególnie istotne i ważne w chwili obecnej, tuż po nauczaniu zdalnym. Szczególne zadanie w celu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
7. Wzmocnienie pozytywnych zmian w zakresie radzenia sobie z problemami dotyczącymi nowych technologii, zachęcanie do ograniczenia nadmiernego korzystania z komputera, telewizji i telefonu, szczególnie przez dzieci i młodzież niepełnoletnią - na terenie Gminy rozwijają się kluby sportowe dotowane w ramach działań profilaktycznych - warto wzmacniać ową formę alternatywnego spędzania czasu, szczególnie po pandemii, gdzie młodzież nadmiernie korzysta z Internetu.
8. Istotne jest promowanie aktywnego i ciekawego spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu, tak aby aktywność na zewnątrz nie skupiała się wokół możliwości spożywania różnego rodzaju używek jako głównego rodzaju dostępnej rozrywki czy wspólnego spędzania czasu. Zachęcanie dzieci i młodzieży do sportu poprzez organizowanie konkursów sportowych, biegów, gier terenowych, mo-

że pomóc w wykształceniu postawy zdrowego odpoczynku na świeżym powietrzu.

9. Rekomendujemy przeprowadzenie kampanie informacyjnej dla uczniów na temat przemocy, form przemocy, rodzajów przemocy oraz wzmocnienie pozytywnego wizerunku pedagoga szkolnego jako osoby, do której może udać się uczeń i omówić sytuację trudną w domu rodzinnym. Warsztat ten pozytywnie wpisywałby się w kanon spotkania z rodzicami połączonego ze szkoleniem z zakresu przeciwdziałania przemocy. Omówienie szczegółowych informacji dotyczących zjawiska przemocy: przemocy domowej, przemocy szkolnej/ rówieśniczej, przemocy internetowej - czyli cyberprzemocy oraz przemocy seksualnej w tym szczególnie nacisk na bierne wykorzystanie seksualne. Jest to istotna kwestia w celu zwalczania stereotypów, że najczęściej sprawcą przemocy jest mężczyzna, wyjaśnienie różnych form przemocy i co najważniejsze wskazanie instytucji pomocowych.
10. Rekomendujemy również przeprowadzanie warsztatów/ zajęć dotyczących Niebieskiej Karty - tj. Udzielenie informacji, czym jest procedura niebieskiej karty, na czym polega, ze szczególnym zaproszeniem dla nauczycieli, wobec zmian, które nastąpił w Ustawie. Jest to szczególnie istotne w chwili w której odsetek osób doświadczających przemocy wynosi blisko 20%.
11. Zespół badawczy zachęca do ścisłej współpracy pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym a Szkołą w celu uzyskiwania informacji o uczniach, bowiem opisane sytuacje z życia rodzinnego mogą stanowić trzon w do realizacji zadań pomocowych dla rodzin dotkniętych przemocą.
12. Uczniowie wskazują, że informacje czerpią z Internetu. W związku z powyższym można rozważyć prowadzenie strony internetowej, profilu w mediach społecznościowych, współpraca ze szkołą w celu umieszczania w Internecie treści dotyczą-

cych zdrowego trybu życia, uzależnień, informacji dotyczących tych sytuacji trudnych, które wskazane zostały w wynikach.

13. Konkursy z wiedzy na temat uzależnień, konkursy plastyczne, praca wspólna nad publikacją/kolorówką/książeczką/bajką/historią odnośnie przemocy. Publikacja wydana dla młodszych pokoleń, byłaby alternatywą nad zrozumieniem tego, czym jest przemoc. Jak ją traktować, jak reagować, gdzie szukać pomocy. Jakie są formy, a nade wszystko walka ze stereotypami dotyczącymi przemocy.
14. Wytypowanie miejsc w których gromadzą się dzieci i młodzież i zwiększenie tam interwencji patrolów policji. Bowiem jak wskazane zostało w wynikach badań - dzieci wskazały, że najczęściej były w towarzystwie osób palących i pijących alkohol na świeżym powietrzu. Też zostało wskazane to jako miejsce gdzie dochodzi do eskalacji konfliktów i zachowania o charakterze agresywnym albo też przemocowym. Wytypowanie takowych miejsc oraz częstsze interwencje funkcjonariuszy policji mogłyby przyczynić do wyeliminowania albo chociaż do zminimalizowania ów zjawisk. Stworzenie takowej mapy zagrożeń na terenie Gminy Polanów może mieć pozytywne skutki.

Zespół badawczy opracowujący powyższy raport ma nadzieję, że zaprezentowane wyniki stanowią będą przydatną wskazówkę w podejmowaniu działań na rzecz niwelowania problemów społecznych występujących w obrębie Gminy Polanów.

Raport przygotowany został przez:

Immunis Profilaktyka Uzależnień i Przemocy

biuro@immunis.pl

Strona 116 z 116